

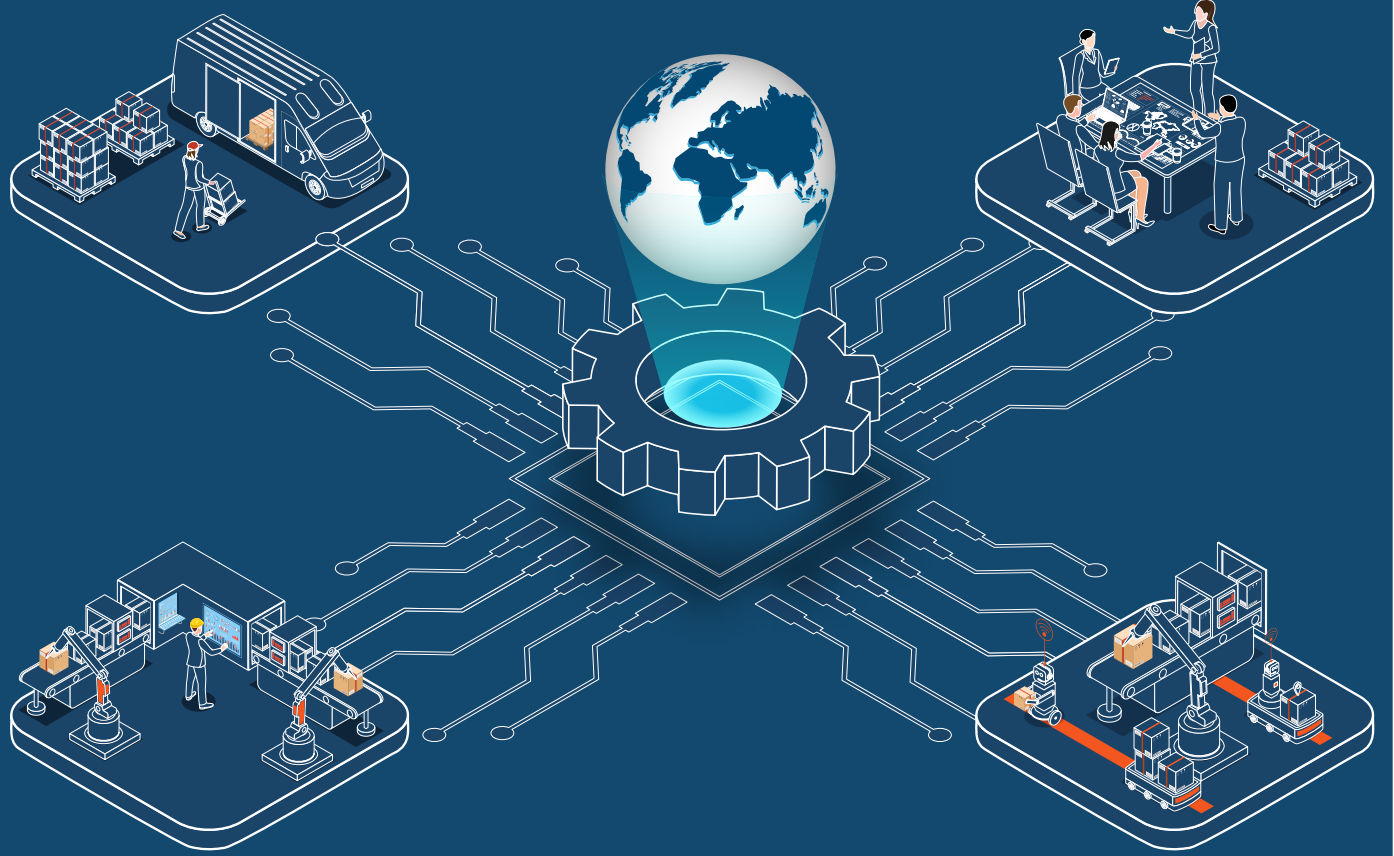
TİM

Türkiye İhracatçılar Meclisi Resmî Yayın Organı

REPORT

Sayı: 236 Ekim 2024

Hizmet Sektöründen İhracata Güçlü Dokunuş

Avrupa'nın Akdeniz'e
Açılan Kapısı
İtalya

Ekonominin
Yeni Yol Haritası
OVP

İstanbul'un
Zarif Silüetine Atılan
Balyan İmzası

Bugünün İhtiyaçlarını Geleceğin Teknolojileriyle Karşılıyoruz

TAHİL PROSES
TEKNOLOJİLERİ

YEM PROSES
TEKNOLOJİLERİ

MAKARNA PROSES
TEKNOLOJİLERİ

5 Kıta
120 Ülke
+1000 Anahtar Teslim Proje

Gıda proses teknolojilerinde dünya liderleri arasında yer alan Alapala, yüksek kapasiteli anahtar teslim projeleri ile tahıl, makarna ve yem prosesleri konusunda üretim, proje yönetimi, mühendislik, endüstriyel otomasyon, kurulum, satış sonrası hizmetler ve AR-GE yatırımları ile öne çıkıyor. Dünya çapında 5 kıtada ve 120'den fazla ülkede 1.000'den fazla anahtar teslim proje referansına sahip olan Alapala, ülke ofisleri ve temsilcilikleri aracılığıyla 48'den fazla ülkede yerel olarak hizmet sunuyor.

İÇİNDEKİLER

10

EYLÜL AYI İHRACATI 22 MİLYAR DOLAR OLDU

Ocak-Eylül dönemindeki dokuz aylık ihracat 192,8 milyar dolar, son 12 aylık ihracat ise 261,6 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti.

24

HİZMET SEKTÖRÜNDEN İHRACATA GÜÇLÜ DOKUNUŞ

2023 yılında küresel ihracattan aldığı payı yüzde 1,3'e çıkararak hizmetler sektörü, 2024'ün ikinci çeyreğindeki performansı ile G20 ülkeleri arasında hizmet ihracatını en fazla artıran ülke oldu.

42

EKONOMİNİN YOL HARİTASI: OVP

Orta Vadeli Program 2025-2027, yapısal reformlar ve teknoloji odaklı yatırımların desteklenmesiyle ülkenin uluslararası pazarlardaki rekabet gücünün artırılması noktasında umut verici bir çerçeve sunuyor.

48

AVRUPA'NIN AKDENİZ'E AÇILAN KAPISI: İTALYA

Avrupa medeniyet tarihine yön veren İtalya, bugün hem Avrupa'nın hem de dünyanın en önemli ekonomilerinden birini oluşturuyor.

54

ORTA DOĞU İLE AVRUPA ARASINDAKİ KÖPRÜ

Türkiye, Irak, Katar ve Birleşik Arap Emirlikleri arasında yeni İpek Yolu olarak tanımlanan Kalkınma Yolu Projesi'nin, küresel arenada ülkemizin rekabet gücünü artırması bekleniyor.

58

TÜRKİYE ENERJİDE TAM BAĞIMSIZLIK YOLUNDA

Başta yenilenebilir olmak üzere tüm enerji kollarında olumlu gelişmelere imza atan Türkiye, son birkaç yılda gerçekleştirdiği petrol ve doğal gaz keşifleriyle de enerji üretiminde ciddi bir seviyeye ulaştı.

68

İSTANBUL'UN ZARIF SİLÜETİNE ATILAN BALYAN İMZASI

Dört kuşak boyunca Osmanlı sarayına hassa mimar yetiştiren Balyan ailesi, Osmanlı'ya yeni bir mimari anlayış, İstanbul'a ise eklektik bir görünüm kazandırdı.

74

GELENEKSEL KIYAFETLERDEKİ SAKLI MİRAS

Bazıları ilk günkü halleriyle günümüzdeki yerini korumaya devam ederken bazıları modern çizgilerle buluşarak yeni nesillere yaklaşıyor. İşte ülkelere özgü geleneksel kıyafetler...

58

Türkiye'nin üretilebilir petrol rezerv miktarı, Gabar Dağı'ndaki keşifle birlikte 450 milyon varilden 600 milyon varile çıktı.

74

Beko CEO'su Hakan Bulgurlu: "Avrupa'nın beyaz eşyada bir numarası olan şirketimiz, dünyada da iki numaraya ulaştı. Arçelik markamızla Türkiye'de adetsel olarak açık ara pazar lideriyiz. Avrupa'da Beko, Güney Afrika'da Defy, Pakistan'da ise Dawlance markalarımızla liderliği üstleniyoruz."

34

48

TİMREPORT

TİM ADINA SAHİBİ
BAŞKAN
Mustafa GÜLTEPE

YAYIN KURULU
Adil PELİSTER
Bırol CELEP
Melisa TOKGÖZ MUTLU
F. Sevda MALKOÇ
Yıldırım ÖZCAN

EDİTÖR
Tayyip YAHYAOĞLU
Okan UKAV

YÖNETİM YERİ
TİM Dış Ticaret Kompleksi
Yenibosna Merkez Mahallesi Sanayi Caddesi No:
3 B Blok Kat : 9 34197 Bahçelievler / İSTANBUL
444 0 846 (TİM)
tim@tim.org.tr • www.tim.org.tr

M
v.i.y.a.m.e.d.y.a

AJANS BAŞKANI
Selda YEŞİLTAŞ

YAYINLAR KOORDİNATÖRÜ
Murat ERDOĞAN

ART DİREKTÖR
Serpil YENİHAYAT

GRAFİK TASARIM
Hıra DOLGUN

EDİTÖR
Gizem İRİS

REKLAM MÜDÜRÜ
İlknur ULUSOY
ilknur@viyamedya.com

İLETİŞİM
Şafak Sokak No 45, Yunus Apt.
Kat: 3 (Rumeli Pasajı içi)
Nişantaşı - Şişli / İSTANBUL
+90 212 236 00 50

www.viyamedya.com | viya@viyamedya.com

✕ f @
/viyamedya

29 Ekim

CUMHURİYET BAYRAMIMIZ

Kutlu Olsun

Milletimizin özgürlük ve bağımsızlık yolunda attığı en büyük adımın ifadesi olan 29 Ekim Cumhuriyet Bayramımız kutlu olsun.

Bizlere bu değerli mirası bırakan başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere tüm kahramanlarımızı saygı, minnet ve rahmetle anıyorum.

Mustafa GÜLTEPE
TİM Başkanı

MUSTAFA GÜLTEPE

TİM Başkanı

Önümüzdeki Üç Aya Odaklandık

Zor bir yılın, ekim ayıyla birlikte son virajına girdik. Barışın ve huzurun egemen olduğu bir dünya hayal ederken ne yazık ki yakın coğrafyamız, büyük bir şiddet sarmalında. Gazze'de katliama tam bir yıldır devam eden İsrail'in Lübnan'a da saldırmasıyla bölgemizdeki gerilim iyice tırmandı. Ukrayna'daki savaşta da maalesef ufukta bir barış umudu görünmüyor.

Ülke olarak çok kritik bir dönemden geçtiğimizi ve çok dikkatli olmamız gerektiğini biliyorum. Çevremizdeki bu çatışmalar hem güvenliğimizi hem de ekonomimizi tehdit ediyor. Tırmanan gerilimle birlikte Orta Doğu'ya ihracat süreçleri de daha kritik hâle geliyor.

Dokuz aylık ihracata baktığımızda aylık iniş çıkışlar olmakla birlikte genelde yatay bir seyir görüyoruz. Temmuz ve ağustosun artıda kapatan ihracatımız, eylülde yüzde 1,8 gerileyerek 22 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti. Dokuz aylık ihracatımız ise yüzde 3,2 artışla 192,8 milyar dolar seviyesine yükseldi. Geçen yıla göre artıda olmakla birlikte arzu ettiğimiz noktada değiliz. İhracattaki yatay seyir daha çok ulusal konjonktürden kaynaklanıyor. Maliyetler ve kur arasındaki makas açıldığı için rekabetçiliğimizin zayıfladığı bir dönemden geçiyoruz. Diğer taraftan küresel gelişmelerin etkilerini de göz ardı edemeyiz. Avrupa Birliği'nde talebin zayıf seyretmesi ve en büyük pazarımız olan Almanya'daki resesyon endişesi ihracatımıza olumsuz yansıyor.

En büyük ihracat pazarımız Avrupa bölgesinde eylül ayında yıllık enflasyon yüzde 2'nin altına geriledi ve yüzde 1,8 ile 2021'den bu yana görülen en düşük düzeye indi. Hem faizdeki

hem de enflasyondaki gerileme, AB ekonomisinin büyümesini destekleyecektir. AB ekonomisinin büyümeye başlamasının, ilk aşamada otomotiv, hazır giyim ve çelik sektörlerimize olumlu yansımaları olacağını öngörüyoruz.

Bu büyümenin olumlu sonuçlarını hissedebilmemiz için Türk ihracatçısının rekabet gücünün artırılması gerekiyor. Eylül ayında en çok ihracat yaptığımız ülke grupları arasında Avrupa Birliği, 9,1 milyar dolarla yine ilk sırada yer aldı. Diğer Avrupa ülkelerini de kattığımızda, Avrupa kıtasının toplam ihracatımızdaki payı yüzde 58,2 oldu. Gerekli koşulların sağlanması durumunda, alışkın olduğumuz AB pazarında mevcut payımızı artıracak potansiyelimiz bulunuyor.

Dünyanın en büyük ekonomisi ABD'de kasım ayında seçim var. Aynı zamanda bizim ikinci büyük ihracat pazarımız ABD'deki seçimlerin de ihracatımıza yansımaları olacağını söyleyebiliriz.

Eylül, bu yıl ihracatta düşüş yaşadığımız aylardan oldu. Buna rağmen 113 ülkeye ihracatımızı artırdık. 42 ülkede yüzde 50'nin, 87 ülkede yüzde 10'un üzerinde ihracat artışı kaydettik.

Yoğun ticaret heyetlerimiz ile yeni ve uzak pazarlara ihracatımızı artırsak da yakın coğrafyamız bizim için her zaman en önemli pazar olmaya devam edecek.

Uzun vadeli hedefler için çalışmalarımıza hız kesmeden devam ederken ihracat ailesi olarak şimdi önümüzdeki üç aya odaklandık. Rekabetçiliğimizdeki kayba ve etrafımızdaki ateş çemberine rağmen son çeyreği en iyi şekilde değerlendirip 264 milyar dolarlık hedefi yakalamak için var gücümüzle çalışmaya devam edeceğiz.

DÜNYA TURU

DÜNYA

KÜRESEL TEMİZ HİDROJEN YATIRIMLARI 75 MİLYAR DOLARA ULAŞTI

Hidrojen Konseyi küresel hidrojen projeleri alanında önemli genişlemenin olduğunu vurguladı.

2020 yılında 102 temiz hidrojen projesi için toplam 10 milyar dolar harcanırken bu rakam, 2024 yılında 75 milyar dolara yükseldi. 2020 yılından bu yana proje sayısı yedi kat artarak Mayıs 2024 itibarıyla 228'den 1.572'ye yükseldi. Raporda, söz konusu projelerin uygulamaya doğru ilerletilmesine verilen önemin de giderek arttığı belirtildi.

2030 yılına kadar gerçekleştirileceği açıklanan toplam yatırımlar da yaklaşık yüzde 20 oranında artarak 680 milyar dolara yükseldi. Konsey, özellikle geçmişteki nihai yatırım kararları içerisinde olmak üzere gelişmiş projelerin en fazla büyümeyi gerçekleştirdiğini belirtti.

ÇİN

KRİTİK HAM MADDELERİN İHRACATINA KISITLAMA

Çin hükümeti, ülkenin tedarikinde lider olduğu kritik hammaddelerin küresel bulunabilirliğini sınırlamaya yönelik bir dizi önleme ek olarak ulusal çıkarlarını ve güvenliğini korumak amacıyla antimon ihracatına sınırlama getireceğini duyurdu. 15 Eylül'den itibaren antimon ve ilgili elementler ile altın antimon eritme ve ayırma teknolojisine ihracat sınırlamaları getirildi. Yapılan açıklamada, kısıtlamaların ulusal güvenlik ve çıkarları korumak ve nükleer silahların yayılmasının önlenmesi gibi uluslararası yükümlülükleri yerine getirmek amacıyla getirildiği belirtildi. Çin, bahse konu kritik hammadde ve antimon ihracat kısıtlamalarını belirli bir ülke veya bölgeyi hedef almadığını söyledi.

ALMANYA

AFRİKA'DAKİ YEŞİL ENERJİ PROJELERİNE YATIRIM YAPACAK

Alman hükümeti, 2030 yılına kadar Afrika Yeşil Enerji projelerine 4 milyar euro (4,37 milyar dolar) yatırım yapma sözü verdi. Almanya Başbakanı Olaf Scholz, bu taahhüdü Berlin'de düzenlenen G20 Afrika ile Mutabakat zirvesine ilişkin bir basın toplantısında kamuoyu ile paylaştı. Scholz, spesifik bir projeden bahsetmedi ancak yeşil enerjide kullanılan malzemelerin, geldikleri Afrika ülkelerinde işlenmesi gerektiğinin altı çizdi.

Afrika ile yapılan mutabakatta birçok ülke yer alıyor. Mutabakattaki diğer ülkeler: Mısır, Etiyopya, Benin, Burkina Faso, Fildişi Sahili, Gana, Gine, Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Fas, Ruanda, Senegal, Togo ve Tunus.

GÜNEY AFRİKA

AB'DEN GÜNEY AFRİKA'YA 35 MİLYON DOLARLIK HİBE

Avrupa Birliği (AB), Güney Afrika'ya yeşil hidrojen projelerini hızlandırmak için yaklaşık 35 milyon dolar değerinde iki hibe vereceğini duyurdu. AB'nin 7,8 milyon dolar değerindeki ilk hibesi, altyapı maliyetlerinin karşılanması, demir yolları, limanlar, boru hatları inşası ve diğer lojistik hizmetlerinin yürütülmesi için Güney Afrika devlet şirketi Transnet'e aktarılacak. 27,6 milyon dolar tutarındaki diğer hibe ise Güney Afrika ekonomisinin yeşil hidrojen değer zincirini geliştirmesine yardımcı olacak. Avrupa ülkeleri, gelecekteki yakıt tedarikini güvence altına almak amacıyla son dönemde Afrika genelindeki yeşil hidrojen projelerine yatırım yapıyor.

MISIR

MISIR GÖNÜLLÜ KARBON PIYASASINI BAŞLATTI

Mısır, Şarm El-Şeyh'teki 27. BM İklim Değişikliği Konferansı'ndan (COP27) bu yana karbon piyasasındaki ilerlemeyi sürdürüyor. Mısır Borsası (EGX) içinde gönüllü bir karbon piyasası platformu için zemin hazırlayan 2022 tarihli 4664 sayılı Başbakanlık Kararnamesi ile başlayan süreç Mısır Finansal Düzenleme Kurumu'nun (FRA), karbon emisyonu azaltım sertifikalarının (CER) akreditasyonu, listelenmesi, listeden çıkarılması ve ticareti için bir çerçeve oluşturmasıyla ivme kazandı. 13 Ağustos 2024'te FRA, resmen gönüllü karbon piyasasını başlattı. Bu gelişmeler, Mısır'ın sürdürülebilir kalkınmaya yönelik düzenlemeleri ile Orta Doğu ve Kuzey Afrika'da emisyon (karbon) ticareti pazarına liderlik etme isteğini gösteriyor.

UKRAYNA

20 MİLYAR DOLARLIK YENİLENEBİLİR ENERJİ PLANI DUYURULDU

Ukrayna hükümeti, ülkenin enerji portföyünde yenilenebilir enerjinin payını 2030 yılına kadar yüzde 27'ye çıkarmayı amaçlayan plan kapsamında, yenilenebilir enerji sektörünü geliştirmek için 20 milyar dolarlık yatırıma ihtiyaç duyacağını söyledi. Hükümetin onayladığı planla yaklaşık 10 bin megavat kapasitede yeni üretim tesisi kurulması hedefleniyor. Ukrayna, 2030 yılında ısıtma ve soğutma sistemlerinde yenilenebilir enerji payının yüzde 33'e, elektrik üretiminde yüzde 29'a, ulaştırma sektöründe ise yüzde 17'ye ulaşması gerektiğini belirtti. Yenilenebilir kaynakların payının ise yaklaşık yüzde 10 düzeyinde olduğu bildirildi. Yeni tesislerin 2027 yılı sonuna kadar faaliyete geçmesi bekleniyor.

Türkiye'nin Eylül Ayı İhracatı 22 Milyar Dolar Oldu

En fazla ihracat yapan sektörler arasında otomotiv 3,4 milyar dolarla ilk sıradaki yerini korudu. Aynı zamanda en yüksek aylık ihracatına imza atan otomotivi 2,2 milyar dolarla kimya, 1,6 milyar dolarla hazır giyim ve konfeksiyon takip etti.

Eylül ayı dış ticaret verileri Prof. Dr. Ömer Bolat ve Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı Mustafa Gültepe tarafından Ankara'da açıklandı. Türkiye'nin eylül ayı ihracatı 22 milyar dolar oldu. Ocak-Eylül dönemindeki dokuz aylık ihracat 192,8 milyar dolar, son 12 aylık ihracat ise 261,6 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti.

TİM Başkanı Mustafa Gültepe, temmuz ve ağustos aylarını artıda kapatan ihracatta ibrenin, eylül ayında yeniden aşağı döndüğünü bildirdi. Gültepe, şöyle devam etti: "Genel Ticaret Sistemi (GTS) kayıtlarına göre, eylül ayı ihracatımız geçen yıla göre yüzde 1,8 düşüşle 22 milyar düzeyinde gerçekleşti. Ocak-Eylül

dönemini kapsayan dokuz aylık ihracatımız 192,8 milyar dolara, 12 aylık ihracatımız ise 261,6 milyar dolara ulaştı. Dokuz aylık ihracatta yüzde 3,2, 12 aylık ihracatta yüzde 3,4 artıdayız. Eylülde hizmet ihracatımızın da 12,6 milyar dolar civarında gerçekleşeceğini tahmin ediyoruz."

"15 SEKTÖR İHRACATINI ARTIRIRKEN, 11 SEKTÖRDE DÜŞÜŞ YAŞANDI"

Geçen ay 15 sektörün ihracatını artırırken 11 sektörün ihracatında da düşüş yaşandığını ifade eden Gültepe, "Sektörler özelinde baktığımızda ilk sırada 3,4 milyar dolarla yine otomotivi görüyoruz. En yüksek aylık ihracatına imza atan otomotivi, 2,2 milyar dolarla kimya,

1,6 milyar dolarla hazır giyim, 1 milyar 480 milyon dolarla elektrik-elektronik ve 1 milyar 470 milyon dolarla çelik takip etti. Kuru meyve yüzde 47 ile oransal olarak ihracatını en fazla artıran sektörümüz oldu. Savunma ve havacılıkta yüzde 32, gemi, yat ve hizmetlerinde yüzde 31, fındıkta yüzde 30, otomotivde yüzde 21 ihracat artışı kaydettik. Firmaların yasal merkezini baz alan TİM verilerine göre geçen ay 45 ilimiz ihracatını artırdı. En çok ihracat yapan beş ilimiz, İstanbul, Kocaeli, Bursa, Ankara, İzmir şeklinde sıralandı. Eskişehir ve Niğde tarihlerinin en yüksek aylık ihracatını gerçekleştirdi. Geçen ay 1.189 firmamız ilk kez ihracat yaptı. Kilogram birim değerimiz yüzde 6 artışla 1,53 dolara ulaşırken parite ihracatımıza 378 milyon dolarlık katkı sundu." dedi.

"EYLÜL İHRACATININ YÜZDE 58,1'İ AVRUPA'YA GERÇEKLEŞTİRİLDİ"

Mustafa Gültepe, en çok ihracat yapılan ülkelerin Almanya, Birleşik Krallık, ABD, Irak ve İtalya şeklinde sıralandığını bildirdi. 42 ülkede yüzde 50'nin, 87 ülkede yüzde 10'un üzerinde ihracat artışı kaydettiklerini anlatan Gültepe, "Genel tabloda ise 113 ülkeye ihracatımızı artırdık. En çok ihracat yaptığımız ülke grupları arasında Avrupa Birliği (AB), 9,1 milyar dolarla yine ilk sırada yer aldı.

Avrupa kıtasının toplam ihracatımızdaki payı yüzde 58,2 düzeyinde gerçekleşti. Bazı sektörlerin ülke bazında ihracatlarında ekstrem artışlar olduğunu gözlemledik. Örneğin İspanya'ya çelikte yüzde 156, Slovenya'ya otomotivde yüzde 108 ve ABD'ye elektrik-elektronikte yüzde 78 ihracat artışı kaydettik." dedi.

Eylül verileriyle birlikte ihracatta dokuz aylık tablonun netleştiğini belirten Gültepe, geçen

Eylül ayında savunma ve havacılıkta yüzde 32, gemi, yat ve hizmetlerinde yüzde 31, fındıkta yüzde 30 ve otomotiv sektöründe yüzde 21 ihracat artışı kaydedildi.

1.189

İlk kez ihracat yapan firma sayısı

1,53

Kilogram birim değeri

%50

42 ülkede gerçekleşen ihracat artışı oranı

yıla göre artıda olmakla birlikte, arzu ettikleri noktanın gerisinde kaldıklarını söyledi. İhracatın hız kesmesinde küresel konjonktürün etkisinin görmezden gelinemeyeceğini vurgulayan Gültepe, şöyle devam etti:

"Hem güneyimizde hem de kuzeyimizde savaş var. Avrupa Birliği'nde talebin zayıf seyretmesi, özellikle en büyük pazarımız Almanya'da resesyon endişesi ihracatımıza olumsuz yansıyor. Ancak temel sorun rekabetçiliğimizi kaybetmemizden kaynaklanıyor."

TÜRKİYE İNOVASYON HAFTASI 10-12 EKİM TARİHLERİ ARASINDA DÜZENLENECEK

Mustafa Gültepe, üretim ve ihracatta katma değeri artırabilmek için yüksek teknolojiye yatırımın, çifte dönüşümün ve inovasyonun gücünü etkili şekilde kullanmak durumunda olduklarına da dikkat çekti. Bu bilinçle 10 yıldır Türkiye İnovasyon Haftası'nı düzenlediklerini hatırlatan Gültepe, "10-12 Ekim tarihleri arasındaki 11'inci İnovasyon Haftamız için hazırlıklar tüm hızıyla sürüyor. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın teşrifleriyle onurlandıracağı haftamıza hepinizi davet ediyorum." dedi.

Prof. Dr. Ömer Bolat
Ticaret Bakanı

E-Ticaretin Nabzı İstanbul Küresel E-İhracat Zirvesi'nde Attı

İstanbul Küresel E-İhracat Zirvesi'nde 16 konsorsiyum temsilcisi ve 50'den fazla ihracatçı firma temsilcisi bir araya geldi. B2B etkinlik kapsamında 300'ü aşkın iş görüşmesinde bulunuldu.

TİM Başkanı Mustafa Gültepe: "E-ihracatta hızlı bir artış trendindeyiz. Önümüzdeki dört yılda, yani 2028'de bu oranı yüzde 10'a çıkarmayı hedefliyoruz."

İhracatçı firmaların E-ihracat ekosistemine kazandırılması ve E-ihracat hacimlerinin geliştirilmesi hedefleri doğrultusunda Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda, Türkiye İhracatçılar Meclisi iş birliği ve E-Ticaret İşletmecileri Derneği (ETİD) organizasyonunda düzenlenen İstanbul Küresel E-İhracat Zirvesi (IGEXX) 2024, 4-5 Eylül tarihlerinde Haliç Kongre Merkezi'nde gerçekleştirildi.

Türkiye'nin önde gelen perakende markalarının üst düzey yöneticilerinin, küresel firmaların ve perakende sektöründe faaliyet gösteren çözüm sağlayıcı firmaların katıldığı zirvede, Ticaret Bakanı Prof. Dr. Ömer Bolat, TİM Başkanı Mustafa Gültepe ile ETİD Başkanı Hakan Çevikoğlu katılımcılara hitap etti.

"E-İHRACATTA HEDEF 8 MİLYAR DOLAR"

Konuşmasında e-ticaret alanında yaşanan değişim ve dönüşümlere değinen Bolat, ticaretin dijitalleşme yolculuğunun, sadece teknolojik bir yenilik değil, aynı zamanda ekonomik bir dönüşüm olduğunu söyledi. Geleneksel ticaretin sınırlarını aşan, küresel erişimi mümkün kılan ve her ölçekteki işletmeye yeni fırsatlar sunan e-ticaretin, ticaretin dijitalleşme yolculuğunun en güçlü temsilcisi olduğuna işaret eden Bolat, online pazar yerleri ile birlikte tüketicilerin, ürünlere kolayca erişebilir hale geldiğini ve küçük işletmelerin, küresel pazarlara açılma fırsatı bulduğunu dile getirdi.

Ticaret Bakanı Prof. Dr. Ömer Bolat, 2022'de yaklaşık 2.17 milyar dolar olan e-ihracatın, 2023'te

yüzde 131 artış göstererek 5 milyar doları aştığını belirterek, "2024'ün sonuna kadar toplamda 8 milyar dolar e-ihracata ulaşmayı hedefliyoruz. Böylece e-ihracatımızın toplam mal ihracatı içindeki payı da yüzde 3'ü aşacak. Hedefimiz, e-ihracatın toplam ihracat içindeki payını 2028'kadar yüzde 10'a çıkarmak." dedi.

"E-KOLAY İHRACAT PLATFORMU'NU KURUYORUZ"

Ticaret Bakanı Bolat, küresel ticarette bir diğer önemli dönüşümün de dijitalleşme olduğuna işaret ederek, bu dönüşümün getirdiği yenilikler ve internet kullanımının yaygınlaşmasının, özellikle küresel salgın dönemi itibarıyla tüketici alışkanlıklarını değiştirdiğini söyledi.

Bolat, şöyle konuştu: "Türkiye'de de e-ticaretin, toplam ticaret içindeki payı 2019'da yüzde 4,8 iken, 2023 sonunda yüzde 21'e yükseldi. Bunda salgının ticaret alışkanlıklarını değiştirmesinin çok önemli rolü oldu. Bu gelişmeler karşısında Bakanlık olarak hem hizmet ihracatına yönelik destek paketlerimiz bulunmakta hem de e-ihracata yönelik çok önemli destek ve teşvikler sağlıyoruz. E-ihracat ile firmalarımız uzak ve yabancı pazarlara daha kolay giriş yapabilmekte ve dünyanın her yerinden yüksek alım gücüne sahip müşterilere ulaşabilmekte, araçlar ve tedarikçiler olmaksızın yabancı ülkelerde kendi markalarını oluşturabiliyorlar."

Sağladığı avantajlar karşısında tüm firmaların ticaretin dönüşümünü yakından takip etmelerinin önemli olduğunu vurgulayan Bolat, şöyle devam etti: "Ticaret Bakanlığı olarak firmalarımızı bu dönüşüm sürecine hazırlamada liderlik yapmaya hazırız. Geleneksel ticarete ve ihracata yönelik mevzuatlarımız yanında e-ticaret, e-ihracata yönelik mevzuatla-

rımızı hazırlamış bulunuyoruz. 5986 sayılı e-ihracat destekleri kararı ile firmalarımızın yurt dışı pazar yerlerinde tanıtım ve sipariş karşılama hizmetlerine yönelik önemli destekleri hayata geçirdik. Siz daha fazla e-ihracat yaptıkça biz de sizlere daha fazla e-ihracat destekleri sağlamaya devam edeceğiz. Tüm bu destek ve eğitim programları çerçevesinde destek başvurularının başladığı 2023 yılından bu yana 181 şirket, beş perakende e-ticaret sitesi ve iki pazar yeri destek kapsamına alınmıştır. E-Kolay İhracat Platformu'nu da kuruyoruz. E-Kolay İhracat Platformu ile firmalarımızın e-ihracat ve dijital pazarlama konusunda eksikliklerini tamamlamayabilecekleri kapsamlı bir bilgi kaynağı sunmayı hedefliyoruz."

"E-İHRACATTA HIZLI BİR ARTIŞ TRENDİNDEYİZ"

Zirvede konuşan TİM Başkanı Mustafa Gültepe, dijital dönüşümün baş döndürücü hızla ilerlediği bir dönemden geçtiklerini, dönüşümün etkilerini hayatın her alanında olduğu gibi ticarette de yakından hissettiklerini belirtti. Dönüşüme ayak uyduramayan firmaların ayakta kalma şanslarının olamayacağını dile getiren Gültepe, zirve kapsamında dijitalleşmenin e-ihracat boyutunu mercek altına alacaklarını, e-ihracatta mevcut durumu ve hedefleri enine boyuna değerlendireceklerini ifade etti.

Gültepe, e-ihracatın 2022'de toplam ihracat içindeki payının yüzde 0,84 olduğunu hatırlatarak, "Oran 2023'te 5,4 milyar dolarla yaklaşık yüzde 2'ye yükseldi. 2024'ün ilk yarısında ise 3,4 milyar dolarlık bir e-ihracat gerçekleştirdik. Toplam ihracat içinde e-ihracatın payı yüzde 3,4'e ulaşmış bulunuyor. Görüldüğü gibi e-ihracatta hızlı bir artış trendindeyiz. Önümüzdeki dört yılda, yani 2028'de bu oranı yüzde 10'a

çıkarmayı hedefliyoruz." diye konuştu.

Zirvenin bir diğer önemli ayağını alım heyetlerinin oluşturduğunu belirten Gültepe, "Bugün burada 200'ü aşkın ihracatçı firmamızı 22 ülkeden 40'ı aşkın firma ile buluşturacağız. Burada yapılacak görüşmelerde yeni iş birliklerinin temellerinin atılacağından hiçbir şüphe duymuyorum. Bu organizasyona gösterilen yüksek ilgiyi ve geniş kapsamlı katılımı, ülkemizin dijital ticaretteki stratejik rolünün bir göstergesi olarak değerlendiriyorum." ifadesini kullandı.

"LOKALLEŞME FURYASI HIZLA İLERLİYOR"

Elektronik Ticaret İşletmecileri Derneği (ETİD) Başkanı Hakan Çevikoğlu da e-ticaret dünyasında, daha düne kadar 3 şirketin toplam global e-ticaret hacminin yüzde 50'den fazlasını gerçekleştirdiğini hatırlatarak, "Lokalleşme furyası tüm dünyada hızla ilerliyor. Birçok ülkenin artık yerel pazar yerleri var. Bu oyunu iyi okumalıyız. Yani başka ülkelerdeki pazar yerleri ile stratejik ortaklıklar kurmalıyız." dedi.

Ticaret Bakanı Prof. Dr. Ömer Bolat "E-Kolay İhracat Platformu ile firmalarımızın e-ihracat ve dijital pazarlama konusunda eksikliklerini tamamlayabilecekleri kapsamlı bir bilgi kaynağı sunmayı hedefliyoruz"

Türkiye Innovation Week 24'ün Tanıtım Toplantısı Gerçekleştirildi

Bu yıl 10-12 Ekim'de Haliç Kongre Merkezi'nde gerçekleştirilecek Türkiye Innovation Week 2024 etkinliğinin tanıtım toplantısı, stratejik partnerlerin katılımlarıyla düzenlendi.

TİM Başkanı Mustafa Gültepe: "İnovasyonun katma değerli üretime ve ihracata katkısını biliyoruz. İnovasyonu toplumun ilgili tüm kesimlerine yaymak durumundayız"

Türkiye'nin inovasyon ekosistemini geliştirmek amacıyla TİM'in ev sahipliğinde bu yıl 11'incisi düzenlenecek Türkiye Innovation Week'in basın tanıtım programı, Kuruçeşme Divan'da gerçekleştirildi. TİM Başkanı Mustafa Gültepe'nin ev sahipliğinde düzenlenen tanıtım gecesine, Türkiye Innovation Week'e destek veren stratejik partnerler, ekosistem paydaşları, inovasyon elçileri ve basın mensupları katıldı.

#Birlikteİnovasyon'un gücüyle "büyük dönüşümün bir parçası olmak üzere" temasıyla düzenlenen TIW24 tanıtım programında konuşan TİM Başkanı Mustafa Gültepe, inovasyonun, katma değerli üretime ve ihracata katkısını bildiklerini söyledi.

"TÜRKİYE, KÜRESEL İNOVASYON ENDEKSİ'NDE 37.SIRADA"

Gültepe, "Türkiye Innovation Week etkinliklerinin başladığı 2012'de Türkiye, Küresel İnovasyon Endeksi'nde 74. sırada yer alıyordu. Geçen hafta açıklanan endekse göre Türkiye, geçen yıla göre 2 basamak, 2012'ye göre ise 37 basamak yükselerek 37. sıraya yerleşti." dedi.

İnovasyonun katma değerli üretim ve ihracata katkısını bildiklerini vurgulayan Gültepe, şöyle devam etti: "İşte biz bu bilinçle ülkemizde inovasyon ekosistemini geliştirmek istiyoruz. Şayet dünyadaki ilk 10 ihracatçı ülkeden biri olacaksak, bunda inovasyon önemli paya sahip olacak. İnovasyon ile Türkiye'nin ihracatını bir üst lige

taşıyacağız. Küresel yarışta hedeflerimizi tutturmak için yüksek teknolojiye yatırımın, dijital ve yeşil dönüşümün yanı sıra inovasyonun gücünü de etkili şekilde kullanmalıyız. Ayrıca bireylerin ve organizasyonların yenilikçi düşünme konusunda motivasyonlarını artırmak istiyoruz.

Etkinliğin sloganlarından biri 'Birlikte inovasyon'. Motivasyonu sürdürülebilir kılmak büyük önem taşıyor. Bu nedenle sürdürülebilir motivasyon ana değerlerimizden birini oluşturuyor. 10 yıldır birlikte başarmanın gücünü her adımda hissettiğimiz için, birlikte inovasyonu da ana değerlerimizden biri haline getirdik. Gücümüzün her geçen yıl daha da büyüyen ekosistemden geldiğini biliyoruz. Dolayısıyla inovasyonu toplumun ilgili tüm kesimlerine yaymak durumundayız."

"İNOVASYONDA ULUSLARARASI İŞ BİRLİĞİNİ ARTIRMAK İÇİN ÇALIŞIYORUZ"

İnovasyonda uluslararası iş birliğini artırmak için her yıl paydaş ülkeler belirlediklerini ifade eden Gültepe, "ABD, İsveç ve Çin, bu yılın paydaş ülkeleri olacak. Ayrıca sekiz farklı dalda ödül vereceğiz. Rekor sayıda başvurunun gerçekleştiği İnovaLİG yarışmamızın ödülleri Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın tezrifleriyle takdim edeceğiz." diye konuştu.

"İNSANI, KÜLTÜRÜ VE İŞ MODELLERİNİ YENİLİKÇİ BİR BAKIŞ AÇISIYLA ELE ALIYORUZ"

TİM Başkan Vekili Kutlu Karavelioğlu da etkinlikte yaptığı konuşmada, Türkiye Innovation Week etkinliği ile 2012 yılından bu yana binlerce projeye, yüzlerce iş birliğine ve milyonlarca yeni fikre ev sahipliği yaptıklarını belirtti. İnovasyonun, yalnızca bir fikir

üretmek olmadığını, aynı zamanda o fikri akılla büyütmek, kümülatif bir çabayla yeşertmek ve dönüştürmekle anlam kazandığını artık çok iyi bildiklerini dile getiren Karavelioğlu, "Türkiye Innovation Week'in 10 yıllık serüveni, bizlere bu çabanın ve dönüşümün en iyi örneklerini sundu." dedi.

10 yılda 540 binden fazla katılımcı ve 10 milyon izleyiciyle buluştuklarını, 1.034 konuşmacı ve 1.500'den fazla markayı ağırladıklarını kaydeden Karavelioğlu, "İnovasyon programlarımız kapsamında 500'den fazla firmayı ödüllendirdik. Katılımcı deneyimini ve etkinlik kapsamını hep daha iyiye götürme çabamızın bir yansıması olarak gördüğümüz 11 tane uluslararası ödülümüz bulunuyor." şeklinde konuştu.

Karavelioğlu, bu yılki temanın "Out of the Box: Human, Culture, Model" olduğunu dile getirerek, şöyle devam etti: "Yalnızca yeni teknolojileri değil, aynı zamanda insanı, kültürü ve iş modellerini yenilikçi bir bakış açısıyla yeniden ele alıyoruz. İnovasyonun gerçek gücü, insan özgürce düşündüğünde, farklı kültürel yaklaşımları kabul ettiğinde ve cesur iş modelleri benimsediğinde ortaya çıkıyor. Bu yıl, kutunun dışında adım atarak yeni hikâyeler yazmak, sınırları zorlamak ve inovasyonun dönüştürücü gücünü hep birlikte deneyimlemek için çok katmanlı ve kapsamlı bir program hazırladık."

İnovasyonun yalnızca bireylerin değil, toplulukların, ülkelerin ve dünyanın kolektif çabasının sonucu olduğunu ifade eden Karavelioğlu, "Bugün burada bulunan herkes, bu ekosistemin bir parçasıdır. Daha adil, daha sürdürülebilir ve daha güçlü bir gelecek için, Türkiye'nin gerçek potansiyelini ortaya koymak için birlikte çalışmaya ve üretmeye devam edeceğiz." diye konuştu.

Bu yıl 11'incisi düzenlenecek olan Türkiye Innovation Week'in teması, #Birlikteİnovasyon'un gücüyle "büyük dönüşümün bir parçası olmak üzere" olarak belirlendi.

TİM Başkan Vekili Kutlu Karavelioğlu: "Bu yıl, inovasyonun dönüştürücü gücünü hep birlikte deneyimlemek için çok katmanlı ve kapsamlı bir program hazırladık."

“İhracat Başarısını Yenilikçi Ürünlerle Taçlandırmalıyız”

“Yapay Zekâ Çağı ve Sürdürülebilir Gelecek” temasıyla düzenlenen Global Liderler Zirvesi’nde, iş dünyasının da güncel iki konusu olan “teknolojik dönüşüm ve sürdürülebilir kalkınmaya” odaklandı.

Ekonomi, finans, dijital ve teknoloji alanlarını kapsayan Global Liderler Zirvesi (Global Leader Summit), “Yapay Zekâ Çağı ve Sürdürülebilir Gelecek” temasıyla bu yıl ilk kez Çırağan Palace Kempinski İstanbul’da düzenlendi. İş dünyası fikir önderlerinin buluştuğu dev zirve, yetmişten fazla oturumda, birbirinden değerli 100’ün üzerinde konuşmacıyı ağırladı.

Mustafa Gültepe, zirvenin açılışında yaptığı konuşmada, Global Liderler Zirvesi’nin iş dünyasının geleceğini şekillendiren stratejik ve prestijli bir platform olduğunu belirterek, etkinliğin iş dünyasının da en güncel iki konusu olan “teknolojik dönüşüm ve sürdürülebilir kalkınmayı” bir araya getirdiğini dile getirdi.

Yapay zekânın küresel ekonomiyi dönüştüren bir güç hâline gelmeye başladığına işaret eden Gültepe, “Her geçen gün bu etkiyi daha fazla hissediyoruz. Yapay zekâ, şirketlerin verimliliklerini artırmanın yanı sıra, yeni iş modelleri

oluşturmalarına ve sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşmalarına da fırsat sunuyor.” dedi.

Gültepe, teknolojinin nasıl kullandığı ve ne elde edildiğinin önemli olduğuna dikkat çekti ve şöyle devam etti: “Bu kapsamda teknolojik dönüşümün ekonomik boyutunu da değerlendirmemiz gerekiyor. Firmalarımız, yapay zekâ sayesinde üretim süreçlerini optimize edebiliyorlar. Başka bir ifadeyle ‘daha az kaynakla daha fazla üretim’ yapabiliyoruz. Böylece maliyetler düşerken, karbon ayak izi de azalıyor. Bu verimlilik artışı, küresel pazarlardaki rekabet gücümüze de olumlu katkı sağlıyor.”

Avrupa pazarına ihracat yapan firmalar için sürdürülebilirlik kriterlerinin giderek daha belirleyici hâle geldiğine de işaret eden Gültepe, “Firmalarımızın rekabet güçlerini koruyabilmeleri için bu çözümlere odaklanmaları gerekiyor. Türkiye olarak, bu dönüşüme hızla adapte olmaktan başka çıkar yolumuz bulunmuyor.” diye konuştu.

TİM Başkanı Mustafa Gültepe: “Firmalarımızın rekabet güçlerini koruyabilmeleri için sürdürülebilirlik kriterlerine odaklanmaları gerekiyor.”

GALATA ALPI
TAŞIMACILIK VE TİCARET A.Ş.

**WE ALWAYS
FIND A WAY**
ON THE ROAD WITH TRUST AND QUALITY

İnovaLİG Programı Büyük Jüri Toplantısı Tamamlandı

Türkiye'nin en büyük inovasyon etkinliği olan ve 10 yıldır devam eden İnovaLİG projesi sayesinde firmalar kendi inovasyon yetkinliklerini ölçümleme imkânı buluyor.

Türkiye İhracatçılar Meclisi tarafından 2014 yılında başlatılan Türkiye'nin ilk inovasyon geliştirme programı İnovaLİG için TİM Başkanı Mustafa Gültepe'nin başkanlığında İnovaLİG Programı Büyük Jüri Toplantısı gerçekleştirildi. Toplantıya jüri üyeleri; TİM Başkan Vekilleri Ahmet Fikret Kileci ile Kutlu Karavelioğlu, TİM Sürdürülebilirlik ve İno-

vasyon Çalışma Grubu Üyelerinin yanı sıra Ticaret Bakanlığı ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bürokratları, program koordinatörleri ile akademisyenler ve STK temsilcileri katıldı.

Etkinlikte değerlendirmelerde bulunan TİM Başkanı Gültepe, "TİM olarak Türkiye'de inovasyon ekosistemini büyütüp geliştirmek için birçok proje yapıyoruz. Türkiye'nin ve bulunduğumuz coğrafyanın en büyük inovasyon etkinliğini düzenliyoruz. İnovaLİG de 10 yıldır yürüttüğümüz bir proje. Bu projeye firmalar kendi inovasyon yetkinliklerini ölçümleyebiliyor. İlk İnovaLİG'e 460 firma başvurmuştu. Bu yıl başvuru sayısı 2 bin 302'ye ulaştı." dedi.

Küresel İnovasyon Endeksi 2024 Raporu Yayımlandı

Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO) tarafından her yıl yayınlanan Küresel İnovasyon Endeksi 2024 Raporu açıklandı. Dünyada ülkelerin inovasyon performansını ölçen ve 133 ülkenin yarıştığı Küresel İnovasyon Endeksi'nde Türkiye, iki basamak yükselerek 37'nci sıraya ulaştı.

Türkiye İhracatçılar Meclisi tarafından yapılan açıklamada, "YOİKK Bünyesinde dört yıldır görev gücünde yer alarak katkı sağladığımız endekste yükselmenin gururunu yaşıyoruz. Yıl boyunca Küresel İnovasyon

Endeksi çalışmalarımıza dâhil olan görev gücümüzle yakın iş birliğimizi sürdürdük. Koordineli yaklaşımımızla Türkiye'nin, sıralamada iki sıra yükselerek şu anda 37'nci sırada yer almasına katkı sağladık. Bu deneyim, güçlü ve iş birliği bir kültürün önemini göstermede faydalı oldu. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın vurguladığı üzere bu ilerleyiş Türkiye'nin dinamik ve güçlü bir inovasyon ekosistemi oluşturma konusundaki kararlılığını yansıtmaktadır." denildi.

İhracat kredinizi İşCep'ten kullanın, işinizdeki fırsatları kaçırmayın.

İhracatçı KOBİ'ler İş Bankası şubelerine gelerek limitini tanımlatıyor, İşCep üzerinden istediği anda ihracat kredisini kullanarak işini büyütüyor.

Ayrıntılı bilgi:

Kredi talepleri için son karar İş Bankası tarafından verilecektir. İş Bankası, kredi talebini reddetme ya da gerekli gördüğü takdirde farklı şartlarda kredi tahsis etme ve teminat talep etme hakkına sahiptir.

TÜRKİYE \$ BANKASI

10. Türkiye Yatırım Danışma Konseyi Toplantısı Gerçekleştirildi

Türkiye'deki yatırım ortamının iyileştirilmesi amacıyla düzenlenen Yatırım Danışma Konseyi Toplantısı, Cumhurbaşkanlığı Dolmabahçe Ofisi'nde gerçekleştirildi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın başkanlığında toplanan Yatırım Danışma Konseyinin 10'uncu toplantısı Cumhurbaşkanlığı Dolmabahçe Ofisi'nde gerçekleştirildi. Türkiye'deki yatırım ortamının iyileştirilmesi amacıyla uluslararası şirketlerin üst düzey yönetici-

lerinin de katkılarıyla düzenlenen toplantıya TİM Başkanı Mustafa Gültepe de katıldı.

Toplantı sonrası hazırlanan sonuç bildirgesi katılımcı şirket temsilcileri arasında sözcü olarak seçilen Templeton Asset Management Üst Yöneticisi (CEO) Manraj Sekhon tarafından okundu. Sonuç bildirisinde, "Türkiye'nin son dönemdeki güçlü performansını ve makroekonomik istikrara olan bağlılığını takdir ediyoruz. Uluslararası iş dünyasının görüşlerini politika yapım sürecine dâhil ettiği için Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a teşekkür ederiz." denildi.

Yeşil Gelecekte İhracatın Sırrı: AB Pazarında Güçlenmek

Türkiye İhracatçılar Meclisi organizasyonu ile düzenlenen "Yeşil Gelecek için Tekstil, Hazır Giyim ve Makine Sektörleri Ortak Buluşması" çalıştay İstanbul Dış Ticaret Kompleksi'nde gerçekleştirildi. Programa TİM Başkanı Mustafa Gültepe, TİM Başkan Vekilleri Ahmet Fikret Kileci ile Kutlu Karavelioğlu, ihracatçı birlik başkanları ve tekstil, hazır giyim ve makine sektörlerinde faaliyet gösteren firma temsilcileri katıldı. Etkinlikte yaptığı konuşmada Türkiye'nin toplam ihracatının yaklaşık yüzde 42'sinin Avrupa

Birliği (AB) ülkelerine yapıldığını belirten Gültepe, hazır giyim ihracatının yüzde 60'ının ve tekstil ihracatının yüzde 37'sinin yine AB pazarına gerçekleştirildiğini vurguladı ve AB pazarındaki güçlerini korumak için yeşil dönüşümü hızlandırmaları gerektiğini ifade etti. TİM Başkanı Mustafa Gültepe'nin açılış konuşmasının ardından Tekstil Makine ve Aksesuar Sanayicileri Derneği (TEMSAD) Genel Sekreteri Hayri Etc, çalışmaya katılan firmaların sürdürülebilirlik konusundaki yetkinlikleri ile ilgili iki bölümden oluşan bir sunum gerçekleştirdi.

TİM Başkanı Mustafa Gültepe: "Hazır giyim ihracatının yüzde 60'ı, tekstil ihracatının ise 37'si AB pazarına gerçekleştiriliyor. AB pazarındaki gücün korunması için yeşil dönüşüm hızlandırılmalı."

Kadın Girişimciler için Yeni İş Birlikleri

Toplantıda, kadın ihracatçıların küresel rekabette daha etkin bir şekilde yer alabilmelerini sağlamak için oluşturulabilecek stratejiler üzerinde duruldu.

Türkiye İhracatçılar Meclisi, TİM WINGS Projesi (Women International Networking and Global Sales) kapsamında kadın ihracatçıların küresel pazarlardaki gücünü artırmak ve ihracat ailesine yeni firmalar kazandırmak amacıyla çalışmalarına devam ediyor. TİM Dış Ticaret Kompleksi'nde gerçekleştirilen TİM WINGS İstisare Toplantısı'nda TİM Yönetim Kurulu Üyesi Melisa Tokgöz

Mutlu ile İGE AŞ Genel Müdürü Fatih Tuğrul Topaç, projeye yönelik istişarelerde bulunmak üzere bir araya geldi.

Görüşmede, TSE-K 645 Kadın Girişimci Belgelendirme Kriterini almaya hak kazanan kadın ihracatçıların finansman ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla mevcut destek mekanizmalarının daha da güçlendirilmesi ve yaygınlaştırılması için atılması gereken somut adımlar ele alındı. Toplantıda ayrıca, kadın ihracatçıların karşılaştıkları zorluklara çözüm sunmak ve küresel rekabette daha etkin bir şekilde yer alabilmelerini sağlamak için oluşturulabilecek stratejiler ve sürdürülebilir büyümeyi destekleyecek yenilikçi finansman modelleri üzerine fikir alışverişinde bulunuldu.

İhracatta Talep Yükseldi

Türkiye İhracatçılar Meclisi tarafından küresel pazarda talebi oluşturan koşulları ve riskleri analiz eden "İhracat Pazar Monitörü"nin ağustos sayısı yayımlandı. Ağustosta İhracat Talep Endeksi'nde önceki aya ve geçen yılın aynı dönemine kıyasla yükseliş, Pazar Dayanıklılık Endeksi'nde ise önceki aya ve geçen yılın aynı dönemine kıyasla düşüş görüldü. İhracat Talep Endeksi ise ağustosta aylık bazda yüzde 0,4, geçen yılın aynı ayına göre de yüzde 0,2 artarak 99,9 oldu ve uzun dönem referans değerinin altında seyretti. Ağustosta sanayi üretimindeki gerilemeye karşın iş ve tüketici

güvenindeki iyileşmeler, işsizlik oranlarındaki artışın sınırlı kalması, talep endeksini uzun dönem ortalamasına yaklaştırdı. Uzun ve kısa vadeli sosyal, ekonomik ve politik göstergelerden yararlanarak oluşturulan ve ihracat pazarlarının risklere karşı direncini ölçen Pazar Dayanıklılık Endeksi de ağustosta aylık bazda yüzde 0,3, geçen yılın aynı ayına göre de yüzde 0,2 azalarak 99,5 oldu. İhracat Talep Endeksi'ndeki kısmi iyileşmeye karşın küresel jeopolitik risk endeksindeki düşüş, ihracat pazarları genelinde dayanıklılığı olumsuz etkiledi ve endeksi uzun dönem ortalamasından sınırlı uzaklaştırdı.

İhracat Talep Endeksi ağustosta aylık bazda yüzde 0,4, geçen yılın aynı ayına göre de yüzde 0,2 artarak 99,9 oldu ve uzun dönem referans değerinin altında seyretti.

FAİZ İNDİRİMLERİ VE KÜRESEL TİCARET

2024 yılında enflasyondaki katılaşma ile enflasyon düşüşleri ötelendi ve bu nedenle faiz indirimleri de ancak sonbaharda başlayabildi. Küresel ekonomi ve ticarete yılın ikinci yarısında beklenen toparlanma da gerçekleşmedi.

CAN FUAT GÜRLESEL

2023 yılında yüksek enflasyon ile mücadele için uygulanan sıkı para politikaları ve yüksek faizler nedeniyle küresel ekonomi yavaşlamış, küresel ticaret daralmıştı. 2024 yılına başlarken ise ana senaryo daha olumluydu. Enflasyonlardaki düşümlere bağlı olarak faiz indirimlerinin başlaması ile küresel ekonomide ve ticarete toparlanma ana senaryoyu oluşturmuştu. Ancak enflasyondaki katılaşma ile enflasyon düşüşleri ötelendi ve bu nedenle faiz indirimleri de ancak sonbaharda başlayabildi. Küresel ekonomi ve ticarete yılın ikinci yarısında beklenen toparlanma da gerçekleşmedi.

Bununla birlikte sonbahar aylarına girerken ötelenen enflasyonlardaki düşüş gerçekleşmeye başlamıştır. ABD, Euro Bölgesi ve İngiltere'de enflasyonlar belirgin şekilde düşerken faiz indirimleri için koşullar giderek daha uygun hâle gelmektedir. Büyük Merkez Bankalarındaki faiz indirimlerine bağlı olarak gelişen ülke Merkez Bankaları da faiz indirimlerine başlamaktadırlar. Gecikmeyle başlayan faiz indirimleri küresel ekonomi ve ticaret üzerinde esas etkisini 2025 yılında gösterecektir.

Euro Bölgesi'nde tüketici enflasyonu yüzde 2,2'ye kadar gerilemiştir. Almanya'da enflasyon

yüzde 1,9'dur. Fransa'da son üç yılın en düşük enflasyonu gerçekleşmiştir. Avrupa Merkez Bankası, eylül ayı toplantısında politika faizini 60 baz puanı indirmiş ve enflasyon tahminlerini de paylaşmıştır. Buna göre Euro Bölgesi'nde 2025 sonunda yüzde 2,0 ve 2026 sonunda ise yüzde 1,8 enflasyon tahmin edilmektedir. Bu tahminlere bağlı olarak Avrupa Merkez Bankası 2025 sonuna kadar faiz indirimlerine devam edecektir. Merkez Bankasının yüzde 3,65 olan politika faizi 2024 sonunda yüzde 3,25'e, 2025 sonunda ise yüzde 2,25'e kadar inebilecektir. Faiz indirimleri Avrupa ekonomisinde büyümeye destek verecektir. Ancak yapısal sorunlar ve jeopolitik riskler nedeniyle büyümede toparlanmanın kademeli olacağı öngörülmektedir.

ABD'de enflasyon gecikmeli de olsa kontrol altına alınmıştır ve yüzde 2,0 hedefine doğru ilerlemektedir. ABD'de tüketici enflasyonu yüzde 2,5'e inmiştir. ABD Merkez Bankası dört yıl aradan sonra ilk kez eylül ayı toplantısında politika faizini 50 baz puanı indirmiş ve enflasyon tahminlerini de açıklamıştır. Buna göre ABD'de 2025 sonunda yüzde 2,2 ve 2026 sonunda ise yüzde 2,0 enflasyon tahmin edilmektedir. Bu enflasyon

tahminlerine bağlı olarak ABD Merkez Bankası da 2025 sonuna kadar faiz indirimlerini sürdürecektir. Merkez Bankası yüzde 5,0 olan politika faizini 2024 sonunda yüzde 4,5'e ve 2025 sonunda ise yüzde 3,0'e kadar indirebilecektir. Faiz indirimleri ABD ekonomisini destekleyecektir. Ancak ABD ekonomisi ile ilgili en önemli belirsizlik başkanlık seçimleridir. Donald Trump'ın seçilmesi hâlinde enflasyonun yeniden yükselme riski bulunmaktadır.

İngiltere, Türkiye için çok önemli bir ihracat pazarı ve bu nedenle İngiltere'deki para politikasının ekonomiye etkileri ihracatımız için önem taşımaktadır. İngiltere'de enflasyon yüzde 2,2'ye inmiştir. 2025 yılsonunda yüzde 2,0 ve 2026 sonunda da yine yüzde 2,0 enflasyon tahmin edilmektedir. İngiltere Merkez Bankası bu enflasyon tahminlerine bağlı olarak faiz oranlarını kademeli olarak indirecektir. Yüzde 5,0 olan faizler bu yıl sonunda yüzde 4,5 ve 2025 sonunda ise yüzde 3,0'e inebilecektir. Faiz indirimleri ekonomiyi destekleyecektir. Ayrıca yeni İşçi Partisi hükümeti büyümeyi yıllık yüzde 2,5'e çıkarmak için yeni önlemler açıklayacaktır.

Büyük Merkez Bankalarının faiz indirimleri diğer gelişmiş ve gelişen ülkelerde de faiz indirimleri için daha uygun koşullar yaratmaktadır. 2024 yılının geri kalanında ve 2025 yılında diğer ülkelerde de faiz indirimleri görülecektir. Dünya ekonomisi enflasyon ve faiz oranlarında giderek normalleşmektedir.

Yüksek enflasyon, sıkı para politikaları ve yüksek faiz oranlarının normalleşmesi küresel

Ticarette korumacılık ve jeopolitik riskler engel olmazsa küresel faiz indirimlerine bağlı olarak 2025 yılında dünya ticareti hızlı bir büyüme gösterebilecektir.

ekonomi ve ticaret üzerindeki sınırlayıcı etkilerin de azalmasına yol açacaktır. Bu itibarla 2024 yılında beklenen, ancak gerçekleşemeyen küresel ticaretteki toparlanma 2025 yılında belirgin şekilde yaşanabilecektir.

Ancak böylesi bir toparlanmanın önünde iki risk bulunmaktadır. Bunlardan ilki ABD başkan adayı Trump'ın seçilmesi hâlinde uygulamayı vaat ettiği yüksek ithalat vergileridir. Çin'den ithalata yüzde 60, diğer tüm ülkelerden ithalata yüzde

10 vergi konulması hâlinde ticarete şiddetli bir korumacılık savaşı başlayacaktır. İkinci risk ise küresel ayrışma ve bloklaşma ile jeopolitik gerginlikler olacaktır. Rusya-Ukrayna savaşı ve Orta Doğu'daki çatışmaların nasıl sona ereceği belirsizdir ve yayılma riski de bulunmaktadır.

Ticarette korumacılık ve jeopolitik riskler engel olmazsa küresel faiz indirimlerine bağlı olarak 2025 yılında dünya ticareti hızlı bir büyüme gösterebilecektir.

Hizmet Sektöründen İhracata Güçlü Dokunuş

Ülkelerin uluslararası rekabet gücü üzerinde önemli rol oynayan hizmet sektörü, Türkiye'yi küresel arenada zirveye taşıyor. 2023 yılında gerçekleştirdiği 100,8 milyar dolarlık hizmet ihracatı ile küresel ihracattan aldığı payı yüzde 1,3'e çıkaran Türkiye, 2024'ün ikinci çeyreğindeki performansı ile G20 ülkeleri arasında hizmet ihracatını en fazla artıran ülke oldu.

Dijitalleşmenin hız kazandırdığı, ulaşım ve lojistiğin sınırları ortadan kaldırdığı yeni dünya ekosisteminde tüm dengeler değişirken ülkeler için ekonomik büyüme ve kalkınma anlamında eskisinden farklı bir döneme girilmiş durumda. Dünya ekonomisi, dijital teknolojilerin baskın yükselişi, yapay zekâ, sürdürülebilir kavramlar gibi birçok gelişmenin etkisinde hızla gelişiyor. Bu gelişmelerde görülüyor ki hizmet sektörü ve sektörün ticari faaliyetleri, mal ihracatı kadar önemli.

Artık yalnızca gelişmiş ekonomilerin değil, gelişmekte olan ülkelerin de büyüme ve kalkınma motoru hâline gelen hizmetler sektörü, ülkelerin uluslararası rekabet gücü üzerinde önemli rol oynuyor. Sektör, aynı zamanda hızlı bir şekilde de gelişme ve büyüme gösteriyor. Özellikle gelişmiş ülkelerin uzun zamandan beri gündeminde olan hizmet ticareti, 2010 yılından bugüne yıl bazında mal ticaretinden daha hızlı büyüme gösterdi ve bu büyüme aynı hızla devam ediyor.

TÜRKİYE, HİZMET SEKTÖRÜNDE HIZLI İLERLİYOR

Katma değer, inovasyon ve rekabetçilik odaklı üretim ve ihracat perspektifinde hareket eden Türkiye ise küreseldeki gelişmeler ışığında hizmet sektörü özelinde önemli gelişmelere imza atarak efektif bir ilerleme ve büyüme yakaladı. 2022 yılında en yüksek hizmet ihracatı yapan ilk 30 ülke arasında hizmet ihracatını en çok artıran ikinci ülke olan Türkiye, 2023 yılında gerçekleştirdiği 101,7 milyar dolarlık hizmet ihracatı ile küresel ihracattan aldığı payı yüzde 1,3'e çıkardı.

Türkiye, 2024'ün ilk yarısında elde ettiği rakamlarla ise G20 ülkeleri arasında hizmet ihraca-

tında en fazla artış kaydeden ülke konumuna ulaştı. Bu başarının ardında, Türkiye'nin stratejik coğrafi konumunun sağladığı avantajlar, dijitalleşme odaklı yatırımlara verilen ağırlık ve yüksek hizmet kalitesi yer alıyor. Turizm, sağlık hizmetleri, yazılım geliştirme, lojistik ve inşaat gibi alanlarda ortaya koyduğu başarıyla küresel düzeyde büyüme gösteren Türkiye, hizmet ihracatını sürdürülebilir bir kalkınma hamlesine dönüştürdü. Ülkenin 2024 hizmet ihracatı hedefi ise 110 milyar dolar.

HİZMET SEKTÖRÜ TÜRKİYE'Yİ G20 ÜLKELERİ ARASINDA İLK SIRAYA TAŞIDI

İhracattaki etkin performansı ve dış ticaret dengesinde verdiği fazlanın cari dengeye sağladığı pozitif yönlü katkı ile dikkat çeken hizmet sektörü, yılın ilk altı ayında önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 9,51 artışla 47,2 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirdi. Sektörün yıllıklandırılmış cari işlemler açığı ise 2024 Haziran itibarıyla 24,8 milyar dolara geriledi. İlk altı ayda en fazla ihracat yapan ilk iki hizmet sektörü, 21,7 milyar dolar

Turizm, sağlık hizmetleri, yazılım geliştirme, lojistik ve inşaat gibi alanlarda ortaya koyduğu başarıyla küresel düzeyde büyüme gösteren Türkiye, hizmet ihracatını sürdürülebilir bir kalkınma hamlesine dönüştürdü.

101,7
milyar dolar

Türkiye'nin 2023 yılında gerçekleştirdiği hizmet ihracatı

59
milyar dolar

2024 yılı Ocak-Temmuz dönemi hizmet ihracatı

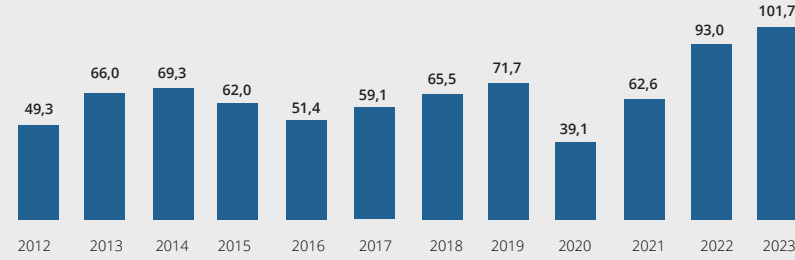
28,2
milyar dolar

2024 yılı Ocak-Temmuz dönemi hizmet ihracatı fazlası

Hizmet Sektörüne 5,1 Milyar Liralık Destek

Ticaret Bakanlığı tarafından 2023 yılında hizmet ihracatçılarında sunulan destek bütçesi 2,5 milyar lira olmuştur. Sektörün hedeflerini gerçekleştirmesi ve faaliyet gösteren firmaları küresel markalar hâline getirmek için desteklerini artıran bakanlık, 2024 yılında hizmet sektörüne ayrılan destek bütçesini 5,1 milyar liraya çıkardı. 2024 Ağustos ayı itibarıyla da toplam bütçenin 3,9 milyar liralık kısmı hizmet ihracatçılarında sunuldu.

TÜRKİYE'NİN HİZMET İHRACATI (MİLYAR DOLAR)

Kaynak: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB)

ile seyahat ve 17 milyar dolar ile taşımacılık oldu. Aynı dönemde ihracatını en fazla artıran ilk dört sektör ise telekomünikasyon, bilgisayar ve bilgi hizmetleri, finansal hizmetler, diğer iş hizmetleri ile seyahat olarak sıralandı.

Türkiye, 2024'ün ilk yarısında gösterdiği etkili hizmetler ihracatıyla Ekonomik Kalkınma ve İş Birliği Örgütü'nün (OECD) 2024 Yılı İkinci Çeyrek Uluslararası Ticaret İstatistikleri Raporu'nda G20 ülkeleri arasında hizmet ihracatını en fazla artıran ülke olarak konumlandı. Türkiye, 2024 yılının ikinci çeyreğinde bir yılın aynı dönemine oranla hizmet ihracatı artış oranında ilk sırada yer alırken söz konusu ülkeler içinde hizmet ithalatı artış oranının en fazla düştüğü ülke oldu.

Konuyla ilgili Ticaret Bakanlığı şu açıklamayı yaptı: "Ülkemiz; Cumhuriyet'imizin 100. yılında 101,7 milyar dolar hizmet ihracatıyla, dünya hizmet ihracatından yüzde 1,29 pay alarak 22. sıraya yükselmiştir. 110 milyar dolar hizmet ihracatı hedefi belirlediğimiz 2024 yılının ilk 6 ayında ise hizmet ihracatımızın geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 9,5 oranında artarak 47,2 milyar dolara ulaştığı, hizmet ithalatımızın ise geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 11,8 artışla 23,1 milyar olarak gerçekleştiği görülmek-

tedir. Böylece hizmetler ticaretinde ortalama yüzde 50 düzeyinde ticaret fazlası elde ediyoruz."

İKİNCİ ÇEYREKTE İTHALATI EN FAZLA AZALAN ÜLKE: TÜRKİYE

OECD'nin raporunda paylaşılan bilgilere göre G20 ülkelerinin mal ihracatındaki artış hızı, 2024 yılının ikinci çeyreğinde ilk çeyreğe göre sabit kaldı. Bu durgunluk, büyük ölçüde Avrupa Birliği'nden yapılan ihracatın düşmesinden kaynaklandı. Avrupa Birliği, 2022'nin ikinci çeyreğinden bu yana ilk kez yüzde 2 oranında pozitif ithalat büyümesi kaydetti. Birleşik Krallık'ın mal ihracatı ise yüzde 2,0 azalırken ithalat yüzde 8,3 oranında arttı.

2024'ün ikinci çeyreğinde Amerika Birleşik Devletleri'nin hizmet ihracatı yüzde 1,4 artarken ithalatı da yüzde 1,5 artış kaydetti. Birleşik Krallık'ın hizmet ihracatı yüzde 2,3, ithalatı ise yüzde 2,8 oranında arttı. Almanya, Avrupa Futbol Şampiyonası'nın seyahat gelirlerine olumlu etkisiyle hizmet ihracatı açısından en etkili büyümeyi gösteren ülkelerden oldu.

Söz konusu dönemde hizmet ihracatı artırarak G20 ülkeleri arasında ilk sırada yer alan Türkiye, ithalatta da önemli bir başarı yakaladı. 2024 yılı ikinci çeyreğinde G20 ülkelerinin hizmet

ithalatında yüzde 1,1 artış yaşanırken Türkiye'nin hizmet ithalatı yüzde 3 oranında daraldı. Böylece Türkiye, yılın ikinci çeyreğindeki performansı ile söz konusu ülkeler içinde hizmet ithalatı en fazla azalan ülke oldu.

2024'ÜN İLK YEDİ AYINDA YÜZDE 9'LUK ARTIŞ

Hizmet sektörünün, 2024'ün ilk yedi ayını kapsayan ocak-temmuz döneminde gerçekleştirdiği ihracat, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) açıkladığı verilere göre önceki yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 9,48 artış kaydetti. Sektörün ocak-temmuz aralığındaki ihracatı ise yaklaşık 59,05 milyar dolar olarak gerçekleşti. Aynı dönemde kaydedilen hizmet ihracatı fazlası, yaklaşık 28,25 milyar dolar oldu.

2024 Ocak-Temmuz döneminde en fazla ihracat yapan hizmet sektörü 28,2 milyar dolar ile seyahat oldu. İkinci sırada 20,7 milyar

dolar ile taşımacılık, üçüncü sırada ise 2,8 milyar dolar ile diğer iş hizmetleri yer aldı. İhracatını en fazla artıran sektörler ise telekomünikasyon, bilgisayar ve bilgi hizmetleri, inşaat, finansal hizmetler, diğer iş hizmetleri ile seyahat olarak sıralandı.

2024 yılı ikinci çeyreğinde Türkiye'nin hizmet ithalatı yüzde 3 oranında daraldı.

2024 YILI OCAK-TEMMUZ DÖNEMİ HİZMET İHRACATI VERİLERİ

	2023 Ocak-Temmuz	2024 Ocak-Temmuz	Değişim %
TOPLAM HİZMET İHRACATI (Milyon Dolar)	53.932	59.046	9,48
Başkasına ait Fiziksel Girdiler için İmalat Hizmetleri	476	515	8,19
Bakım ve Onarım Hizmetleri	1.341	1.416	5,59
Taşımacılık (Yolcu + Yük + Diğer)	19.403	20.738	6,88
Seyahat	25.396	28.287	11,38
İnşaat	134	156	16,42
Sigorta ve Emeklilik Hizmetleri	1.901	1.763	-7,26
Finansal Hizmetler	228	262	14,91
Fikri Mülkiyet Hakları Kullanım Ücretleri	240	247	2,92
Telekomünikasyon, Bilgisayar ve Bilgi Hizmetleri	1.856	2.383	28,39
Diğer İş Hizmetleri	2.492	2.819	13,12
Kişisel, Kültürel ve Eğlence Hizmetleri	182	190	4,40
Resmi Hizmetler	283	270	-4,59

Kaynak: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB)

%1,29

Türkiye'nin 2023 yılı küresel hizmet ihracatındaki payı

%0,66

Türkiye'nin 2023 yılı küresel hizmet ithalatındaki payı

“HEDEFİMİZ, HER YIL İHRACAT ARTIŞINDA İLK SIRADA YER ALMAK”

Şekib Avdagıç
Hizmet İhracatçıları Birliği
Yönetim Kurulu Başkanı

Dünya ihracatı içinde Türkiye'nin hizmet ihracatından aldığı pay, mal ihracatından aldığı paydan daha yüksek. Rakamlarla ifade edersek, 2023'te küresel ihracattan alınan hizmet ihracatı payı, yüzde 1,3 olurken mal ihracatında bu oran yüzde 1,08 düzeyinde. Türkiye, mal ihracatında dünyanın en büyük 29'uncu ihracatçısıyken hizmet ihracatında 21'inci sırada yer alıyor. Üstelik mal dış ticaretinde geçen yıl 86,7 milyar dolar açık verirken hizmet dış ticaretinde 52 milyar dolar fazla verildi. Yani ihracatımızdan fazla mal ithal ederken hizmet ithalatımızın iki katından fazla ihracat yaptık.

Hizmet İhracatçıları Birliği (HİB) kurulduğunda da bu oranların böyle olacağı öngörü-lüyordu. Biz potansiyelin çok daha yüksek olduğunu biliyoruz. O nedenle hizmet ihracatı açıklanan G20 ülkeleri arasında hizmet ihracatı artışında birinci sırada yer almamız bizim için şaşırtıcı olmadı. Hedefimiz, her yıl bu ihracat artışında ilk sırada yer almak ve yeni rekorlar kırmak. Kuşkusuz elde edilen bu başarıda tüm hizmet ihracatçıları-nın olağanüstü katkısı var.

Yakaladığımız bu çıkış ivmesinin önümüzdeki süreçte de artarak devam etmesini bekliyoruz. Şunu da belirtmek isterim ki; yılın ilk çeyrek rakamlarının açıklanmasının hemen ardından nisan ayı içinde Sakarya'da Ticaret Bakanımız Ömer Bolat'ın da katıldığı bir strateji toplantısı düzenledik. O toplantıda HİB bünyesinde yer alan 10 sektörümüz öncelikli beklentilerini dile getirdi. Yapısal düzenlemeleri içeren bu taleplerin karşı-

lanması hâlinde HİB üyelerimizin beklentilerin de çok üstünde ihracat rakamlarına ulaşacağına inanıyoruz.

“HİZMET İHRACATÇILARI BİRLİĞİNİN POTANSİYELİ ÇOK YÜKSEK”

Hizmet ihracatında ilk sırada turizm ve seyahat ile ilgili sektörler yer alıyor. Bu yıllardır böyle. Bu sektörler Hizmet İhracatçıları Birliği bünyesinde yer alan 10 sektör içinde en fazla ihracat yapan sektör olma özelliğini sürdürüyor. Turizm sektörünün 2023 yılında 49,5 milyar dolarla toplam ihracatın neredeyse yarısını yapmıştı. Bundan dolayı çok daha uzun bir süre liderlik koltuğunu kimseye bırakmayacak gibi görünüyor. İkinci sırada yolcu hizmetleri bulunuyor. Bu sektörümüz de toplam ihracattan yüzde 20'nin üzerinde pay almayı sürdürüyor.

Şunun altını çizmek isterim: Diğer sektörlerimizin her biri, Türkiye'nin gelecek vadeden sektörleri olarak öne çıkıyor. Örneğin sağlık turizmi sektörü ve dizi ihracatını da kapsayan eğlence kültür sektörlerinin çok yüksek potansiyeli var. Aynı şekilde yazılım ve bilişim sektörü de geleceğin en önemli sektörleri arasında yer alıyor. Nitekim bu yılın ilk yedi ayında ihracatı en fazla artan sektör, yazılım ve bilişim sektörü oldu. Yazılım ve bilişim ihracatı ilk yedi ayda yüzde 28'den fazla artış gösterdi.

HİB bünyesinde yer alan her sektörümüz geleceğin en önemli sektörlerden biri olmaya aday. Bu nedenle HİB'in potansiyelinin de çok yüksek olduğunun bilincindeyiz.

“TURİZM SEKTÖRÜNÜN 2028 HEDEFİ 100 MİLYAR DOLAR”

Hediye Güral
Hizmet İhracatçıları Birliği
Turizm Komitesi Başkanı

Hizmet ihracatçılarımızdaki potansiyelin çok yüksek olduğu yıllardır biliniyor. Özellikle bacasız sanayi dediğimiz turizm sektörü yıllardır ülkemizin dış ticaretine önemli katkılar sunuyor. Hizmet İhracatçıları Birliğinin kurulması ile birlikte bu katkı daha fazla gözle görülür hâle geldi. Dünya üzerinde ekonomik durgunluk olduğu dönemlerde bile hizmet ihracatı belirli bir ivme ile yoluna devam edebiliyor. Nitekim Türkiye'nin hizmet ihracatı diğer ülkelerin de üzerinde bir performans göstererek büyüme açısından birincilik koltuğuna oturdu. Dileğimiz, büyüme hızımızın her zaman diğer ülkelerin üzerinde olması ve ülkemize sunduğumuz katkının giderek artması.

Türkiye, turizm sektörünü artık çok iyi bilen bir ülke. Ülke-mizi tercih eden turistlere çok uzun zamandır müşteri gözüyle değil, misafir gözüyle bakıyoruz. Durum böyle olunca da başarı kaçınılmaz oluyor. Nitekim çok iyi bir 2023 yılı geçirdik. Geçen yıl gelen turist sayısı yüzde 10 artarak 56,7 milyona ulaştı. Bu yıl da iyi bir performansla ilerliyoruz. Umarım bu yıl geçen yıldan da fazla turist ağırlayarak yeni bir rekora imza atarız. Beklentiler 2024 yılında Avrupa'nın en fazla turist ağırlayan ikinci ülkesinin Türkiye olması yönünde. Bu beklentileri boşa çıkarmak istemiyoruz. Geçen yıl hizmet ihracatçıları 101,6 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirdi. Bunun 49,5 milyar dolarlık bölümünü turizm ve seyahat ile ilgili hizmetler sektörü tek başına yaptı. Bu yıl 60 milyon turist 60 milyar dolar turizm geliri elde etmeyi hedefliyoruz.

“TÜRKİYE BÜTÜNCÜL YAKLAŞIMLA MARKALAŞMALI”

Yılın geri kalan döneminden ziyade gelecek yıllar için ciddi planlarımız bulunuyor. Turizm sektörü olarak 2028 yılında 100 milyar dolarlık bir gelir elde etmeyi hedefliyoruz. Eğer olağanüstü bir durum olmazsa şu anki trendle bu hedefi çok rahat bir şekilde tutturacağımızı düşünüyoruz. Öncelikle Türkiye'nin bütüncül bir yaklaşım ile markalaşması gerektiğini düşünüyoruz. Bu en önemli konu. HİB olarak 2024 hedeflerimizi yaparken sadece turist sayısındaki artışı baz alarak planlama yapmadık, kişi başı gelirlerimizi yukarı çekme hedefi ile öngörüle bulunduk. Aynı zamanda turizmi 12 aya yaymak da yine hedeflerimiz arasında yer alıyordu, hala da yer alıyor. Türk turizminin gelişmesi için pazar çeşitliliğine gidilmesi ve mevcut pazarların yanı sıra yeni pazarlara açılmak gerektiğinin farkındayız. Balkanlar ve Latin Amerika ülkeleri bu konuda önemli bir açılım olabilir. Pazar çeşitlendirilmesi noktasında bakanlığımızın ve HİB'in ciddi araştırmaları bulunuyor. Yakın bir gelecekte bu konuda atılan adımların meyvelerini vermeye başladığını göreceğimizi ümit ediyorum.

Bu yıl için Ticaret Bakanlığı 110 milyar dolarlık bir hedef koydu. Ancak biz HİB üyeleri olarak çitayı daha da yükseltmeyi arzu ettiğimizden hedefimizi 120 milyar dolar olarak belirledik.

Beklentiler 2024 yılında Avrupa'nın en fazla turist ağırlayan ikinci ülkesinin Türkiye olması yönünde. Bu beklentileri boşa çıkarmak istemiyoruz.

“HİZMET İHRACATINDAKİ BÜYÜME HIZLA DEVAM EDECEK”

Şevket İlhan Bağören
Hizmet İhracatçıları Birliği
Yazılım ve Bilişim Hizmetleri
Komitesi Başkanı

Hizmet ihracatımızın iki yılda 61 milyar dolardan 100 milyar dolara çıkmış ve cari dengeye 50 milyar dolar katkı yapmış olması sektörün içindekiler için sürpriz olmadı. Beklentilerimiz daha yüksek; sektörlerimizin yüksek katma değeri ve ölçeklenebilirliği, düşük ithalat gereksinimi daha yeni dikkat çekmeye başladı. Büyük potansiyeli olan böyle bir sektörü önce tanımlamak, sonra ölçebilmek, sonra da desteklemek gerekiyor. Hizmet ihracatını ilgili alt sektörler için tanımlayarak bir ihracatçıları birliği kurulalı altı yıl, Ticaret Bakanlığında bir Genel Müdürlük kurulalı üç yıl oldu. Bu sektörler birlik altında örgütlenecek hem kimlik kazandı hem de büyüme stratejilerini geliştirerek diğer sektörlerle sinerjilerini keşfetme fırsatı buldu.

Ölçümler yapılsa da bürokrasimizin bu değişikliği sindirmesi zaman alıyor hâlâ birçok ölçümde hizmet ihracatı ülkemizin ihracat rakamları arasında zor yer buluyor. Ticaret Bakanımız Sayın Ömer Bolat'ın bu yöndeki ısrarı sektörün bilinmesi ve gereken ilgiyi görmesi noktasında önemli bir adım oluşturuyor. Büyüklüğü ve potansiyeli gözlemleyen Ticaret Bakanlığımız ve Uluslararası Hizmet Ticareti Genel Müdürlüğümüz hizmet ihracatını artırmaya yönelik birçok destek paketi hazırladı; dikkat çeken artışın, birlik çalışmalarının ve sunulan desteklerin ilk sonucu olduğunun altını çizmek gerekiyor. Büyüme hızla devam edecek.

“2024 YILININ İLK YARISINDA İHRACATIMIZ YÜZDE 25 ARTTI”

Yazılım ve bilişim sektörü, ihracatımıza direkt katkı yaptığı gibi

aynı zamanda da bütün sektörler için bir kaldıraç hâline gelmiş durumda. Elektronik, makine ve savunma gibi ihracatın lokomotifleri olan sektörlerde yaratılan katma değer önemli bir kısmını yazılım ve bilişim sağlıyor. Bu sektörlerin yazılım ve bilişim ihtiyaçlarının yüzde 81 gibi çok büyük bir oranla yerli üreticilerce karşılanıyor olması sektörün küresel rekabetçi olmasını ve teknolojik gelişmelere ayak uydurmasını sağlıyor. Bu sektörlerle dolaylı ihracat katkısı sağlayan sektörümüz için doğru stratejilerle bu katma değer birer defalık kazanım olarak kalmayıp ürünleştirilmesi ile hem yazılım ve bilişim ihracatına dönüşmesi sağlanacak, hem verimliliğimiz artacak, hem de firmalarımız ihracata daha fazla odaklanabilecekler.

2024 yılının ilk yarısında yazılım ve bilişim ihracatında geçen yılın aynı bölümüne göre yüzde 25 büyüme sağlandı. Aynı dönemde sektörümüzdeki cari denge açığı da yüzde 64 azaldı. Bu tempoyu devam ettirmemiz durumunda geçen sene 3,5 milyar dolar olan ihracatımız 2024'de 4,2 milyar doları geçecek, 715 milyon dolar olan cari denge açığı da 350 milyon doların altına inecek.

“EĞİTİM HİZMETLERİ İHRACATIMIZ BÜYÜK BİR GELİŞİM İÇİNDE”

Mustafa Aydın
Hizmet İhracatçıları Birliği
Eğitim Hizmetleri
Komitesi Başkanı

Dünya ekonomisine genel olarak baktığımızda, ciddi bir dönüşüm sürecinden geçildiği, yaşanan siyasi ve sosyal gelişmelerden iktisadi faaliyetlerin de ciddi bir şekilde etkilendiği bir döneme şahitlik ediyoruz. Özellikle yaşanan pandemi süreci ve Rusya-Ukrayna ve İsrail-Filistin çatışmaları birçok ekonomik parametrenin yeniden tanımlanmasına yol açtı. Klasik ticaret kalıpları içinde seyreden ihracat ve ithalat süreçleri, yerini daha yenilikçi ve katma değer üreten iş süreçlerine bırakmaya başladı. Bu noktada, mal ihracatının stabil kaldığı bir dönemde hizmet ihracatının kayda değer bir şekilde ön plana çıkmaya başladığını görüyoruz. Bu trend aslında 21. yüzyılın başlarında başlayan ve özellikle son 10 yılda kendini hissettiren önemli bir değişime işaret ediyor.

Eğitim hizmetleri ihracatımız son dönemde büyük bir gelişim içinde. Son yıllarda devletimizin destekleri, mesleki çatı kuruluş olarak bizlerin yönlendirmesi ve değerli üniversitelerimizin üstün gayretleri neticesinde ülkemizde öğrenim gören uluslararası öğrencilerin sayısı 350 bini geçti. Ülkemizin imkânları, üniversitelerimizin bilimsel ve teknik alt yapısı ve akademisyenlerimizin niteliği göz önüne alındığında, eğitim hizmetlerindeki ihracat potansiyelimizin çok daha yüksek olduğu aşikâr.

Eğitim hizmetleri ihracatının ülkemize kazandırdığı doğrudan ve dolaylı iktisadi değer yanı sıra ülkemizin yumuşak güç algısına katkıları da son derece büyük önem arz etmektedir. Ülkemiz üniversitelerinden mezun olarak, kendi ülkelerinde kamu ve özel sektörde karar alıcı pozisyonlara

gelen kişileri büyük bir mutlulukla müşahede ediyoruz. Bu kişilerin aynı zamanda ülkemizin de gönüllü elçileri konumunda olduğunu rahatlıkla ifade edebiliriz. Orta vadede hedefimiz, uluslararası öğrenci sayımızı 500 binin üzerine taşımak ve eğitim hizmetleri ihracatında ilk 10 ülke arasında kalıcı bir biçimde yer edinebilmek. Öğrenci aldığımız kaynak ülkeleri çeşitlendirmek ve ikili akademik iş birliklerini geliştirmek de bu hedefe ulaşılması noktasında bizlere ciddi destek sağlayacak.

Hizmet ihracatı aslında birbirinden farklı dinamiğe sahip birçok sektörün bir birleşimi, dolayısıyla her sektöre özgü gelişim stratejilerinin kurgulanması daha uygun olacak. Ancak tüm sektörlerin ortak ihtiyaçları göz önüne alındığında aşağıdaki alanlarda aksiyon alınmasının faydalı olacağını düşünüyoruz:

- Hizmet sektörlerimize ilişkin veri kalitesi ve görünürlüğü artırılmalıdır.
- Sektörler arası iş birliği imkânları geliştirilmelidir.
- Finansmana erişim imkânları geliştirilmeli, mevcut teşvik ve destekler tabana yayılmalıdır.
- Hizmet sektörlerinin dijitalleşmesi ve inovasyona yatırımları desteklenmelidir.
- Hizmet sektörlerinin uluslararası pazarlarda yerleşmesi ve derinleşmesi sağlanmalıdır.
- Hedef ülkelerde ortak tanıtım faaliyetleri ve Devletler seviyesinde iş birliği anlaşmaları gerçekleştirilmelidir.
- İnsan kaynağı ve mevcut işgücünün yetkinliklerinin geliştirilmesine odaklanılmalıdır.
- Hizmet sektörlerine ilişkin mevzuatlar gözden geçirilerek karar alma süreçleri hızlandırılmalıdır.

Devlet destekleri, mesleki çatı kuruluş olarak bizlerin yönlendirmesi ve üniversitelerimizin üstün gayretleri neticesinde ülkemizde öğrenim gören uluslararası öğrencilerin sayısı 350 bini geçti.

MAKRO İHTİYATİ TEDBİR NEDİR?

Merkez Bankalarının tek başlarına başarılarının mümkün olmadığını, ekonomik sorunlarla mücadelede yalnız kalmışlarsa kendi reçetelerindeki uygulama ve zaman planında ısrarcı olmalarının yan etkiler ve komplikasyonlar yarattığını kabul etmeleri gerekiyor.

PROF. DR. EMRE ALKIN

Merkez Bankaları ve düzenleyici otoriteler, ekonomik büyümenin dengeye kavuşması ve bunu yaparken de finansal istikrarı korumak amacıyla kanun ve mevzuat çerçevesinde bazı adımlar atar. Bu adımlar tabiatı gereği sade ve net olmaz. Olsa daha iyi olur tabii ama sade vatandaşın anlayacağı kıvamda bir açıklama hiç görmedim. Açıklamaların dili sade olmadığı gibi konudan en iyi anlayanların bile tereddüt ettiği durumlar ortaya çıkar. Bu sebeple Merkez Bankaları ve düzenleyici kurumlar aldıkları kararlarla alakalı bankalar ile finans kuruluşlarına uygulama tebliği de gönderir. Bankalar ve finans kurumları söz konusu adımların sonuçlarını fonlama kompozisyonlarına göre değerlendirip, bazen uymaya çalışmış gibi gözükürler. “Eğer dediğimizi yapmazsan sana ek maliyetler yüklerim” şeklindeki makro ihtiyati tedbir açıklamalarına, “yaparsam maliyetim daha yüksek olur” diyerek faaliyetine devam eden olur. Bu şekilde davrananlar Merkez Bankaları ve düzenleyici otoriteler tarafından itibar kaybına uğrar. Bu durumu düzeltmek için atılan yeni adımlar genellikle karmaşa yaratır. Bu sebeple Merkez Bankaları ve diğer otoritelerin “yap-boz tahtası” gibi sürekli kural değiştirmeleri önemlidir. Şimdi makro ihtiyati tedbir altında neler yapıldığını bir inceleyelim:

YAZARIN NOTU

Bankalar ve finans kurumları söz konusu adımların sonuçlarını fonlama kompozisyonlarına göre değerlendirip, bazen uymaya çalışmış gibi gözükürler. Bu şekilde davranan piyasa yapıcı finans kurumları itibar kaybına uğrar. Önlem sepetinin gerçek hayattan kopuk olması sebebiyle yaşanan bu durumu düzeltmek için atılan yeni adımlar genellikle karmaşa yaratır. Bu sebeple Merkez Bankaları ve diğer otoritelerin “yap-boz tahtası” gibi sürekli kural değiştirmeleri önemlidir.

1. Kredi Büyümesi

Sınırlamaları: Kredi büyümesinin kontrol altına alınması amacıyla bankalara belirli limitler ve hedefler koyulabilir.

2. Zorunlu Karşılıklar:

Bankaların, müşteri mevduatlarının belirli bir yüzdesini Merkez Bankası’nda tutmalarını zorunlu kılan uygulamalardır. Kredi genişlemesini sınırlayabilir.

3. Borçlanma Limitleri:

Ticari bankaların belirli mükellef gruplarına verebileceği kredi miktarlarının sınırlandırılması.

4. Faiz Oranı Düzenlemeleri:

Merkez Bankasının politika faizlerinde yaptığı değişiklikler, kredi ve mevduat faizlerini etkileyerek ekonomik faaliyetleri yönlendirebilir.

5. Teminat ve Yüzde Oranları:

Bankaların belirli varlıkların teminat olarak gösterilme oranları ve değerlemeleri belirlenebilir.

6. Seçici İhtiyati Tedbirler:

Uygulanan ihtiyati tedbirler aracılığıyla belirli sektörlerde aşırı kredi büyümesi veya piyasa spekülasyonlarının önüne geçilebilir.

7. Risk Yönetimi Uygulamaları:

Bankaların kredi verilirken dikkate alması gereken risk yönetimi standartları ve uygulamalarına uluslararası standartlar dâhilinde müdahale edilebilir.

8. Makro İhtiyati Araçlar:

Döviz alım satım işlemleri ve swap işlemleri gibi araçları kullanarak döviz kurlarını ve likiditeyi yönetebilir.

9. Finansal İstikrar Raporları ve Açıklamalar:

Merkez Bankaları, finansal istikrara yönelik riskleri takip etmek ve raporlamak amacıyla belirli periyotlarla raporlar yayımlayarak sözel gücünü kullanabilir.

Tüm bu tedbirler, piyasalardaki dengesizlikleri önlemek, finansal istikrarı sağlamak ve ekonomik büyümeyi sürdürülebilir kılmak amacıyla uygulanmakta. Tedbirlerin zamanlaması ve kapsamı, ekonomik koşullara göre değişiklik gösterebilir. Ancak yüzde 100 başarı garantisi verilemez. Çoğu zaman tek başına etkili olamazlar, hükümetin topyekün ve yekpare bir duruş sergilemesi lazım ki, başarı şansı artsın. Daha önce yazdığım “Merkez Bankaları Enflasyonla Mücadelede Yalnız Bırakılırsa” isimli makalemde bu durumu detaylı şekilde ele almıştım. Şimdi meseleye tersinden bakalım ve başarısızlık şartlarını ele alalım. Aşağıdaki maddeler makro ihtiyati tedbirlerin başarılı olmasının kolay bir iş olmadığını bizlere söylüyor:

1. Ekonomik Ortam:

Ülkenin içinde bulunduğu ekonomik koşullar, makro ihtiyati tedbirlerin etkisini azaltabilir. Özellikle yüksek enflasyon veya ekonomik durgunluk gibi olumsuz durumlar, alınan

tedbirlerin etkisini sınırlayabilir.

2. Finansal Piyasalardaki Teşvikler:

Uygulanan makro ihtiyati tedbirler, bazen piyasaların dinamiklerine ayak uyduramaz. Örneğin, bankalar ve finansal kuruluşlar, kısıtlamalara rağmen risk almayı sürdürebilir veya alternatif yollar bularak tedbirlerden kaçınabilir. (Yukarıda bahsetmiştik)

3. Kurumsal Yapı ve Uygulamalar:

Merkez Bankalarının bağımsızlığına yönelik algılar ve siyasi baskılar, politika kararlarının etkinliğini azaltabilir. Eğer piyasalar, Merkez Bankalarının karar alma sürecine güvenmiyorsa, uygulanan tedbirler etkili olmayabilir.

4. Kredi ve Borç Alım Davranışları:

Bankalar, verilen kredi sınırlarına veya zorunlu karşılıklara rağmen, tasarruf sahiplerinden gelen talepleri karşılamak için kredi vermeye devam edebilir. Bu, belirlenen hedeflerin dışına çıkılmasına neden olabilir.

5. Piyasa Beklentileri:

Ekonomik beklentiler ve piyasaların psikolojisi, makro ihtiyati tedbirlerin başarısını etkiler. Eğer piyasa, alınan tedbirlerin gelecekte sertleşeceğini düşünüyorsa, bu durumda risk alma davranışı artabilir. (Eğer bireyler ve kurumlar ekonomi yönetiminin hedeflerine ve öngörülerine inanmıyorsa tedbirler işe yaramaz.)

6. Yetersiz Koordinasyon:

Diğer ekonomi politikaları ile yeterli seviyede bir koordinasyon sağlanmaması, tedbirlerin etkinliğini azaltabilir. Örneğin,

Makro ihtiyati tedbirler, piyasalardaki dengesizlikleri önlemek, finansal istikrarı ve ekonomik büyümeyi sağlamak amacıyla uygulanmakta.

mali politikalar ve yapısal reformlarla yeterince uyum sağlanmadığında, makro ihtiyati tedbirler istenen etkiyi yaratamayabilir. (Sıklıkla yaşanıyor desem yanlış olmaz.)

7. Yetersiz İletişim:

Merkez Bankalarının politika değişikliklerini ve makro ihtiyati tedbirlerin amacı ile sonuçlarını yeterince iyi iletişim kurmaması, piyasalarda belirsizlik yaratabilir ve tedbirlerin etkinliğini zayıflatabilir.

8. Dışsal Şoklar:

Global ekonomik dalgalanmalar, finansal krizler veya jeopolitik riskler gibi dışsal faktörler, Merkez Bankalarının ve düzenleyici otoritelerin iç ekonomik dengelerini sağlama hedefini olumsuz etkileyebilir. Bu tür durumlar, makro ihtiyati tedbirlerin etkisini zayıflatabilir. Sanırım yoruma açık olmayacak netlikte, rahat ve anlaşılabilir şekilde meseleyi ele adım diye düşünüyorum. Burada bilinmesi gereken, Merkez Bankalarının tek başlarına başarılarının mümkün olmadığını, ekonomik sorunlarla mücadelede yalnız kalmışlar ise kendi reçetelerindeki uygulama ve zaman planında ısrarcı olmalarının yan etkiler ve komplikasyonlar yarattığını kabul etmeleri gereğidir.

“Hedefimiz Dünya Liderliği”

“Beko’yu liderliğe taşıyan başarının arkasında, kapsamlı stratejimiz ve dünyanın dört bir yanındaki çalışanlarımızın özverisi yatıyor.” diyen Beko CEO’su Hakan Bulgurlu, faaliyet gösterdikleri tüm pazarlarda en önemli önceliklerinin müşterileri için değer yaratmak olduğunu altını çiziyor.

Uzak Doğu’dan Güney Asya’ya, Afrika’dan Avrupa’ya geniş bir coğrafyada beyaz eşya sektörüne liderlik eden Beko, küresel büyüme vizyonu ve sektörde dünyanın bir numarası olma hedefiyle yatırımlarını sürdürüyor. Nisan ayında Avrupa’daki ticari faaliyetlerini Whirlpool EMEA’nın Avrupa’daki satış, üretim ve dağıtım işbirlikleri ile Beko Europe çatısı altında birleştiren şirketin Avrupa’daki iş hacmi iki katın üzerinde büyüdü.

“Bugün Avrupa’da altı ana beyaz eşya grubunda satılan her dört üründen biri Beko tarafından üretiliyor. Pazar payımız yaklaşık yüzde 25’e ulaştı ve Avrupa’da, adet bazında Avrupa’nın en büyük beyaz eşya şirketi hâline geldik.” diyen Beko CEO’su Hakan Bulgurlu ile şirketin yeni stratejilerini, global arenadaki konumunu ve beyaz eşya sektöründe hedefledikleri dünya liderliği için hayata geçirdikleri yatırımları konuştuk.

Sürekli gelişerek büyüyen ve yarım asrı aşkın süredir varlığını korumayı başaran Beko’nun ulusal ve uluslararası arena-daki konumu hakkında neler söylersiniz? Sizin için başarıyı sürdürülebilir kılan en kritik faktörler neler?

Son 10 yılda ivmelenen global büyüme yolculuğumuz doğrultusunda 58 ülkede 125 iştirakimiz, 22

markamız ve 55 bin çalışanımızla bir ev teknolojileri devi hâline geldik. 14 ülkede 46 üretim tesisimiz bulunuyor. Bu yıl itibarıyla artık Avrupa’nın adet bazında en büyük beyaz eşya şirketiyiz. Dünya liderliğine emin adımlarla ilerlerken bizi bu hedefimize ulaşmada destekleyecek önemli bir dönüşümü gerçekleştirdik. Küresel ölçekte çok hızlı büyümenin beraberinde getirdiği, organizasyonel ihtiyaçlar doğrultusunda resmi adı Arçelik AŞ olan şirketimizin kurumsal markasını tüm globalde Beko olarak değiştirdik. Böylece uluslararası iştiraklerimizi ve markalarımızı, dünyanın dört bir yanındaki tüketiciler, iş ortakları ve yetenekler tarafından zaten güven ve saygı duyulan tek bir küresel kurumsal marka bünyesinde bir araya getirdik.

Önümüzdeki yıl şirketimizin 70’inci yıl dönümünü kutlayacağız. Köklerini ülkemizden alan Beko’yu bu yaşına ve liderliğe taşıyan başarısının arkasında kapsamlı stratejimiz ile dünyanın dört bir yanındaki çalışanlarımızın özverili çalışmaları yatıyor. Stratejimizin dört ana odağı var: Kalite, sürdürülebilirlik, dijitalleşme ve mükemmel müşteri deneyimi. Faaliyet gösterdiğimiz tüm pazarlarda ilk ve en önemli önceliğimiz müşterilerimiz için değer yaratmak ve beklentilerine en yüksek kalitede ürün/teknoloji ve hizmetlerle ya-

nıt vermek. Müşterilerimizle her zaman yakın bağ kuruyor, tüketici iç görülerine uygun, sürdürülebilir materyallerin kullanıldığı, kalite, dayanıklılık ve işlevsellik sunan, uzun ömürlü ve enerji verimli ürünler geliştirmeye öncelik veriyoruz. Güçlü AR-GE’imizle kalite ve sürdürülebilirliğe odaklanarak, yapay zekâ ve robotik gibi yenilikçi teknolojileri kullanarak gezegenimiz ve paydaşlarımız için değer yaratacak ürünler geliştirmeyi hedefliyoruz.

Yakın dönemde Whirlpool ile bir anlaşma yaparak Avrupa’daki operasyonlarınızı “Beko Europe” isimli bir şirkette birleştirdiniz. Bu hamle şirketin globaldeki konumu ve geleceği için ne ifade ediyor?

Beko Europe şirketiyle birlikte Whirlpool EMEA’nın Avrupa’daki satış, üretim ve dağıtım iştirakleri ile şirketimizin Avrupa’daki ticari faaliyetlerini birleştirdik. Ana hissedarı olduğumuz şirket ile Avrupa’daki iş hacmimizi iki katın üzerinde büyüttük ve şirketin tamamına baktığımızda yüzde 40 oranında bir büyüme yakaladık. Bugün Avrupa’da altı ana beyaz eşya grubunda satılan her dört üründen biri Beko tarafından üretiliyor. Avrupa’da pazar payımız yaklaşık yüzde 25’e ulaştı. Bu gelişme ile de adet bazında Avrupa’nın en büyük beyaz eşya

Beko CEO’su Hakan Bulgurlu: “Avrupa’nın beyaz eşyada bir numarası olan şirketimiz, dünyada da iki numaraya ulaştı. Arçelik markamızla Türkiye’de adetsel olarak açık ara pazar lideriyiz. Avrupa’da Beko, Güney Afrika’da Defy, Pakistan’da ise Dawlance markalarımızla liderliği üstleniyoruz.”

şirketi hâline geldik.

Beko Europe ile ürün ve marka portföyümüzü genişletirken sürdürülebilirlik ve inovasyon alanında lider bir şirket olarak küresel etki alanımızı daha da büyüttük. Önümüzdeki süreçte Whirlpool’un, ankastre alanında sahip olduğu başarı çizgisini, ürün tasarımlarındaki uzun yıllara dayanan mühendisliğini ve kurduğu köklü iş birliklerini daha da geliştireceğiz. Bu ortaklık bize sektörümüzü ileriye taşıma, daha rekabetçi ve sürdürülebilir bir gelecek kurma fırsatı sağlayacak. Bu atılımla birlikte Avrupa beyaz

eşya sektörüne ivme kazandırmayı ve Uzak Doğulu rakiplerimizle rekabet gücümüzü artırmayı hedefliyoruz.

Üretim, ihracat ve yeni pazarlar özelinde değerlendirdiğinizde şimdiye kadar 2024 Beko ve sektör özelinde nasıl geçti?

Küresel beyaz eşya pazarında dalgalanmalar devam ediyor. Batı Avrupa pazarında Büyük Britanya, İspanya, Hollanda ve Avusturya gibi pazarlarda önemli ölçüde iyileşme görülürken Fransa, İtalya ve Belçika’da yavaşlama sürüyor. Doğu Avrupa’da ise yılın ilk ayla-

“Türkiye 23 Milyon Adetlik Beyaz Eşya İhracat Kapasitesine Sahip”

Ülkemiz, gerek nitelikli üretimi gerekse güçlü tedarikçi ağı sayesinde küresel ticaret için oldukça stratejik bir konumda yer alıyor. Yüzde 7’lik üretim hacmiyle Avrupa’nın en büyük, dünyanın ise Çin’den sonra ikinci en büyük beyaz eşya üretim üssü konumunda. 33 milyon adetlik üretim, 23 milyon adetlik ihracat kapasitesine sahip. Türkiye’yi beyaz eşya sektöründe kaliteli ve yüksek teknoloji üretim merkezi hâline getirmenin rekabet gücümüze önemli katkı sağlayacağına inanıyorum. Şirket olarak hem Türkiye hem de küresel ölçekteki yatırımlarımızla ülkemizin uluslararası rekabetteki konumunu daha da yukarıya taşımayı hedefliyoruz. Son dönemde Beko Europe ve Mısır ve Bangladeş’teki fabrika yatırımlarımız ölçek ekonomisiyle de ülkemizin beyaz eşya sektöründeki ağırlığını artıracak. Penetrasyon oranlarının düşük olduğu pazarlara açılmak için çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Yatırımlarımızın ülkemizin ihracat gücü ve itibarı açısından artı değer yaratacağına inanıyoruz.

Tüketici talebindeki normalleşme sonucunda Türkiye'deki yerel satışlar yılın ilk sekiz ayında yüzde 7 arttı. Üretim miktarında geçen yıla göre yüzde 1'lik bir artış görülürken ihracatta geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 2'lik düşüş kaydedildi.

rında tüketici talebinde istikrarlı şekilde artış gözlemlendi. Afrika ve Orta Doğu pazarlarında euro bazında yerel satışlar ve ihracat, yüzde 10 ila yüzde 23 arasında değişen artışlar kaydetti. Asya-Pasifik bölgesinde de beyaz eşya ve ev aletleri pazarı zorluklarla yüzleşmeye devam ediyor. Türkiye'de ise seyir farklı. Tüketici talebindeki normalleşme sonucunda altı ana ürün kategorisinde yerel satışlar yılın ilk 8 ayında yüzde 7'lik bir artış gösterdi. Üretim miktarında geçen yıla göre yüzde 1'lik bir artış görülürken ihracatta geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 2'lik düşüş kaydedildi.

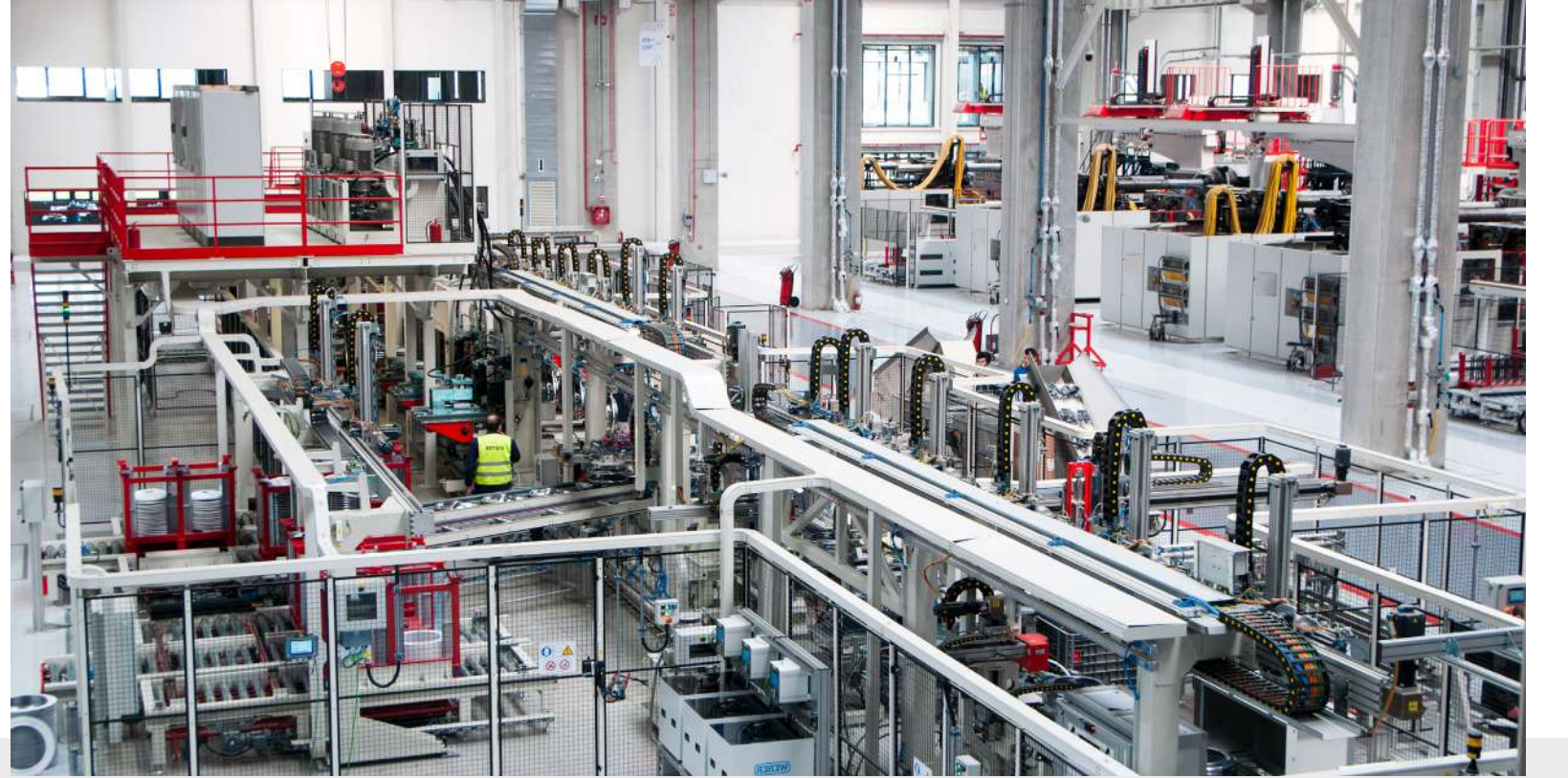
2024, şirketimiz için üretim ve ihracat kapasitemizi artırma açısından son derece verimli geçiyor. Yılın ilk çeyreğinde Beko Europe ortaklık şirketimizle Whirlpool'un İtalya, Polonya, İngiltere ve Slovakya'daki 11 üretim tesisi ve 39 iştirakini bünyemize kattık. Bunun yanında Whirlpool'un Orta Doğu ve Kuzey Afrika operasyonlarını da satın aldık. Geçtiğimiz günlerde de Orta Doğu'daki ilk fabrikamızı Mısır'da açtık. Fabrikamız, ilk aşamada 1,5 milyon adetlik üretim kapasitesiyle bölgedeki rekabet gücümüzü artıracak. Afrika kıtasına ve önemli uluslararası ticaret yollarına açılan bir kapı konumunda bulunan Mısır'daki fabrikamızda ürettiğimiz ürünlerin yüzde 60'ını Avrupa, Orta Doğu ve Kuzey Afrika ülkelerine ihraç edeceğiz. Bangladeş'te yeni devreye giren beyaz eşya fabrikamız ise Güney Asya bölgesinde üretim ve ihracat kapasitemizi artıracak.

Beyaz eşya sektöründe küreselde nasıl bir rekabet var? Beko bu rekabet ortamında nerede duruyor?

Dünya beyaz eşya pazarı, 2023 yıl sonu itibarıyla 225 milyar dolarlık bir hacme sahip. 2024 yılında pazarda elde edilen gelirin 416 milyar dolar seviyesine ulaşması bekleniyor. Şirket olarak dünya çapında 22 markamız ile faaliyet gösteriyoruz. Avrupa'nın beyaz eşyada bir numarası olan şirketimiz dünyada da iki numaraya ulaştı. Arçelik markamızla Türkiye'de adetsel olarak açık ara pazar lideri konumundayız. Avrupa'da Beko markamızla, Güney Afrika'da Defy, Pakistan'da Dawlance markalarımızla liderliği üstleniyoruz. Çeşitli pazarlarda kategori bazında liderliklerimiz de bulunuyor. Faaliyet gösterdiğimiz pazarlarda arzı ve ihtiyacı doğru analiz ederek, ürün, üretim, satış ve satış sonrası ağlarımıza yatırım yapmaya devam ediyoruz. İlerleyen dönemde de aynı ivme ile global büyüme yolculuğumuzda birçok başarıya imza atacağımıza ve dünyaya açılmayı amaçlayan diğer şirketlere ilham vermeye devam edeceğimize gönülden inanıyorum.

Son yıllarda dünyanın geçirdiği dönüşüm müşteri profilini de değiştirmiş durumda. Yeni nesil tüketicilere ulaşmak ve marka sadakatini sağlamak için nasıl bir strateji izliyorsunuz?

"Eşsiz müşteri deneyimi ve güvenilir hizmet" vizyonumuz ile sürdürülebilir büyümeye ve değer yaratmaya odaklanıyoruz.

2023 yılında, tüm üretim operasyonlarımızda yüzde 64 oranında yeşil elektrik kullanım oranına ulaştık.

14

Üretim tesisi bulunan ülke

46

Toplam üretim tesisi sayısı

22

Şirket bünyesindeki marka sayısı

55
bin

Toplam çalışan sayısı

Sunduğumuz 360 derece uçtan uca hizmet modeli ile hem fiziksel hem dijital kanallardan tüketicilerimize ulaşıyor, geri bildirimlerini alıyoruz. Tüketici araştırmaları gerçekleştirerek farklı profillerin istek ve ihtiyaçlarını ölçüyoruz. Yetkili servislerimizden aldığımız veriler de gelişim noktalarını belirlememize adına bizim için önemli bir kaynak oluyor. Yararlandığımız 2023 Koç Bayi Memnuniyeti Anketi ve FutureBright Group ile yine 2023 yılında yaptığımız iletişim ve marka sağlığı takip araştırması yeni nesil tüketicilerin toplumsal faydayı, sürdürülebilirliği, çeşitliliği, kapsayıcılığı önemseydiğini ve dijital hayat tarzlarına uygun ürünlere yöneldiğini ortaya koyuyor.

Şirket olarak yeni nesil tüketicilerin isteklerini karşılayan, çoğu durumda da beklentilerinin ötesine geçen çalışmalara imza atıyoruz. Geçen yıl web sitelerimizde müşteri deneyimini daha da yukarı taşımayı hedefleyerek "Evine

Yerleştire" Artırılmış Gerçeklik (AR) deneyimini devreye aldık ve 16 ülkede aktif hâle getirdik. Böylece müşterilerimize ürünlerin evlerinde nasıl görüneceğini gerçek zamanlı olarak test etme fırsatı sunduk. Yapay zekâyı tüm operasyon süreçlerimize entegre ediyoruz. Yapay zekâyı kullanarak kullanıcıların yaşam tarzına uyum sağlayabilen ve kullanım alışkanlıklarını öğrenerek pratik çözümler sunan teknolojiler geliştirmeye odaklanıyoruz.

Öte yandan mağaza ağıımızı dijitalleştirmek adına çalışmalarımız da devam ediyor. Dijital ekranlardan bilgiye hızla erişim sağlanan, deneyim alanları bulunan, dijital oyuncaklar gibi en yenilikçi elektronik ürünlerin de tüketicilere bulunduğu yeni nesil mağazalarımızla mükemmel müşteri deneyimini hedefliyoruz. Hem daha geleneksel X kuşağı hem de dijital Z kuşağının ihtiyaç ve beklentilerini karşılamayı amaçlıyoruz. Yeni nesil mağazalarımızı faali-

yet gösterdiğimiz birçok ülkeye yayıyoruz.

Çevresel sorumluluk ve sürdürülebilirlik anlamında izlediğiniz yol haritasını paylaşabilir misiniz?

"Dünyaya Saygılı, Dünyada Saygın" vizyonuyla sürdürülebilirliği bir iş modeli olarak kurguluyoruz. "Her Evde Sürdürülebilir Yaşamlara İlham Vermek" hedefiyle karbon ayak izimizi azaltmak için çalışıyoruz. Bu yaklaşımımızı 2030 ve 2050 yılları için küresel ölçekte oluşturduğumuz kapsamlı yol haritalarıyla somut bir şekilde hayata geçiriyoruz. Hedeflerimizde ulaşmak için üretim ve AR-GE başta olmak üzere tüm süreçlerimizde karbon ayak izimizi azaltmaya, enerji verimliliğine ve yenilenebilir enerji kurulu gücümüzü artırmaya odaklanıyoruz. 2023 yılında, 2015 baz yılına göre ürün başına enerji tüketimimizi yüzde 25,7 oranında azalttık. 373 enerji verimliliği projesi ile yaklaşık 95

bin 680 gigajoule enerji tasarrufu sağladık ve artan verimliliğimizin bir sonucu olarak 6 bin 983 ton karbondioksit eş değerinde emisyon salımını önledik. Devreye aldığımız enerji verimliliği projeleriyle 1,6 milyon euro finansal tasarruf elde ettik.

2023 yılında, tüm üretim operasyonlarımızda yüzde 64 oranında yeşil elektrik kullanım oranına ulaştık. Türkiye’de Ankara, Eskişehir, Tekirdağ, Bolu ve Manisa işletmeleri ile Tayland, Güney Afrika, Romanya ve Pakistan’daki üretim tesislerimizin çatılarında kurulu güneş santralleri ile GES kurulu gücümüzü 26 MWp’ya çıkarttık. Çatı solar üretim santrallerimizin yanında devreye alacağımız arazi güneş enerji santrallerimiz ile 2024 yılı sonuna kadar 90 MWp’in üzerinde yenilenebilir enerji kurulu gücüne ulaşacağız. 2024 yılı sonunda ulaşacağımız yenilenebilir enerji kurulu gücü ile yıllık 142 milyon kilovatsaat elektrik üretimi gerçekleştirirken 59 bin ton karbondioksit eş değerinde emisyonu önlemeyi amaçlıyoruz. 2030’a kadar tüm üretim tesislerimizde atık dönüştürme oranımızı yüzde 99’a çıkarmayı, üretimde ürün başına su çekimini yüzde 45 azaltmayı ve su geri dönüşüm oranını yüzde 70’e çıkarmayı planlıyoruz. Geri dönüştürülmüş plastik içeriğini yüzde 40’a, biyo bazlı malzeme içeriğini yüzde 5’e yükseltmeyi hedefliyoruz.

Bugün Türkiye’de toplamda yıllık 600 megavat değerinde, ortalama 1 milyon adet üretim kapasitesi ve yapay zekâ desteğiyle tam kapasite ve yüksek kaliteli güneş paneli üretiyoruz. Yenilenebilir enerjiye yönelik ürün-hizmetlerimizi ise 350’den fazla bayimiz aracılığıyla tüketicilerle buluşturuyoruz. Beylikdüzü Güneş Paneli Fabrikamızdaki üretimi ilerleyen dönemde artırarak başta Avrupa olmak üzere faaliyet

gösterdiğimiz küresel pazarlara ihracat gerçekleştirmeyi planlıyoruz. Yenilenebilir enerji çözümlerimizle gezegene katkı sağlarken aynı zamanda müşterilerimizin temiz ve neredeyse sınırsız bir enerji kaynağından yararlanarak, daha az fatura ödemesine yardımcı olmayı hedefliyoruz.

Sürdürülebilirlik alanındaki çalışmalarımızla küresel endekslerde üst sıralarda yer almamız doğru yolda olduğumuzun önemli bir göstergesi. 2023 S&P Global Dow Jones Sürdürülebilirlik Endeksi’nde 100 üzerinden 86 puan olarak üst üste beşinci kez dayanıklı tüketim sektöründe en yüksek skoru elde eden şirket olduk. 2050 yılına kadar küresel operasyonlarımızda net sıfır hedefimizle çalışmalarımıza emin adımlarla devam edeceğiz.

Beko’nun 2024’ün geri kalanı ve gelecek hedeflerinde neler var?

Global stratejimizin bir parçası olarak üretim ağıımızı genişletmek ve coğrafi çeşitliliği artırmaya yönelik önemli adımlar atıyoruz. Manisa’da çamaşır ve buzdolabı fabrikasından oluşan yeni kampü-

Türkiye, yüzde 7’lik üretim hacmiyle Avrupa’nın en büyük, dünyanın ise Çin’den sonra ikinci en büyük beyaz eşya üretim üssü konumunda. 33 milyon adetlik üretim, 23 milyon adetlik ihracat kapasitesine sahip.

sümüzün inşası sürüyor. Eskişehir’deki buzdolabı işletmemizi ek yatırımla genişletiyoruz. Geçen yıl İstanbul’da 10 milyon euro yatırımla kurduğumuz güneş paneli tesisimizin üretim kapasitesini artırmayı ve yatırımlarımıza devam etmeyi planlıyoruz. Küresel büyüme vizyonumuz ve sektörde dünyanın bir numarası olmak hedefimizle, ilerleyen dönemde de yeni yatırım olanaklarını değerlendireceğiz. Gelecek nesillere daha yaşanabilir bir dünya bırakma hedefimiz doğrultusunda çalışmalarımıza emin adımlarla devam edeceğiz.

Makita

reismakina

XGT
40V Li-ion Max

ÜRETİM VE PAKETLEME KAPASİTESİ İLE AVRUPA'DA İLK 3 İÇİNDEYİZ

TOP 3 IN EUROPE WITH PRODUCTION AND PACKAGING CAPACITY

Bentaş

Yeni yatırımlarla büyüyoruz. 75'in üzerinde ülkede her gün, milyonlarca kedi sahibinin hayatına dokunan ürünler üreten şirketimiz, küresel ölçekte büyümeye emin adımlarla devam ediyor.

2007 yılında kurulan şirketimiz Bentaş Bentonit A.Ş., ülkemizde bulunan beyaz bentonit rezervlerini, çeşitli işlemlerden geçirerek dünyada 75'den fazla ülkeye ihraç etmektedir. Türkiye'deki beyaz bentonit rezervlerinin çok büyük bir kısmı Ordu-Ünye-Fatsa civarındadır. Bu rezervlerin önemli bölümü şirketimiz himayesindedir.

Türkiye kedi kumu pazarının yüzde 70'inden fazlasını domine eden firmamız, ülke genelinde 45'e yakın büyük toptancı ya da iş ortağıyla halen çalışmaya devam etmektedir.

Ayrıca şirketimiz, hem üretim kapasitesi hem de paketleme kapasitesi olarak Avrupa'da ilk 3 firmadan biridir. Bugün 240 bin ton granül üretim kapasitesine sahip olan firmamız, toplam 350 personele de istihdam sağlamaktadır.

VanCat® markamız, World Branding Forum tarafından, "Temizlik ve Hijyen" dalında ilki 3 Temmuz 2019 olmak üzere, 9 Eylül 2021 ve 27 Temmuz 2023 yıllarında toplamda 3 kez "Yılın Markası" ödülüne layık görüldü. Bu alanda Türkiye'de ödül alan ilk ve tek markanın sahibi olarak gururumuz büyük.

6 Mart 2020'de TİM önderliğinde düzenlenen "İhracatın Yıldızları" yarışmasında, Özgün Ürün dalında da ödüle layık görüldük.

Bugün VanCat® markamız 65 ülkede, Cat's White® markamız 25 ülkede pazarlanmaktadır. Bentaş Bentonit olarak kurulduğumuz günden beri en büyük hedeflerimizden biri olan "Türkiye'nin üretimden ihracat yapan ikinci 500 firması" arasına girmiş olmanın mutluluğunu ve gururunu yaşıyoruz.

We are growing with new investments. Our company produces products that touch the lives of millions of cat & cat owners every day in more than 75 countries.

Our Company, was established in 2007, exports the white bentonite reserves to more than 75 countries in the world by undergoing various processes. A great portion of the white bentonite reserves in Turkey are around Ordu-Ünye. Most of these reserves are under the auspices of our company.

Our company, which dominates more than 70% of the Turkish cat litter market, still continues to work with nearly 45 large wholesalers or business partners throughout the country.

Our company is one of the top 3 companies in Europe in terms of production and packaging capacity. Our company has 240,000 tons production capacity, provides employment for a total of 350 personnel.

On 3rd July 2019, VanCat® was honoured by the World Branding Forum as the "Brand of the Year" in the "Cleaning and Sanitation" category, marking its first win.

Further accolades followed on 9th September 2021 and 27th July 2023, bringing the total number of awards to three. We are proud to announce that VanCat® is the first and only Turkish brand to receive this recognition in the industry.

In the "Stars of Export" competition organized under the leadership of TİM in 2020, we were also awarded in the Original Product category.

Today, our VanCat® brand is marketed in 65 countries and our Cat's White® brand in 25 countries. As Bentaş Bentonit, we are experiencing the happiness and pride of being among "Turkey's second 500 companies that export from production", which was one of our biggest goals since our establishment.

We serve to 130 international customers in 75 countries.

As of 2024, the number of countries Bentaş Bentonit exports to is over 75. We are actively carrying out export operations in 5 of 7 continents, including South & North America, Asia, Europe and Africa.

In bentonite cat litter sector, Bentaş Bentonit is Turkey's largest producer and exporter. Our company is one of the biggest suppliers in Europe.

Bentaş

Firma Adı : Bentaş Bentonit Mad. San. ve Tic. A.Ş.
Bulunduğu OSB : Fatsa
YKB : Turgay ÖMÜR
Genel Müdür : Fatih ÖMÜR
Sektör Bilgisi : Madencilik
İhracat Ürünleri : Kedi Kumu, Endüstriyel ve Mikronize Bentonit
Kontakt e-mail : contact@bentasbentonit.com
Telefon : +90 452 423 48 04
Fax : +90 452 424 02 16
Web : www.bentasbentonit.com
E-mail : contact@bentasbentonit.com
Adres : Fatsa OSB. 101 Sk. No: 20 52400 Fatsa / ORDU

Company Name : Bentaş Bentonit Mad. San. ve Tic. A.Ş.
OIZ Name : Fatsa
Chairman : Turgay ÖMÜR
General Manager : Fatih ÖMÜR
Sector Information : Mining
Export Products : Cat Litter, Industrial and Micronized Bentonite
Contact e-mail : contact@bentasbentonit.com
Fax : +90 452 423 48 04
Phone : +90 452 424 02 16
Web : www.bentasbentonit.com
E-mail : contact@bentasbentonit.com
Address : Fatsa OSB. 101 Sk. No: 20 52400 Fatsa, ORDU / TÜRKİYE

[f](#) [X](#) [@](#) BentaşBentonit | www.bentasbentonit.com

TİM TÜRKİYE
EXPORTERS
ASSEMBLY

AMONG TOP 1000
EXPORTERS OF TÜRKİYE

VAN CAT **WHITE SAND** **CAT'S WHITE** **ro cat**

Ekonominin Yol Haritası Orta Vadeli Program'ın Yeni Hedefleri

Bütüncül bir yaklaşımın esas alındığı Orta Vadeli Program 2025-2027, yapısal reformlarla birlikte sektörel dönüşümlerin ve teknoloji odaklı yatırımların desteklenmesiyle ülkenin uluslararası pazarlardaki rekabet gücünün artırılması noktasında umut verici bir çerçeve sunar.

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından üç yıllık perspektifle her yıl ortak şekilde hazırlanan Orta Vadeli Program (OVP), Türkiye ekonomisine yönelik stratejik bir değer taşıyor. Küresel, bölgesel ve ulusal ekonomideki gelişmeler ışığında belirlenen OVP'nin, makroekonomik hedefler ile ekonomik ve sosyal alanlarda izlenecek politikalar ortaya konularak kamu ve özel kesim için öngörülebilirliği güçlendirmesi amaçlanıyor. 2025-2027 dönemini kapsayan yeni Orta Vadeli Program 5 Eylül'de Cumhurbaşkanı

Yardımcısı Cevdet Yılmaz tarafından kamuoyu ile paylaşıldı. On İkinci Kalkınma Planı'nın (2024-2028) hedefleriyle uyumlu olarak hazırlanan yeni OVP, finansal istikrarı güçlendirmeyi, mali disiplini korumayı, orta vadede enflasyonu tek haneliye düşürerek fiyat istikrarını sağlamayı, AR-GE ve yenilikçilik kapasitesini geliştirmeyi, yeşil ve dijital ekonomiye geçiş odağında teknolojik dönüşümü sağlamayı, iş gücü piyasasını daha da etkinleştirmeyi, iş ve yatırım ortamını iyileştirmeyi ve ekonomide kayıt dışılığı azaltmayı ön plana alan sürdürülebilir büyümeyi hedefliyor.

Enflasyonun tek haneli seviyelere indirilmesine odaklanan yeni programda, 2024 yılı enflasyon oranı yüzde 41,5'e gerilerken 2025 yılı için öngörülen oran yüzde 17,5 olarak belirlendi. 2026 yılı enflasyon oranı ise yüzde 9,7 şeklinde revize edildi.

2024-2026 HEDEFLERİ NE DURUMDA?

Geçen yıl açıklanan OVP 2024-2026'da yedi ana başlık ve 41 kategoride 81 tedbir yer alıyordu. 2024 yılının ilk yarısında tamamlanması öngörülen 36 yapısal tedbirden 24'ü hayata geçirildi. Küresel ve bölgesel olmak üzere yaşanan pek çok olumsuz gelişmeye ve depremin ekonomik ve sosyal yüküne rağmen OVP 2024-2026 kararlılıkla sürdürülüyor. Bugüne kadar hedeflerle uyumlu gerçekleşen OVP, 2025-2027 yıllarını kapsayacak şekilde güncellendi. Bütüncül bir yaklaşımın esas alındığı yeni OVP, temel makroekonomik çerçeveyi güncel gelişmeler ışığında ortaya koyarak yeni üç yıllık dönemde atılacak öncelikli yapısal adımlara ışık tutuyor.

BÜYÜMENİN HIZLANMASI BEKLENİYOR

Türkiye ekonomisi, 2023 yılındaki yüzde 5,1 büyüme oranı ile 14 yıldır kesintisiz büyüme sergiliyor. Bu yılın ilk yarısında

ise ekonomisi yüzde 3,8 oranında büyüme gösterdi. Özellikle ihracatın büyümeye katkısının artması, OVP'nin dış ticaretin dengelenmesine yönelik hedeflerinin önemini ortaya koyuyor. Ayrıca enflasyonla mücadele kapsamında ortaya koyulan vizyonun, orta ve uzun vadede ülkenin büyüme zeminini güçlendirmesi bekleniyor. 2024 yılı için büyüme oranı yüzde 3,5 şeklinde güncellendi. Bu, önceki OVP'ye göre 0,5 civarında bir revizyonu anlamına geliyor. Büyümenin tekrar hız kazanarak 2025 yılında bir toparlanma eğilimine girmesi ve yüzde 4 seviyesine ulaşması tahmin ediliyor. 2026-2027 döneminde ise yüzde 4,5 ve 5 seviyesine çıkması öngörülüyor.

OVP'NİN TEMEL AMACI ENFLASYONU DÜŞÜRMEK

Yeni OVP'nin odağında enflasyon var. Küresel tedarik zincirinde yaşanan sorunlar, enerji fiyatlarındaki dalgalı seyir nedeniyle 2023 yılında enflasyon oranı yüzde 64,8 seviyesinde

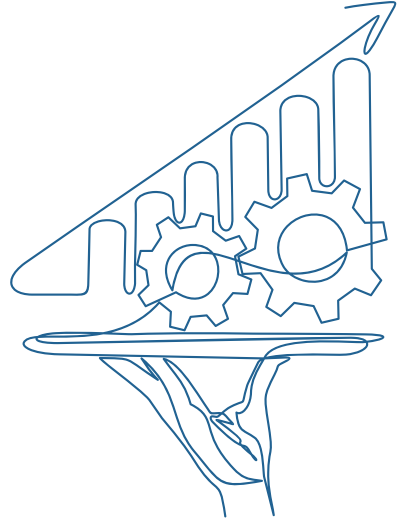
2025-2027 DÖNEMİ OVP TAHMİNLERİ

	2024 (GT)	2025	2026	2027
Büyüme (%)	3,5	4	4,5	5
Kişi Başı Gelir (\$)	15.551	17.028	18.990	20.420
Enflasyon (%)	41,5	17,5	9,7	7
Cari Açık / GSYH (%)	-1,7	-2	-1,6	-1,3
İşsizlik (%)	9,3	9,6	9,2	8,8
Bütçe Açığı / GSYH (%)	-4,9	-3,1	-2,8	-2,5

*GT: Gerçekleşme Tahmini

Kaynak: Orta Vadeli Program (2025-2027)

Önümüzdeki Dönemde Makroekonomik Politika Çerçevesini Destekleyecek Temel Politika Alanları

- Makroekonomik ve finansal istikrarın kalıcı hâle getirilmesi.
- Kamu mali reformlarının hayata geçirilmesi.
- AR-GE ve yenilikçilik kapasitesinin geliştirilmesi.
- Yeşil ve dijital ekonomiye geçişe yönelik teknolojik dönüşümün sağlanması.
- Beşeri sermayenin güçlendirilmesi.
- İş gücü piyasasının etkinleştirilmesi.
- İş ve yatırım ortamının iyileştirilmeye devam edilmesi.
- Ekonomide kayıt dışılığın azaltılması.

de gerçekleşmişti. 2024 yılının ilk yarısının tamamlanmasıyla birlikte ise dezenflasyon süreci başladı ve yıllık enflasyonda en yüksek seviye geride bırakılarak düşüş dönemine girildi.

Güncellenen yeni programda, 2024 yılı enflasyon oranı yüzde 41,5'e geriledi. 2025 yılı için öngörülen oran ise yüzde 17,5 oldu. Program dönemindeki en önemli amaçlardan biri olan enflasyonun tek haneli seviyelere indirilmesi konusu ise hâlâ önemini koruyor. 2026 yılı için enflasyon oranı tek haneli rakamlara gerileyerek ve yüzde 9,7 şeklinde revize edildi. Tabii tüm bu hedef ve öngörülerini gerçekleştirebilmek için bütüncül bir strateji ile hareket edilmesi gerektiğinin programda altı çiziliyor. Yeni hedefler doğrultusunda enflasyonla mücadelede destek olacak şekilde finansal istikrarın güçlendirilmesi etkin bir mücadele ortamı oluşturulacağı belirtiliyor. Ayrıca programda, enflasyonun istenilen patikada gerileyene kadar bütün araçların enflasyonla mücadelede katkı sağlayacak şekilde kullanılacağına altı çiziliyor.

Küresel piyasalarda ise güncel durum ve tahminler şu şekilde: IMF'nin 2024 yılı tahminine göre enflasyonun gelişmiş ekonomilerde yüzde 2,7, yükselen piyasalar ve gelişmekte olan ekonomilerde ise yüzde 8,2 olması öngörülüyor. Küresel enflasyonun ise 2024 ve 2025 yıllarında sırasıyla ortalama yüzde 5,9 ve 4,4 oranında gerçekleşeceği tahmin ediliyor.

CARİ İŞLEMLER DENGESİ İYİLEŞTİRİLECEK

Program döneminde cari işlemler açığının sürdürülebilir seviyelerde tutulması hedefleniyor. Böylece dış denge kaynaklı oluşabilecek riskler azalacak ve dezenflasyon sürecine katkı sağlanabilecek. 2023 yılında cari işlemler açığı yüzde 4 oranında gerçekleşmiş ve bir önceki OVP tahmini ile uyumlu bir tablo ortaya çıkmıştı. 2024 yılı sonu itibarıyla cari işlemler açığının yüzde 1,7 seviyesinde gerçekleşmesi bekleniyor. Cari açığın kapatılması konusunda 2025 yılı için hedef yüzde 2,6'dan yüzde 2'ye düşürüldü. 2026 yılı için yüzde 1,6 düşü-

rülen cari açık 2027 yılı için de yüzde 1,3 olarak belirlendi. Cari açığı dengelemek için ihracattaki artışı teşvik eden, ithalatın sürdürülebilir seviyelerde kalmasını sağlayan, hizmetler sektöründe ise ülkemizin potansiyelini daha etkin kullanan bir dış ticaret politikası uygulanacak.

OVP'NİN ÖNCELİKLİ GÖRDÜĞÜ REFORMLAR

Bu dönemde sunulan politika, büyümenin üretken alanlara yönelik yatırımlarla desteklenmesi üzerine yoğunlaşıyor. Makroekonomik istikrar ve yapısal reformların etkisiyle tarım, sanayi ve hizmet sektörlerinde gerçekleşecek verimlilik artışlarının enflasyon oluşturmadan büyümenin kalitesinin artışına katkı

sağlaması öngörülüyor. Yenilik ekosisteminin öncelikleri arasındaki bir diğer konu ise sanayide hedeflenen teknolojik yenilenme ve sektörel dönüşümün yanı sıra AR-GE altyapısına verilen desteğin ekonomi geneline yayılması konusu. Bu alanlara yönelik düzenleme ve desteklerin yeşil ve dijital dönüşüm odağında hızlandırılması, hem büyümeye hem de özel kesim yatırımlarının artmasına katkısı sağlayacak. Yatırımcı güvenini artıracak, iş yapma kolaylığını güçlendirecek düzenlemeler ile kamu mali reformları başta olmak üzere program döneminde hayata geçirilecek yapısal dönüşüm adımlarının üretim faktörlerinde topyekûn bir iyileşme sağlaması öngörülüyor.

Yatırımcı güvenini artıracak, iş yapma kolaylığını güçlendirecek düzenlemeler ile kamu mali reformları başta olmak üzere program döneminde hayata geçirilecek yapısal dönüşüm adımlarının üretim faktörlerinde topyekûn bir iyileşme sağlaması öngörülüyor.

“YENİ OVP İHRACATIMIZ İÇİN SON DERECE ÖNEMLİ”

Mustafa Gültepe
TİM Başkanı

2025-2027 dönemi yol haritamız olan Orta Vadeli Program (OVP), ülkemizin kalkınması adına büyük önem taşıyor. OVP hazırlık sürecinde TİM olarak yorum ve görüşlerimizi toplantılarda arz etmiştik. Gerçekleştirdiğimiz projeksiyonlarda ihracat beklentimizin 264 milyar dolar seviyesinde olduğunu pek çok kez ifade etmiştim. Nitekim yeni hedefimiz de bu şekilde revize edildi. 2025 ihracat hedefi 279,6 milyar dolar, 2026 hedefi 296,1 milyar dolar, 2027 hedefi ise 319,6 milyar dolar şeklinde belirlendi.

İhracatçılarımızın yaşadığı sorunları her platformda dile getiriyoruz. Bir önceki OVP'ye göre üç yıllık periyodun toplamında 13 milyar dolarlık bir hedef düşüşü var. Bu arzu ettiğimiz bir tablo değil. İhracat ailemizin yaşadığı sorunların net bir göstergesi olan bu rakamları iyi okumamız

gerektiğine inanıyorum. Diğer yandan dış ticaret açığı noktasında programda önemli bir iyileşme öngörülüyor. Özellikle ithalatta beklenen düşüş bir önceki OVP'ye göre 71 milyar doları aşılıyor. Toplam dış ticaret hacmi de bu ekseninde negatif yönde revize edilmiş durumda. Büyüme hedefimiz kısmen gerilerken, enflasyon beklentisi ise yükseldi. İşsizlik oranlarında da bir iyileşme mevcut.

Makroekonomik göstergeler ve politika araçlarında ürün ve pazar çeşitlendirmesi, etkin ticaret diplomasisi, ticaretin kolaylaştırılması, ihracatın finansmanı, ithalat bağımlılığının azaltılması, hizmet ihracatının geliştirilmesi, ihracatta yeşil ve dijital dönüşüme vurgu yapılmış olması son derece önemli. Yeni OVP yine ihracat ekseninde şekilleniyor. Bu alanlarda atılacak yeni adımları heyecanla bekliyoruz.

“YENİ OVP’DEKİ ENFLASYONLA MÜCADELE ÖNCELİĞİ ÇOK DEĞERLİ”

Erdal Bahçivan
İstanbul Sanayi Odası (İSO)
Yönetim Kurulu Başkanı

Yeni OVP dönemi boyunca ekonomik büyüme, istihdam, finansal istikrar ve fiyat istikrarı hedeflerine ulaşmak için kapsamlı ve çok boyutlu bir yaklaşımın benimsenmiş olduğunu görüyoruz. Özellikle enflasyonla mücadeleyi iş ve ekonomi dünyamızın en büyük hedefi olarak gördüğümüz için yeni OVP’de bu konunun temel felsefe olarak ele alınmasını önemli ve değerli buluyoruz. Sanayinin üretiminde uzun vadeli katma değer ve nitelik artışı için konulan hedefler önemli. Fakat dezenflasyonist süreçten kaçınılmaz olarak etkilenecek olan reel sektörümüzün, başta finansmana erişim olmak üzere bu sürece adapte

olmasına dönük, güçlü, proaktif tedbir ve önlemlere de ihtiyaç olduğunun altını çizmek gerek. Her zaman belirttiğimiz istihdam odaklı hedeflerin ve politikaların yeni OVP’de bulunmasını da çok olumlu buluyoruz. Ama unutmamalıyız ki nitelikli istihdam yaratabilmenin yolu uzun vadeli eğitim politikalarından geçmektedir. Bu nedenle Türkiye’nin uzun vadeli istihdam ihtiyaçlarını gözeterek eğitim politikalarının da artık OVP’lerde yön belirleyici bir şekilde bulunması gerekiyor. Geçen yıl açıklanan OVP, hedeflerini önemli ölçüde tutturması açısından toplumsal bir referans oldu. Umuyoruz ki bu OVP de kararlılıkla uygulanacak.

“OVP, KUR POLİTİKALARIYLA ÖRTÜŞEN GERÇEKÇİ BİR TABLO ORTAYA KOYUYOR”

Dr. Hakan Çınar
Dış Ticarete Yönverenler
(DIŞYÖNDER) Derneği Başkanı

2025-2027 OVP’sinde hedefler yenilenirken kur hedeflerinin de belirlenmesi dikkat çeken noktalardan biri oldu. Ortalama dolar kurunun 2024’te 33,2 TL olması öngörülürken 2025 ortalaması 42, 2026 ortalaması 44,4, 2027 ortalaması ise 46,9 olarak açıklandı. Bu rakamlar önceki OVP’de 2024 için 36,8, 2025 için 43,9, 2026 yılı için de 47,8 olarak açıklanmıştı. Diğer bir deyişle kur öngörülerini de revize edilmiş oldu.

2024 yılı büyüme beklentisinin yüzde 4’ten 3,5’a çekilmesi, enflasyon beklentisinin ise yüzde 33’ten yüzde 41,5’e çıkarılması kur politikaları ile örtüşür daha gerçekçi bir tabloyu ortaya koyuyor. Yine kur politikalarını yakından ilgilendiren cari açık hedefinin ise yüzde 3,1’den yüzde 1,7’ye düşürülmesini

özellikle ithalata ilişkin koruma politikalarının artarak devam edeceğini işaret ediyor. Enflasyonun tek haneye düşürülmesi, yatırım, istihdam, üretim ve ihracatın artırılması hedeflerine ulaşmaya çalışılırken TL’nin değerini sürdürmesi ve dövizde önemli bir artış beklenmemesinin ihracatçıları açısından hedeflenen maliyet seviyelerine ulaşmanın zor olacağını düşünüyorum. Zira ithalata ilişkin koruma önlemlerinden ziyade üretimi destekleyen teşvik ve tedbirlerin üzerinde durulması gerektiği kanaatindeyim. Enflasyonun düşebilmesi için büyüme hedefinin aşağı çekilmesini bir iktisadi sonuç olarak değerlendirirken, özellikle ihracata yönelik üretimde en az 2025 sonuna kadar zor dönemin devam edeceğini düşünüyorum.

JANT İHRACATINDA TÜRKİYE’NİN LİDERİ!

Türkiye’nin otomotiv sektöründeki uluslararası etkisini artırmaya, müşterilerimize dünya standartlarında performans ve kalite sunmaya kararlıyız.

Avrupa'nın Akdeniz'e Açılan Kapısı

İtalya

Avrupa medeniyet tarihine yön veren İtalya, köklü geçmişinden aldığı güçle istikrarlı bir şekilde büyüyor ve bugün hem Avrupa'nın hem de dünyanın en önemli ekonomilerinden birini oluşturuyor.

Pisa Kulesi, Kolezyum, Trevi Çeşmesi, Venedik ve daha birçok büyüleyici köşesiyle Avrupa'nın tarih ve sanat kokan, kökleri Büyük Roma İmparatorluğu'na dayanan ülkesi İtalya... 15. yüzyılda Avrupa medeniyet tarihine yön veren, dünyanın bilim, sanat, arkeoloji, tarih ve edebiyat alanlarında geliştiği Rönesans dönemine ev sahipliği yapan İtalya, aydınlanma çağının başladığı yer olması sebebiyle bugün hâlâ önemini koruyor. Tüm bu gelişmeler ve sahip olduğu kültürel varlıklar, İtalya'nın dünya sahnesindeki konumunu korumasını sağladığı gibi ekonomik olarak da güçlü yapısını sürdürmesine olanak tanıyor.

NATO ve Avrupa Birliği'nin (AB) kurucu üyesi olan İtalya, Avrupa'nın dördüncü dünyanın ise sekizinci büyük ekonomisine sahip. Bununla birlikte ağır sanayisi ve yüksek teknolojili ihracat gücüyle dünyanın sanayileşmiş sekiz ülkesinin oluşturduğu (Amerika Birleşik Devletleri, Almanya, İngiltere, Fransa, Kanada, Japonya ve Rusya) G8 grubunun bir mensubudur. Aynı şekilde dünya ekonomisinin yüzde 85'ini, dünya ticaretinin ise yüzde 80'ini gerçekleştiren G20 ülkelerindedir.

Manastırlar ve kutsal mekânlar açısından oldukça zengin olan ülkede, dine fazlasıyla önem veriliyor ve sanatla dinin birbiriyle yakın temasta olduğu görülüyor. Kuzey Afrika ve Asya'dan İtalya'ya göç edenlerle Müslüman ve Budist nüfusunun son yıllarda oldukça artmaya başladığı ülkenin resmi dini Katolik ve İtalyanların çoğunluğu da Roma Katolik Kilisesi'ne mensup. Katolik Kilisesi'nin

merkezi Vatikan, Avrupa'nın bağımsız iki ülkesinden biri olmasının yanı sıra dünyanın en küçük şehir devleti olmasıyla ünlü. Ayrıca dünyada "Tanrı-Kenti" statüsünde kabul gören tek şehir.

DÜNYANIN SEKİZİNCİ BÜYÜK EKONOMİSİ

Coğrafi konumu, zengin tarihi, güçlü sanayisi ve turizm potansiyeli ile İtalya, küresel arenada kendine sağlam bir yer edinmeyi başaran nadir ülkelerden. Ülke, hazır giyim, tekstil, deri ve ayakkabı, otomotiv, gıda, tasarım, gemi yapımı ve sanayi alanlarındaki başarısı ile öne çıkıyor. İmalat sektöründeki gücü ise ekonomisine büyük katkı sağlıyor. İmalat sektörüyle son 30 yılda, Avrupa'nın ikinci dünyanın altıncı

%0,7
Büyüme Oranı

2.328
trilyon dolar
GSYİH

39,5
bin dolar
Kişi Başı GSYİH
(IMF, Nisan 2024)

büyük üreticisi, imalat sektörü ihracatında dünyada ticaret fazlası veren beşinci ülkesi olma başarısı gösterdi. İtalya'nın güçlü ekonomik yapısını, diğer sanayileşmiş ülkelere oranla daha çok aile şirketi olan ve bu aileler tarafından yönetilen, sanayi grupları içinde bir araya gelmiş küçük ve orta ölçekli firmalara borçlu olduğu söylenebilir.

Büyük ölçekli firmalar Kuzey ve Orta İtalya'da toplanırken Güney İtalya'da daha çok tarım ve turizm alanında faaliyet gösteren küçük işletmeler faaliyet gösteriyor. 200'den fazla sanayi bölgesinin bulunduğu İtalya, çok çeşitli ihracat yapısına sahip. Çeşitlilik ile beraber bazı sektörlerdeki global rekabet gücü, know-how üstünlüğü ve yenilikçilik anlayışı sayesinde "Made in Italy" markasını oluşturmayı başardı.

58,8

milyon

Nüfus

(İMF, Nisan 2024 Tahmini)

301.338

kilometrekare

Yüz ölçümü

Dünyanın sanayileşmiş sekiz ülkesinin oluşturduğu G8 grubunun mensubu olan İtalya, aynı zamanda dünya ekonomisinin yüzde 85'ini, dünya ticaretinin ise yüzde 80'ini gerçekleştiren G20 ülkeleri arasında yer alıyor.

ORGANİK TARIMA İHTİMAMLI YAKLAŞIM

Yaklaşık olarak 15 milyon hektar büyüklüğünde tarım alanına sahip olan İtalya'da, nüfusun yüzde 3,9'u tarım sektöründe istihdam ediliyor. Ülkenin bu alanda en çok önem verdiği gündem olan organik tarım özelinde ise fazlasıyla güzel bir ilerleme kaydedilmiş durumda. 1950-60 döneminde oldukça zayıf olan tarımsal sistemini güçlendirmek üzerine yoğunlaşan ülkenin, 1980'lerde başlayan organik tarım hikâyesi, 1995 yılında büyük bir ivme kazandı. Özellikle de son birkaç yılda İtalya'nın organik olarak ekilen tarım arazisi miktarı ciddi ölçüde arttı. Zeytinliklere verilen teşvik, organik tarımın itici gücü olurken arazi miktarındaki artışın büyük bölümünü de yine zeytinlikler oluşturuyor. Elbette zeytin ile birlikte ülkenin üzüm bağları ve şarap üretimindeki potansiyeline de ayrı bir parantez açmak gerek. Sicilya'daki üzüm bağları ile şarap konusunda rakiplerinin birkaç adım önünde duran İtalya, kökeni antik çağlara dayanan şarap üretiminde Fransa ile sürekli rekabet içinde olsa da dünyanın en büyük şarap üreticisi olma ünvanını hâlâ elinde bulunduruyor.

TİCARETTE LİMANLARININ PAYI

Güneyinde ve batısında Akdeniz, doğusunda Adriyatik Denizi ile çevrelenmiş jeopolitik özellikleri ile deniz ticaretinde dünyanın en önemli ülkeleri arasında yer alan İtalya'nın limanları özellikle nakliye ve lojistik alanında oldukça gelişmiştir. İtalya'nın tarihine baktığında ticaretinin gelişiminde limanların rolünün oldukça büyük olduğu görülüyor. Bulunduğu konum itibarıyla kara, deniz ve hava

ulaşım ağı oldukça gelişmiş bir ülke olan İtalya, dış ticaretini geliştirmek ve lider durumda olduğu sektörlerdeki pazarını korumak için son yıllarda çeşitli çalışmalar yürütmeye başladı. Bu çalışmalar Ekonomiyi Geliştirme ve Uluslararası Ticaret Bakanlığı tarafından belirleniyor ve İtalya'nın Ticaret ve Ekonomi ile ilgili tüm kurum ve kuruluşları tarafından destekleniyor. Ülkede 100'ün üzerinde faal liman bulunuyor. En büyük limanı olan Genova Limanı ayrıca Akdeniz'in ikinci büyük limanı olma özelliğine sahip. Diğer önemli ticari limanları ise şöyle sıralanıyor: Venedik, Trieste, Toronto Napoli ve La Spezia.

TÜRKİYE'NİN EN ÇOK İHRACAT YAPTIĞI BEŞİNCİ ÜLKE

İtalya, 2017 yılı itibarıyla Türkiye'nin en çok ihracat gerçekleştirdiği altıncı ülke konumuna yükseldi. Toplam ihracatının yüzde 5,4'ünün İtalya'ya gerçekleştiren Türkiye, ithalatının da yüzde 4,8'ini İtalya'dan karşılıyor. Türkiye'nin İtalya'ya ihracatının yüzde 34,2'sini otomotiv sanayi grubu oluşturuyor. Dokumacılık, elektrikli makineler, tarım ve gıda ürünleri ihracat yaptığımız diğer ürünlerdir. İtalya'dan ithal ettiğimiz ürünlere baktığımızda ise yüzde 33,2 ile elektrikli makineler

Turist ziyaretlerinde dünya sıralamasında en çok ziyaret edilen beşinci ülke konumundaki İtalya, turizmden en çok kazanan ülkeler arasında da 52 milyar euro ile yine beşinci sırada yer alıyor.

Trevi Çeşmesi'ne atılan paralar ciddi bir ekonomi yaratıyor. Öyle ki çeşmeden yılda yaklaşık 1,5 milyon euro toplanıyor. Atılan paralar, toplanıp Kızılhaç'a ve yerel yardım kuruluşlarına bağışlanıyor.

başı çekiyor. Otomotiv, plastik ürünler, mineral yakıt ve mineral yağlar ithalatı gerçekleşen diğer ürünlerdir. İtalyan Ticaret Odası, Türkiye'nin İtalya için Rusya, Çin veya Brezilya'dan çok daha önemli bir yatırım ve ticaret ortağı durumunda olduğunu söylüyor. Bu önemli ticari ortaklığın sebebi olarak da Türkiye'nin İtalya'ya hem konum olarak yakın olması hem de komşu olduğu pazarlara girebilmesi için önemli bir merkez oluşturuyor olmasını gösteriyorlar.

KALKINMANIN EN ÖNEMLİ UNSURU TURİZM EKONOMİSİ

Avrupa'nın güneyinden Akdeniz içlerine doğru kuzeybatı ile güneydoğu yönünde uzanmış bir yarımada üzerinde yer alan İtalya'nın, kuzey sınırında Alpler sıralanıyor, güneyindeki Katanya bölgesinde ise Avrupa kıtasındaki en büyük yanardağ olan Etna Yanardağı bulunuyor. Ülke, Etna ile birlikte hâlâ aktif olan Vezüv, Stromboli ve Vulcano adında üç yanardağına daha ev sahipliği yapıyor.

Akdeniz ikliminin hakim olduğu İtalya, sadece doğal ve kültürel tarihi ile değil her yıl düzenlenen spor, sanat ve kültür alanlarındaki festivalleriyle de cazibe merkezi konumunda. Ülke, Fransa ve

İspanya ile birlikte Avrupa'nın en çok turist ağırlayan ülkelerinden biri. Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü'nün 2023 sezonu için hazırladığı rapora göre İtalya, turist ziyaretlerinde dünya sıralamasında en çok ziyaret edilen beşinci ülke konumunda. Turizmden en çok kazanan ülkeler arasında da 52 milyar euro ile yine beşinci sırada yer alıyor. Dünya mirası konusundaki mevcut zenginliği de turizmine katkı sunuyor. İtalya, UNESCO Dünya Miras Listesi'ndeki 60 eseri ile listede en fazla kültür mirasına sahip ülke olarak ipi göğüslemiş durumda. Her bir köşesi sanat ile işlenmiş bu ülke, alanında çok başarılı olmuş dünyaca ünlü ressam, müzisyen ve yazar gibi pek çok sanatçının da ana vatanı.

Ülkeye ayak basan turistlerin en çok gördüğü şey ise eşsiz mimarileriyle meydanları süsleyen çeşmeler. Sayısız tarihi çeşmeye sahip olan ülkenin en değerlisi hiç kuşkusuz herkesin "Aşıklar Çeşmesi" adıyla bildiği Roma'daki "Trevi Çeşmesi'dir. Çeşmeye para atıldığında Roma'ya tekrar geleceğine dair inanç, ciddi bir ekonomi yaratmış durumda. Öyle ki çeşmeden yılda yaklaşık 1,5 milyon euro toplanıyor. Atılan paralar ise toplanıp Kızılhaç'a ve yerel yardım kuruluşlarına bağışlanıyor.

İTALYA'NIN DIŞ TİCARET PERFORMANSI (MİLYAR DOLAR)

Yıllar	İhracat	İthalat	Denge	Hacim
2022	12,2	13,4	-1,1	25,6
2023	12,4	14,9	-2,5	27,3

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Osmanlı'ya Dayanan Temaslar

Türkiye ve İtalya'nın ticari ilişkileri, Osmanlı İmparatorluğu'nun Akdeniz'de egemen olduğu 1500'lü yıllara dayanıyor. Diplomatik ilişkilerin temelleri ise 1856 yılında kuruluyor. Türkiye'nin AB üyeliğini destekleyen ülkelerin başında gelen İtalya'nın Türkiye ile arasındaki ticari ve ekonomik ilişkiler son yıllarda hızla gelişme kaydetti. Türkiye'nin en önemli ticaret ortaklarından olan ülke, aynı zamanda önemli yatırımcıların da başında geliyor. Dışişleri Bakanlığının kayıtlarına göre 2002-2023 yılları arasında İtalya'dan ülkemize toplam 5,45 milyar dolar yatırım yapıldı. Aynı dönemde Türk sermayeli firmaların İtalya'ya gerçekleştirdiği doğrudan yatırımlar ise toplam 600 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Oturduğunuz yerden Dijital Ticari Kredi Quick Finans'ta!

Quick Finans Dijital Ticari kredi ile anlaşmalı satıcılarımızdan yapacağınız alışverişlerinizi 36 aya varan vadelerle taksitlendirin. Web sitesinden gerekli evrakları yükleyin. Kredi onayı sonrası satıcıdan ürünü teslim alın. Bu kadar kolay.

Eğer satın almak istediğiniz ürünün satıcısı Quick Finans'ta tanımlı değilse "Satıcı Öner" alanından satıcıyı önerin, gerisini biz halledelim.

Tamamı dijital süreç

36 aya kadar taksitlendirme imkanı

Her aşamada gizlilik

Karekodu telefonunuzun kamerası ile okutarak kredi sürecini başlatın.

QUICK FINANS

Türkiye, Irak, Katar ve Birleşik Arap Emirlikleri arasında yeni İpek Yolu olarak tanımlanan Kalkınma Yolu Projesi'nin, ülkemizin bağlantısallığına sağlayacağı katkı ile küresel arenada Türkiye'nin rekabet gücünü artırması bekleniyor.

Türkiye'nin ekonomisini ve ticari ilişkilerini güçlendirmesini sağlayarak küresel arenada rekabet gücünü artıracak projelere bir yenisini daha ekledi. Türkiye'nin uluslararası ticaret ve lojistik merkezlerinden biri olma hedefini destekleyen önemli bir girişime imza atan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Irak'a gerçekleştirdiği resmi ziyaretle yeni bir dönemin kapısı aralandı. 22 Nisan'da Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Irak Başbakanı Sudanı'nın himayesinde, Irak, Türkiye, Katar ve Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) arasında Kalkınma Yolu Projesi'nde iş birliğine ilişkin dörtlü mutabakat zaptı imzalandı.

Avrupa'dan Körfez ülkelerine kadar geniş bir bölgeyi etkileyecek olan Kalkınma Yolu Projesi ile Basra Körfezi'ndeki Büyük Faw Limanı'ndan, Irak ve Türkiye üzerinden Avrupa'ya kesintisiz kara ve demir yolunu bağlantısı sağlanıyor. Ayrıca Faw Limanı ile Türkiye'nin güney sınırı arasına 1.200 kilometrelik bir tren yolu hattı da kuruluyor. Irak hükümetinin "Kalkınma Rotası" olarak adlandırdığı ve 2028 yılında tamamlanması planlanan projenin maliyetinin de 17 milyar doları bulacağı düşünülüyor.

TÜRKİYE'DEN İMEC HAMLESİ

Tarihler 10 Eylül 2023'ü gösterdiğinde Hindistan'da düzenlenen G-20 Zirvesi'nde Çin'in Kuşak-Yol projesine alternatif olarak Hindistan-Orta Doğu-Avrupa Ekonomik Koridoru (IMEC) duyurusu yapıldı. Projenin ortakları arasında; Amerika Birleşik Devletleri (ABD), Avrupa Birliği (AB), Hindistan, Birleşik Arap Emirlikleri, Suudi Arabistan, Ürdün, İsrail, Yunanistan, İtalya, Fransa ve Almanya

bulunurken Türkiye bu koridor üzerinde yer almadı. Uzun ve dolambaçlı bir güzergâh sunan İMEC ile ticari malların Hindistan'dan başlayıp deniz yoluyla BAE'ye, oradan kara ve demir yollarıyla Suudi Arabistan'a, Ürdün üzerinden İsrail'in Hayfa Limanı'na, oradan tekrar deniz yoluyla Yunanistan'ın Pire Limanı'ndan Avrupa'ya ulaşması planlanmıştır. İşlevselliği açısından tartışılabilir konuları olan projenin ardından Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan projeye ilgili yaptığı açıklamada, "Hindistan-Orta Doğu-Avrupa Ekonomi Koridoru Türkiye'siz olmaz. Doğudan batıya trafik için en uygun hat Türkiye üzerinden geçmek durumunda." dedi. Türkiye'nin devre dışı bırakıldığı İMEC projesine karşı hamle olarak kısa bir süre sonra daha güçlü bir koridor alternatifi olarak Kalkınma Yolu Projesi duyuruldu.

Proje, Basra Körfezi'ndeki Faw Limanı'nı bir geçiş merkezi hâline getirerek Asya ile Avrupa arasındaki seyahat süresini Türkiye üzerinden önemli ölçüde kısaltmayı amaçlıyor.

Avrupa'dan Körfez ülkelerine kadar geniş bir bölgeyi etkileyecek olan Kalkınma Yolu Projesi ile Basra Körfezi'ndeki Büyük Faw Limanı'ndan, Irak ve Türkiye üzerinden Avrupa'ya kesintisiz kara ve demir yolu bağlantısı sağlanıyor.

KALKINMA YOLU PROJESİ NEYİ HEDEFLİYOR?

Gerek Süveyş Kanalı'nda karaya oturan gemi gerek Husiler'in İsrail gemilerine olan saldırıları ülkeleri ticaret rotalarında yeni arayışlara sürüklemişti. Orta Doğu'da yaşanan krizler ve savaşlar Güney Koridoru'nu olumsuz etkilerken Rusya-Ukrayna Savaşı'yla Kuzey Koridoru'nun da çıkmaza girmesi Orta Koridor'un önemini artırmıştı. Tüm bu yaşanan olaylar yeni güzergâhların gerekliliğini vurgularken Orta Koridor üzerinde yer alan Türkiye'nin Asya-Avrupa bağlantısındaki kilit rolünün Kalkınma Yolu Projesi'yle artarak devam edeceği öngörülmüyor. Kalkınma Yolu Projesi ile demir yolları, kara yolları ve limanları kapsayan entegre bir ulaşım ağı oluşturulması hedefleniyor.

Proje, Basra Körfezi'ndeki Faw Limanı'nı bir geçiş merkezi hâline getirerek Asya ile Avrupa arasındaki seyahat süresini Türkiye

üzerinden önemli ölçüde kısaltmayı amaçlıyor. Ticaretin yeni rotası olan Kalkınma Yolu Projesi ile Türkiye'nin de toplam ihracatının yüzde 42'sini gerçekleştirdiği Avrupa pazarına kesintisiz ulaşım sağlanabilecek. Böylece Türkiye'nin küresel arenadaki stratejik önemini artıracığı ve ihracatına olumlu yansımaları bekleniyor.

NAKLİYE SÜRELERİ AZALYOR

Kalkınma Yolu Projesi ile Türkiye'nin ekonomik ve jeopolitik statüsünün daha da güçleneceğini belirten Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu, "Dünyada gelişen ve büyüyen ticaret hacmi ile Türkiye'nin stratejik konumunu temel alarak yürüttüğümüz Kalkınma Yolu Projesi ile artık Faw Limanı'ndan Londra'ya kadar kara ve demir yolu ile Avrupa'nın her ülkesine kesintisiz ulaşımı sağlayacağız." dedi. Faw Limanı'ndan yola çıkarak Avrupa'ya gidecek bir geminin kalkınma yolunu kullanmasının Süveyş Kanalı'na kıyasla 15 günlük kazanım sağlayacağını belirten Uraloğlu, bu projenin bölgesel ticaret açısından yeni bir kapı aralayacağını söyledi.

Türkiye'nin stratejik ve coğrafi konumunu iyi değerlendirip yenterek geleceği buna göre planladıklarını ifade eden Uraloğlu, "Süveyş Kanalı'ndan 35 günde geçen gemi trafiği var. Ümit Burnu'nda ise bu 45 güne çıkıyor. Kalkınma Yolu'nu bitirdiğimizde nakliye süreci 25 güne düşecek. Kalkınma Yolu Projesi kapsamında 1.200 kilometrelik demir yolu, otoyol, enerji nakil ve iletişim hattı planlıyoruz. Gelecek sene bunun ilk fazı devreye alınacak." dedi. Proje ile

Ovaköy'den Avrupa'ya geçecek demir yolu yapılacağını belirten Uraloğlu, Türkiye'nin bekası için özellikle ulusal ve uluslararası ulaşım projelerinin hayati öneme sahip olduğunun altını çizdi.

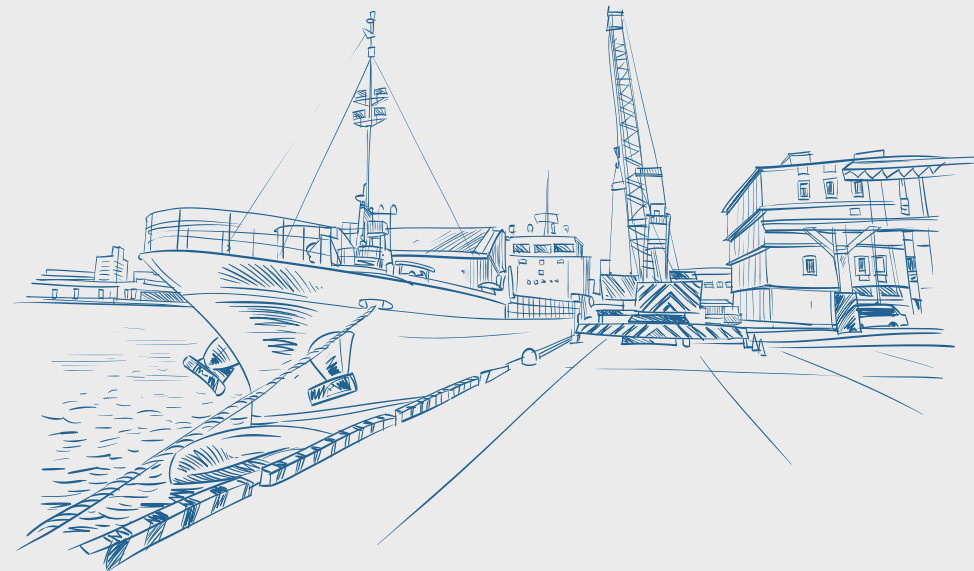
VIA CARPATHIA OTOYOLU KALKINMA YOLU'NU GÜÇLENDİRECEK

Türkiye; Asya, Avrupa ve Afrika kıtalarının kesişim noktasında yer almasıyla lojistik anlamda benzersiz bir avantaja sahip. Türkiye'nin Avrupa ve Asya arasındaki köprü rolünü pekiştirerek lojistik ve taşımacılık süreçlerine destek verecek yeni bir otoyol projesi gündeme geldi. Orta ve Doğu Avrupa'da Baltık, Adriyatik ve Karadeniz'e kıyısı olan ülkelerin başlattığı "Üç Deniz Girişimi" ile enerji, ulaştırma ve dijitalleşme alanlarındaki altyapı eksikliklerinin giderilmesi hedefleniyor. Enerji, ulaştırma ve telekomünikasyon sektörlerindeki altyapıyı birbirine bağlayarak Kuzey-Güney eksenindeki ülkeleri daha iyi entegre etmek amacıyla AB Üye Ülkeleri tarafından kurulan Üç Deniz Girişimi kapsamında inşa edilmesi planlanan Via Carpathia Otoyol Projesi, Orta Koridor'a direkt bağlantısıyla Türkiye'yi yakından ilgilendiriyor.

TÜRKİYE İÇİN ÖNEMLİ FIRSAT ALANI

Otoyolun Litvanya'nın Klaipeda Limanı'ndan başlayarak Polonya, Slovakya, Macaristan, Romanya, Bulgaristan'dan sonra Selanik Limanı'na ve buradan da İstanbul'a uzanacağını belirten Uraloğlu, bu projenin ayrıca Türk firmalarının küresel pazardaki rekabet gücü ve üretim kalitesi düşünüldüğünde, Türkiye için önemli bir ekonomik faaliyet ve fırsat alanı olabileceğini ifade etti.

Orta Koridor ve Kalkınma Yolu ile Türkiye'ye gelecek olan ya da Türkiye'de üretilen ürünlerin Baltık, Adriyatik, Ege ve Karadeniz'e komşu olan ülkelere doğrudan iletilmesini sağlayacak olan "Via Carpatia Otoyol Projesi"nin uluslararası taşımacılık faaliyetlerine büyük katkı sağlayacağını söyleyen Bakan Uraloğlu, "Via Carpatia, Baltık, Ege, Karadeniz ve Adriyatik Denizleri arasında Kuzey-Güney ekseninde uzanan bir proje. Projenin Polonya'daki kısmı 2027'de tamamlanacak. Toplam uzunluğu ana güzergâhın 712 kilometresini oluşturuyor. Bugün itibarıyla projenin 259,6 kilometresi tamamlandı. 280,8 kilometresi inşaat hâlinde olan projenin 171,6 kilometresi ise ihale ve hazırlık aşamasında." dedi.

Yeni İpek Yolu Bölgesel Ticareti Canlandırarak

Basra Körfezi'ni Avrupa'ya bağlayacak "en kısa proje" olarak dikkat çeken ve yeni İpek Yolu olarak tanımlanan proje ile bölgesel iş birlikleri kuvvetlenirken ticaretin daha da canlanması bekleniyor. Proje tamamlandığında Basra Körfezi'nden Avrupa'ya yönelecek ticaret süresinin 12 ila 15 gün kısalması bekleniyor. Bu da zaman tasarrufu kadar taşımacılık maliyetleri açısından da büyük avantaj anlamına geliyor.

Kalkınma Rotası olarak adlandırılan ve 2028 yılında tamamlanması planlanan projenin maliyetinin 17 milyar doları bulacağı düşünülüyor.

1.200
kilometre

Kalkınma Yolu Projesi kapsamında planlanan demir yolu, otoyol, enerji nakil ve iletişim hat uzunluğu

25

Kalkınma Yolu Projesi tamamlandığında nakliye sürecinin gerçekleşeceği gün sayısı

Türkiye Enerjide Tam Bağımsızlık Yolunda

Enerjide tam bağımsızlık hedefiyle başta yenilenebilir olmak üzere tüm enerji kollarında olumlu gelişmelere imza atan Türkiye, son birkaç yılda gerçekleştirdiği petrol ve doğal gaz keşifleriyle de enerji üretiminde ciddi bir seviyeye ulaştı.

Uluslararası ilişkiler ile diplomasi geleceğini belirleyen başlıklardan biri olan enerji, ülkelerin ekonomik gelişimi noktasında da önemli bir rol üstleniyor. Gelişen ekonomisiyle dünyanın önemli enerji tüketicileri arasında yer alan Türkiye de bu farkındalıkla enerji konusuna büyük bir ciddiyetle yaklaşıyor. Özellikle son 10 yılda dünyanın ilk 10 ekonomisine girme hedefiyle yatırımlarını ve keşiflerini artıran Türkiye, enerji arz güvenliğinin güçlendirilmesi, yerli ve yenilenebilir kaynakların kullanımı ve öngörülebilir piyasa koşullarının tesis edilmesi temeline dayalı "Milli Enerji ve Maden Politikası" doğrultusunda hareket ediyor.

İzlenilen politika ve geliştirilen yeni stratejiler de ülkenin güçlü bir bölgesel oyuncu hâline gelmesinde oldukça etkili oldu. Enerjide tam bağımsızlık hedefiyle başta yenilenebilir olmak üzere tüm enerji kollarında olumlu gelişmelere imza atan Türkiye, son birkaç yılda gerçekleştirdiği petrol ve doğal gaz keşifleriyle de enerji üretiminde ciddi bir seviyeye ulaştı.

2013-2022 yılları arasında Türkiye'nin birincil enerji arzında petrol ve doğal gazın payı yüzde 60 civarında seyrederken 2022 yılında ise petrol ve doğal gazın birincil enerji arzındaki payı yüzde 56 olarak kaydedildi. 2022 yılında birincil enerji talebinin yerli üretim ile karşılama oranı yüzde 32,2 oldu. Bu, Türkiye'nin enerjide dışa bağımlılığının bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 2,9 azalarak yüzde 67,8 seviyesine gerilediğini gösteriyor. Bakanlık, milli kaynakları çoğaltarak üretimi artırmak ve dışa bağımlılık seviyesini daha da düşürmek için kara ve deniz alanlarında hidrokarbon arama ve sondaj faaliyetlerini sürekli güncelliyor.

TÜRKİYE'NİN PETROL VE DOĞAL GAZ GÖRÜNÜMÜ

Türkiye'nin petrol arama ve keşif süreçleri için ilk adım 1933 yılında Petrol Arama ve İşletme İdaresinin kurulmasıyla başlıyor. 1954 yılında petrol kanunu yürürlüğe girmesi ve Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığının (TPAO) kurulmasıyla özel sektör de petrol üzerine çalışmaya başlıyor. 1954'e kadar 95 petrol kuyusunun açıldığı Türkiye'de, 1954-2004 yılları arasında ise iki ve üç boyutlu sismik araştırmalar sonucunda 3 bin 140 kuyu açılıyor.

Türkiye son yıllarda Enerji Bakanlığının öncülüğü ve TPAO aracılığıyla kara ve deniz alanlarında birçok ham petrol ve doğal gaz keşifleri gerçekleştirdi. Bu keşifler enerji arz güvenliğine önemli ölçüde katkı sağladı, sağlamaya da devam ediyor. Deniz alanlarındaki arama çalışmaları kapsamında 2020'de Sakarya, 2021'de Amasra, 2022'de ise Çaycuma keşifleriyle hem ulusal hem de uluslararası alanda önemli başarılar sağlandı.

Denizde olduğu gibi kara alanlarındaki çalışmalarda aynı hızla devam etti. 2021'de Gabar Dağı'nda, 2023'te ise Cudi-Gabar bölgesinde gerçekleştirilen yüksek graviteye sahip petrol keşifleriyle enerji bağımsızlığı hedefindeki Türkiye için büyük bir adım atıldı. Özellikle 2023 yılında Cudi-Gabar bölgesinde bulunan kaynak, Türkiye'nin kara alanlarında bugüne kadar yapılmış en büyük ve önemli keşif olmasının yanı sıra küresel ölçekte de 2023 yılında kara alanlarında gerçekleştirilen en büyük keşiflerden biri olarak kayıtlara geçti.

GABAR 150 MİLYON VARİLLİK NET PETROL REZERVİNE SAHİP

2024 yılını, petrolde ve doğal gazda üretimi arttırma yılı ilan

2023 yılında yerli doğal gaz üretiminin tüketime oranı önceki yıla göre artarak yüzde 1,7 olurken doğal gazda ithalata bağımlılık ise yüzde 98,3'e geriledi.

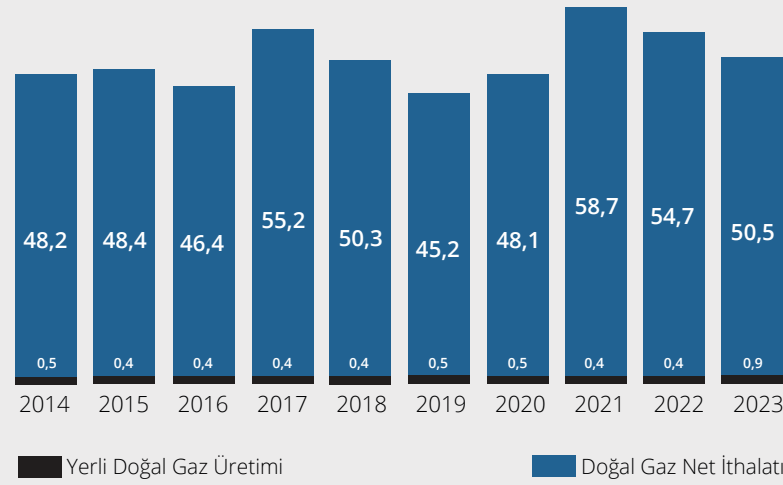
%92,3

2023 yılında Türkiye'nin petrolde dışa bağımlılık oranı

%98,3

2023 yılında Türkiye'nin doğal gazda dışa bağımlılık oranı

2014-2023 TÜRKİYE DOĞAL GAZ İTHALATI VE YERLİ ÜRETİM (MİLYAR M3/YIL)

Kaynak: T.C. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Maden Petrol İşleri Genel Müdürlüğü

eden Enerji Bakanlığı, petrol ve doğal gaz özelindeki çalışmalarını aralıksız şekilde sürdürüyor. Türkiye'nin günlük ham petrol üretimi 2019'da ortalama 57 bin varil, 2020'de ortalama 61 bin varil, 2021'de ortalama 65 bin varil, 2022'de ortalama 70 bin varil ve 2023 yılında ise ortalama 82 bin varil seviyesine ulaştı. 2022 yılında yerli ham petrol üretiminin toplam petrol arzına oranı yüzde 7 iken 2023 yılında bu oran yüzde 7,7 olarak gerçekleşti. Türkiye'nin petrolde ithalata bağımlılığı da 2023'te yüzde 92,3 oranında seyretti.

Üretimdeki bu hızlı ilerleme Cumhuriyet'in 100. yılı dolayısıyla geçen yıl ortaya koyulan gayretli çalışmalara ve Gabar Dağı'ndaki keşfe dayanıyor. 2023'te Gabar Dağı'nda keşfedilen ve 150 milyon varillik net petrol rezervine sahip saha ülkenin enerjideki hedefleri için çok önemli bir adım niteliğinde. Günlük yaklaşık 1 milyon varil petrol tüketimi bulunan Türkiye'nin üretilebilir petrol rezerv miktarı, söz konusu keşifle 450 milyon varilden 600 milyon varile çıkmış durumda. Keşfin

toplam petrol rezerv miktarının yaklaşık 1 milyar varil, piyasa değerinin ise 75-80 milyar dolar olarak tahmin edildiği açıklandı.

Petrol üretiminde Ağustos 2024'te tarihin en yüksek seviyesine ulaşıldı. Bakanlık tarafından paylaşılan bilgiye göre 17 Ağustos'ta Türkiye'nin ham petrol üretimi, 107 bin 621 varil seviyesine yükseldi. Aynı gün, Gabar Dağı'ndaki kuyulardan ise 47 bin 58 varillik bir üretim rakamına ulaşıldı.

SAKARYA'NIN GÜNLÜK ÜRETİMİ 5,5 MİLYON METREKÜP

Uzun süredir titizlikle çalışılan keşif çalışmalarının da etkisiyle doğal gaz üretiminde 2023 yılında önemli bir başarıya imza atıldı. Doğal gaz üretimi 2022 yılında 408 milyon metreküp olan Türkiye'nin, 2023 yılındaki doğal gaz üretimi 852 milyon metreküpe yükseldi. 2020 yılında keşfedilen Sakarya doğal gaz sahasında üç yıldan kısa sürede üretimin başlaması ise bu yükselişteki en önemli etken olarak gösteriliyor.

Türkiye'nin 2023 yılında doğal

gaz tüketimi toplam 50 milyar metreküp olurken net ithalat yaklaşık 50,5 milyar metreküp seviyesinde gerçekleşmişti. 2023 yılında yerli doğal gaz üretiminin tüketime oranı önceki yıla göre artarak yüzde 1,7 olurken doğal gazda ithalata bağımlılık ise yüzde 98,3'e geriledi.

Sakarya Gaz Sahası şu an günlük olarak 5,5 milyon metreküplük ciddi bir üretim seviyesine ulaşmış durumda. Üretim hızla devam ederken 2024 Ağustos ayında da bir rekora imza atıldı. 15 Ağustos'ta 7 milyon 335 bin 47 metreküplük doğal gaz üretimi yapıldı. Böylece sadece Karadeniz'de bulunan Sakarya Gaz Sahası'ndan gerçekleşen üretim, 6 milyon 146 bin 886 metreküpe ulaştı.

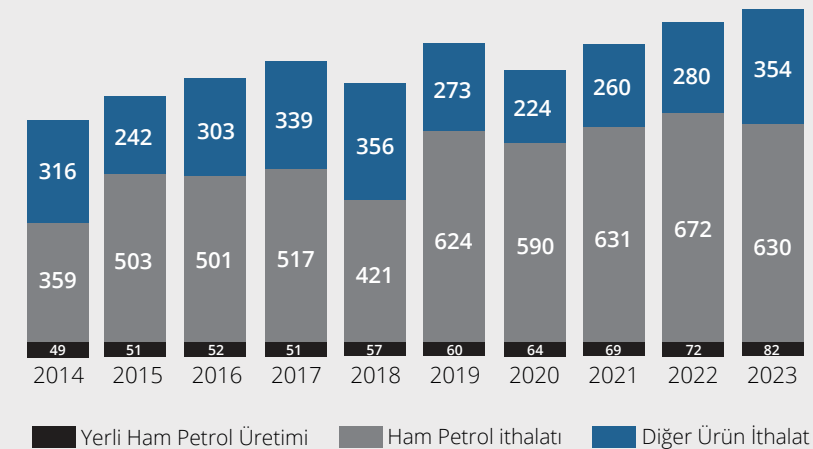
SOMALİ'DE PETROL VE DOĞAL GAZ KEŞİFLERİ BAŞLIYOR

Petrol üretimini artıracak yeni keşifler hedefleyen Türkiye, Somali ile yeni bir anlaşmaya vardı. Anlaşmaya göre Türkiye, Somali'de petrol ve doğal gaz araması ile üretimi yapacak. Somali Federal Cumhuriyeti Petrol ve Maden

Kaynakları Bakanı Abdurizak Omar Mohamed ile İstanbul'da bir görüşme gerçekleştiren Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı ile Somali Petrol Otoritesi arasında "Türkiye ile Somali Arasında Hidrokarbon Arama ve Üretim Anlaşması"nu imzaladı.

Anlaşma ile ilgili bilgi veren Alparslan Bayraktar, "Somali'nin offshore alanında çok önemli petrol ve doğal gaz kaynağı olduğunu düşünüyoruz. Her biri 5 bin kilometrekarelik alanı temsil eden üç blokta doğal gaz ve petrol aramak için anlaşmamızı imzaladık. Türkiye bu bölgede münhasıran arama ve petrolü bulunduğu zaman da üretme yetkisine sahip olacak. Belirlenen üç blokta deniz derinliği yaklaşık 2 bin metre. Yer yer 3 bin metre ve deniz tabanından sonra da 4 bin metreye kadar yani toplamda deniz yüzeyinden 7 kilometrelik bir yerde sondaj faaliyeti gerçekleştirmiş olacağız. Bunun için Oruç Reis gemimiz 50 kişilik bir ekiple Somali'ye hareket edecek ve aylarca sürececek çok önemli bir sismik çalışma yapacak."

2014-2023 TÜRKİYE PETROL ARZI VE YERLİ ÜRETİM (BİN VARİL/GÜN)

Kaynak: T.C. Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Maden Petrol İşleri Genel Müdürlüğü

Sondaj Çalışmalarında Güncel Durum

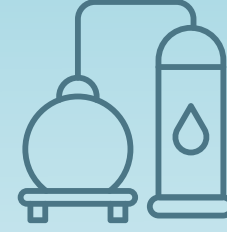
Yerli üretimin artırılması ve dış bağımlılığın azaltılması için 2024 yılı içinde Türkiye genelinde toplamda 140 arama kuyusunun açılması hedefleniyor. Van ve Hakkâri'deki petrol arama çalışmaları devam ediyor ve paylaşılan bilgiler bu bölgelerin Gabar'daki petrol sahasına benzer yapıda olduğu yönünde. Bununla birlikte bakanlık tarafından Karadeniz'de doğal gaz için sürdürülen sismik araştırmalara petrol keşiflerinin de ekleneceği duyuruldu. 2024'ün Ocak ayı itibarıyla Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığına (TPAO) 14 ilde petrol arama izni veriyor. İzin kapsamında, TPAO beş yıl boyunca Antalya, Bartın, Çanakkale, Diyarbakır, Edirne, Elazığ, Gaziantep, Hakkari, Kahramanmaraş, Karabük, Kastamonu, Kilis, Şanlıurfa ve Zonguldak'ta 18 sahada petrol arama çalışmaları yürütebilecek.

Günlük 1 milyon varil petrol tüketimi bulunan Türkiye'nin üretilebilir petrol rezerv miktarı, Gabar Dağı'ndaki keşifle birlikte 450 milyon varilden 600 milyon varile çıkmış durumda.

Enerjide Keşifler Artıyor

Dışa Bağımlılık Azalıyor

Türkiye, enerjide en fazla dış ticaret açığını petrol ve doğal gazda veriyor. Bu iki önemli enerji kaynağında ithalatın azaltılması için yerli sondaj gemileriyle keşiflerini sürdüren Türkiye için alınan sonuçlara da bakılırsa umut var...

4

Karadeniz'de aktif olarak çalışan sondaj gemi sayısı

41

Gabar Dağı'nda petrol çalışmaları yapılan kuyu sayısı

+12 milyar dolar

Gabardaki petrol rezervinin ekonomik değeri

Karadeniz'deki doğal gaz keşiflerini yapan sondaj gemileri:

- Fatih Sondaj Gemisi
- Yavuz Sondaj Gemisi
- Kanuni Sondaj Gemisi
- Abdülhamid Han Sondaj Gemisi

5,5 milyon metreküp

Sakarya Gaz Sahası'ndaki günlük doğal gaz üretimi

Sakarya Gaz Sahası'ndaki günlük doğal gaz üretimi ile 2,4 milyon hanenin ihtiyacı karşılanıyor.

600 milyon varil

Türkiye'nin üretilebilir petrol rezerv miktarı

150 milyon varil

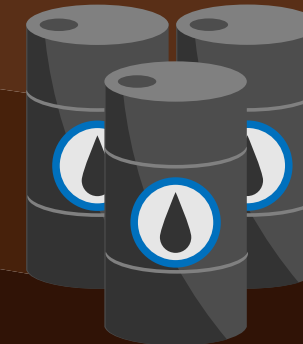
2022 yılında Gabar Dağı'nda keşfedilen net petrol rezervi

47 bin varil

Türkiye'nin günlük ham petrol üretimi

Diyarbakır'da 15 bin, Batman'da 20 binin üzerinde, Adıyaman'da ise 10 bin varilin üzerinde petrol üretiliyor.

Türkiye'nin enerji ithalatı

Türkiye, enerjisinin yüzde 67'sini ithal ediyor. 2022 yılında 96,5 milyar dolarlık enerji ithalatı yapan ülke, 2023 yılında 70 milyar dolar ithalat gerçekleştirdi.

Savunma Sanayisi Milli Teknolojiyle Yükseliyor

Güçlü bir savunma için üstün teknolojilere sahip savunma sanayisine geçilmesi gerekiyor ve Türkiye de bu farkındalıkla savunma ve havacılık alanındaki girişimlerine hız kazandırmış durumda. Son 10 yılda savunma ve havacılık sanayisinde büyük bir dönüşüm yaşayan Türkiye, özellikle yerli ve milli hamleleri ile dünya sahnesinde dikkat çekici bir hâl almaya başladı.

Bir ülkenin ordusu için gerekli olan taktik, stratejik, savunma ve taarruz amacına yönelik silah sistemlerini tasarlayan, geliştiren ve üretenlerin çatısı olan savunma sanayisi, her dönemde olduğu gibi bugün de günümüz konjonktörü göz önüne alındığında ülkeler için büyük önem taşımaya devam ediyor. Türkiye ise coğrafi konumu ve stratejik öneminden dolayı her zaman askerî ve stratejik bakımdan güçlü olma zorunluluğu bulunan ülkelerden biri. Ve bu zorunluluğun farkında olarak sürekli yenileniyor, durmadan ilerlemek için çalışmalarına imza atıyor.

Güçlü bir savunma için üstün teknolojilere sahip savunma sanayisine geçilmesi gerektiği için ülkemizin bu alandaki girişimlerine hız kazandırdığı görülüyor. Türk savunma ve havacılık sanayisi, yapmış olduğu yatırımlar, sürekli gelişim hâlindeki teknolojik altyapısı ile son 10 yılda çok büyük bir dönüşüm yaşadı. Özellikle de yerli ve milli hamleleri ile sektörün ulaştığı güç, dünya sahnesinde dikkat çekici bir hâl almaya başladı.

YERLİ VE MİLLÎ ATILIMLAR İLE ZİRVEYE

Türkiye, savunma ve havacılık sanayisindeki tüm stratejik ihtiyaçlarını kendisi tasarlayabilir, geliştirebilir, üretebilir ve bunların ihracatını yapabilir hâle gelmek için 10 yılda büyük bir vizyonla çalıştı, çalışmaya da devam ediyor. Son yıllarda yapılan yatırımlar ile Bayraktar TB2 ve TB3 Bayraktar Akıncı, Anka, Aksungur, TUSAŞ Hürkuş ve Hürjet, ATAK Helikopteri ve Altay Tankı gibi kara, hava ve denizde yerli üretimin gücünün göstergesi olacak başarılı işlere imza atıldı.

Artan AR-GE yatırımlarıyla hayata geçirilen yerli projeler, yalnızca iç güvenlik ve savunma

ihtiyaçlarını karşılamakla da kalmadı aynı zamanda ihracatta da Türkiye'nin öne çıkmasını sağladı. Özellikle de İHA ve SİHA ihracatı sektörün ateşleyicisi oldu denilebilir. Baykar ve Türk Havacılık Uzay Sanayii (TUSAŞ) tarafından geliştirilen araçların uluslararası arenada yakaladıkları başarı sayesinde Türkiye, en fazla İHA ihraç eden ülke hâline geldi.

DIŞA BAĞIMLILIK BÜYÜK ÖLÇÜDE AZALDI

Türkiye, savunma ve havacılık sanayisi alanında pazar olmaktan çıkıp güçlü bir aktör hâline gelmesini tamamen yerli ve milli üretim kapasitesini artırma vizyonuna borçlu. Belirlenen yeni vizyon ve stratejiler sayesinde ülkenin hem savunma sanayisindeki dışa bağımlılığı azaldı hem de artan uluslararası iş birlikleri sayesinde ihracatta global rekabet gücünü artı seviyelere yükseltti. Son 10 yılda 185 ülkeye 230 ürün ihraç eden savunma sanayisinde faali-

Üstün aerodinamik performansla sahip olan Hürkuş, yüksek şok emici iniş takımları ve kuş çarpmalarına karşı güçlendirilmiş Kanopi ile donatıldı.

2023 yılında 15,8 milyar doların üzerinde savunma harcaması gerçekleştiren Türkiye, geçen yıl dünyanın en büyük savunma bütçeleri arasında 22'nci sıraya yerleşti.

yet gösteren yerli firmalar, 2023 yılında toplam değeri 10,2 milyar doları aşan sözleşmeler imzaladı.

Savunma ve havacılık endüstrisi alanında yerleşme ve millileşmenin tercihten öte, bir zorunluluk olduğunu her seferinde vurgulayan Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır, Türkiye'nin kritik teknolojileri kendi imkânlarıyla geliştirebilmesi ve rekabetçi şekilde dünyaya ihraç edebilmesine savunma sanayisi ile başladıklarını söylüyor. Türkiye'nin 21. yüzyıla girerken savunma sanayisinde ve havacılıkta muazzam bir millileşme hamlesi gerçekleştirdiğine dikkati çeken Kacır, "Bugün, 22 yıl önce yüzde 80'den fazlasını yurt dışından ithal etmek zorunda kaldığımız savunma sanayi sistemlerinin artık yüzde 80'den fazlasını yerli ve milli olarak geliştiriyoruz, üretiyoruz. Hava araçlarından deniz platformlarına, kara araçlarından uzay sistemlerine Türkiye, bütün kritik ihtiyaçlarını artık kendi

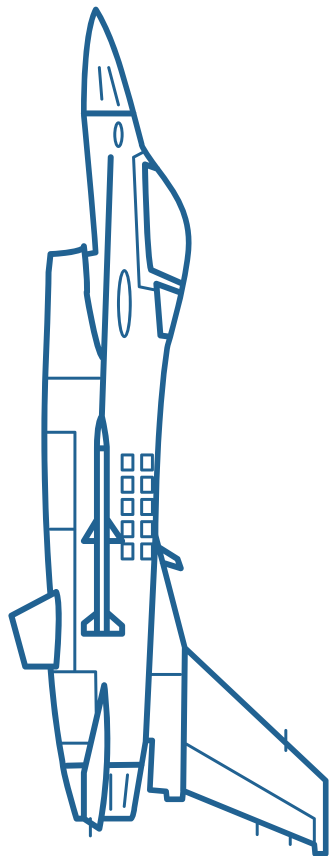
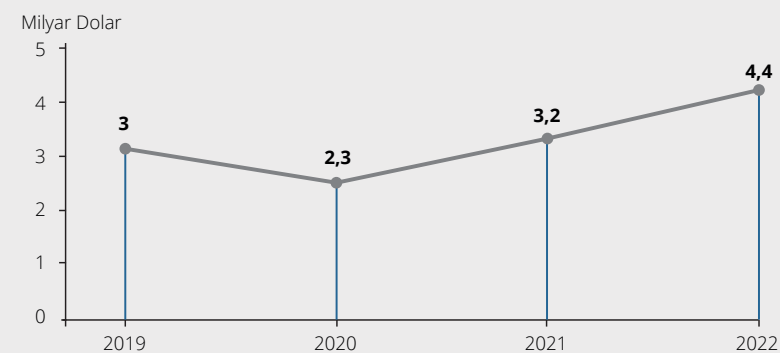
evlatlarının alın teri ile karşılama imkânına sahip." dedi.

TÜRKİYE, SAVUNMA SANAYİSİNE EN YÜKSEK HARCAMA YAPAN ÜLKE

Savunma sanayisine en yüksek harcama yapan ülkelerden biri olan Türkiye, 2023 yılında 15,8 milyar doların üzerinde savunma harcaması gerçekleştirdi. Savunmaya ayrılan bu bütçe ile de 2023 yılında dünyanın en büyük savunma bütçeleri arasında 22'nci sıraya yerleşmiş oldu. Savunma sanayisinin iş hacmi son 10 yılda üç katın üzerinde artışla 2022 yılında 12,2 milyar dolara ulaşma başarısı gösterdi. Sektörün son 10 yılda ortaya koyduğu istikrarlı büyümeye ve gelişmelere paralel olarak Türk şirketleri için ihracat ve uluslararası iş birliği fırsatlarında da artış görüldü.

Sektörün 2013 yılında 1,6 milyar dolar olan ihracatı, 2023 yılında önceki yıla göre yüzde 27'lik bir artışla 5,5 milyar doların

SAVUNMA VE HAVACILIK SANAYİSİNİN İHRACAT PERFORMANSI

PX-9 Göreve Hazır!

Ülkemizin önde gelen hafif silah üreticileri arasında yer alan TİSAŞ, yaptığı yatırımlar ve ürettiği ürünlerle sektördeki yükselişine devam ediyor.

Konuyla ilgili bilgi veren TİSAŞ Trabzon Silah Sanayi AŞ Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet ALEMDAROĞLU "Milli Savunma Bakanlığı (MSB) ile yaptığımız sözleşme kapsamında Kara ve Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nın üç yıl, Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nın ise beş yıl boyunca tabanca tedarikçisi konumundaki tek firmasıyız. Yakın bir zamanda yaptığımız çalışmalar neticesinde PX-9 modelimiz her üç Kuvvetimizin de envanterine katılmış bulunuyor. Her türlü ortam şartlarında göreve hazır olan PX-9 modelimizin kendi ordumuz tarafından kullanılması da bizler için ayrı bir gurur kaynağı. Müteakip yıllarda da sözleşme takvimine göre teslimat çalışmalarımız devam edecek. Bunun yanında Kolluk güçlerimiz ile geliştirdiğimiz ve yılın ikinci çeyreğinde sahaya sunduğumuz PX-5.7 modelimize olan ilgi gün geçtikçe daha da artış gösteriyor. Güçlü atış gücüne karşın minimum seviyedeki geri tepme ve şahlanma kuvveti, yüksek seviyedeki şarjör kapasitesi ve geniş bir aksesuar kullanımını bu modelimizi rakiplerinden kolayca ayırıştırıyor. Ülkemizin ilk ve tek ürünü konumunda olan PX-5.7 modelimiz çok yakında kolluk güçlerimizin de envanterinde yerini alacak." dedi.

İHRACATTA HIZ KESMİYORUZ

İhracat kanadında da çalışmaların hızlı yürüdüğünü belirten Başkan Alemdaroğlu, "65 ülkeye yaptığımız ihracat çalışmaları ile yılın ilk yarısında başarılı bir dönem geçirdik. Katıldığımız uluslararası fuarlar ve müşteri ziyaretleri ile ürünlerimizin kalitesini profesyonel kullanıcılar ile paylaştık. İnovatif çalışmalarımızı nitelikli ürünlerimiz ile birleştirerek kullanıcılara maksimum fayda sun-

maya çalıştık. Bu çalışmalarımızda başarılı da olduğumuzu belirtmek isterim. Afrika, Amerika ve Asya kıtalarında yaptığımız girişimler neticesinde tabanca alanında en fazla ihracat gerçekleştiren iki firmadan birisi haline geldik.Yıl sonuna kadar olan süreçte ise ihracat değerimizi 230 bin adet/yıl seviyesine yükseltmeyi amaçlıyoruz." dedi.

İNOVASYON YAŞAM KÜLTÜRÜMÜZ OLDU

Yaklaşık iki yıllık sürede firma içinde inovasyon konusunda çalışmalar yaptıklarını belirten Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Alemdaroğlu, "İnovasyon kültürünü tüm ekibimiz ile uygulayabileceğimiz bir yapıya kavuştüğümüzü rahatça söyleyebilirim. Bu kurum kültürünü ürünlerimiz ile birleştirerek kullanıcıya maksimum fayda sunan nitelikli ürünler oluşturmaya başladık. İlerleyen dönemlerde nitelikli yeni ürünlerimizle ve özgün fikirlerle sektörde farklılık

Ahmet Alemdaroğlu
Yönetim Kurulu Başkanı

yaratacak ve ihtiyaç duyulan birçok konuda kullanıcıların çözüm ortağı haline geleceğiz. Sahip olduğumuz teknik altyapı, nitelikli personel ve 30 yıllık tecrübemiz ile sektördeki varlığımızı daha da ileri bir seviyeye taşıyacağız." dedi.

üzerine çıkararak ciddi bir ivmelenme yaşadı. Gelişmiş ve nitelikli üretim kapasitesi sayesinde, sektörün aldığı siparişlerin toplam tutarı 2022 yılında 8,8 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. Ayrıca, 2002 yılında yaklaşık 5,5 milyar dolar bütçeye sahip savunma projeleri yürütülürken, 2023 yılında proje hacmi 60 milyar dolara ulaşarak 10 kattan fazla artış göstermiştir.

İLK SEKİZ AYDA İHRACAT YÜZDE 12,6 ARTTI

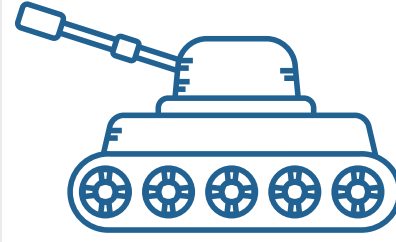
Savunma ve havacılık sektörü, yüksek katma değerli ürünleriyle ihracatta kalıcı bir artış trendi yakalama yolunda ilerliyor. Savunma ve havacılık sektöründe faaliyet gösteren yerli şirketler dünyanın dört bir yanına ihracat gerçekleştiren bir konuma ulaştı. İhracat stratejisindeki bu başarı, genel ihracat rakamlarından çok net şekilde anlaşılıyor. Sektör özelindeki şirketler 2024 yılının ilk sekiz aylık döneminde 171 farklı ülkeye ürün ihraç etti.

Sektörün ağustos ayında ihracatı, geçen yılın aynı ayına göre yüzde 12,6 artışla 423 milyon dolar olarak gerçekleşti. 2024 Ocak-Ağustos döneminde savunma ve havacılık ihracatı, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde

9,8'lik bir artış yaşadı ve 3 milyar 738 milyon dolarlık ihracata imza attı. Böylece son bir yılda savunma ve havacılık sektörünün ihracatı yıllık bazda yüzde 13,4'lük bir artış kaydetti.

TÜRKİYE'NİN ASKERİ HARCAMALARI YÜZDE 59 ARTTI

Stockholm Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsünün (SIPRI), 2023 yılına ilişkin Küresel Askeri Harcamalar Raporu'na göre 2023'te küresel askeri harcamalar, yıllık yüzde 6,8 artış yaşadı ve 2,4 trilyon dolar ile rekor kırdı. Raporla, geçen yıl dünya genelindeki askeri harcamaların yükseldiği ve özellikle Avrupa, Asya, Okyanusya ve Orta Doğu'da ciddi artışlar yaşandığı ifade edildi. Raporla, 2023 yılında en fazla askeri harcama yapan ülkeler ABD, Çin, Rusya, Hindistan ve Suudi Arabistan olarak sıralanırken bu beş ülkenin ise dünya genelindeki askeri harcamaların yüzde 61'ini oluşturduğu belirtildi. Türkiye'nin ise askeri harcamalarında 2014-2023 döneminde yüzde 59 oranında artış görüldüğü paylaşıldı. Türkiye'nin 2023 yılına ait askeri harcamalarının, önceki yıla kıyasla yüzde 37 artarak 15,8 milyar dolara ulaştığı bildirildi.

15,8
milyar dolar

2023 yılında Türkiye'nin savunma harcaması

5,5
milyar dolar

Sektörün 2023 yılında gerçekleştirdiği toplam ihracat

Son 10 yılda 185 ülkeye 230 ürün ihraç eden savunma sanayisinde faaliyet gösteren yerli firmalar, 2023 yılında toplam değeri 10,2 milyar doları aşan sözleşmeler imzaladı.

TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİNİN YENİ TABANCASI

PX-9 GEN3

ŞİMDİ
GÖREVE
HAZIR

/tisasarms

Tisas
1993
www.tisasarms.com

İstanbul'un Zarif Silüetine Atılan Balyan İmzası

Dört kuşak boyunca Osmanlı sarayına hassa mimar yetiştiren Balyan ailesi, Osmanlı'ya yeni bir mimari anlayış, İstanbul'a ise eklektik bir görünüm kazandırdı. Kendi dönemlerinde bazı kesimler tarafından eleştiri oklarını üzerlerine çekse de Balyan ailesinin bugün şehre bıraktığı yapılar her anlamda övgüyü hak ediyor.

Uğruna imparatorlukların savaş verdiği, şiirlerin yazıldığı, şarkıların söylendiği İstanbul... Boğazi, adaları, yalıları, çeşmeleri, sarayları ile içine doğanları da misafir olarak uğrayanları da büyüleyen eşsiz bir şehir. Dört imparatorluğa başkentlik yapan ve yaklaşık üç bin yıllık geçmişi ile yüzyıllar boyunca tüm dünyanın gözbebeği olan bu şehirden geçen herkes bir köşesine iz bıraktı elbette. Zaten İstanbul'un özgün ve ihtişamlı güzelliğinin sırrı da buradan geliyor.

Macar mimar ve yazar Károly Kós'un da dediği gibi "İstanbul bir şehirdir, herhangi bir şehir değil." Her sokağında ayrı bir sürprizle karşılaşmanın mümkün olduğu bu şehirde, farkına varılmayan, gözden kaçan nice eser var. Peki, yeditepeli bu şehre ruh katan, her bir karışına hayran olmamızı sağlayan bunca eser kimin ya da kimlerin elinden çıktı, bu sihirli dünyanın mimarları kim?

İstanbul'un göz alıcı silüeti, yetenekli mimarlar sayesinde oluştu. Özellikle de Osmanlı sarayında yetişmiş usta mimarlar, imza eserleri ile oya gibi işlediler şehri. Her ne kadar Osmanlı'nın mimari anlayışını oluşturan Mimar Sinan'ın ünü sınırları aşsa da saray, Sinan dışında birçok yetenekli isim yetiştirdi. Bu mimarlar arasında Sinan geleneğini devam ettirenler olduğu gibi bir de batılılaşma dönemine damga vuran Balyan ailesi gerçeği bulunuyor. Hem Balyan ailesi hem de ailenin elinden çıkarak günümüze kadar ulaşan eserler, yapıldığı dönemde bazı kesimler tarafından eleştiri oklarını üzerlerine çekse de ailenin bugün şehre bıraktığı mekânlar her anlamda övgüyü hak ediyor.

YARATICILIĞIN ZİRVESİ: BALYANLAR

Türk mimarlık tarihinin efsane ailesi Balyanlar, etkili ve verimli

çalışma stilleri ile dönemlerinde dikkat çekmiş ve aile geleneği olarak gördükleri mimarlığı bir yüzyıl boyunca birbirlerini izleyerek devam ettirmiş. Kayseri asıllı aile, saraya dört kuşaktan dokuz mimar yetiştiriyor. Babadan oğula, kardeşten kardeşe doğru ilerleyen bu gelenek aktarımı boyunca asla tekrara düşülmeden, her jenerasyonda özgün eserler ortaya koyuluyor. Bu da hem ailenin uzun yıllar sürecek başarılı bir mimari kariyer oluşturmasını hem de İstanbul mimarisinin Balyan etkisi altında gelişmesini sağlıyor.

Osmanlı döneminin ilk gayrimüslim hassa mimarları olan ailenin ilk hassa mimarı Krikor Balyan, III. Selim ve II. Mahmut döneminde birçok önemli eser hayata geçiriyor. Ailenin bayrağı sonraki dönemlerde sırasıyla Garabet Amira Balyan, Nigoğos Balyan, Agop Balyan, Sarkis Balyan ve Simon Balyan'a geçiyor. Eğitimlerini Fransa'da alan ailenin mimari anlayışı ağırlıklı olarak barok akımı üzerinden şekilleniyor. Dönemine göre fazlasıyla cesur olan aile üyeleri, vizyoner bakış açılarıyla gelenekselleşmiş Türk

Kayseri asıllı aile, saraya dört kuşaktan dokuz mimar yetiştiriyor. Babadan oğula, kardeşten kardeşe doğru ilerleyen bu gelenek aktarımı boyunca asla tekrara düşülmeden, her jenerasyonda özgün eserler ortaya koyuluyor.

Osmanlı döneminin ilk gayrimüslim hassa mimarları olan ailenin hizmetleri Krikor Balyan ile başlıyor ve yıllar içinde Garabet Amira Balyan, Nigoğos Balyan, Agop Balyan, Sarkis Balyan ve Simon Balyan olmak üzere bayrak sürekli el değiştiriyor.

mimarisine yeni bir soluk getirerek barok mimari tarzını Osmanlı anlayışıyla sentezliyor ve yeni bir stil olan "Türk barok mimarisi"nin adımlarını atıyor.

AKARETLER SIRAELER: TOPLU KONUT TARİHİNİN İLK ADIMI

Sultan Abdülaziz, kendi adını yaşatmak için Maçka'nın Dolmabahçe üzerindeki bir bölgeye cami yaptırmak istiyor. Ancak bu caminin bütçesini finanse edebilmek kolay değil, bu sebeple de önce Akaretler'de lojman tarzı bir proje yapılması için talimat veriyor. İstanbul'un tarihi dokusunun hissedildiği semtlerden biri olan Akaretler'deki sıra evler, 1875 yılında Sultan Abdülaziz tarafından Balyan ailesinin en meşhur üyesi Sarkis Balyan'a yaptırılıyor.

İstanbul'un tarihindeki ilk toplu konutları olarak bilinen sıra evler projesi, hem saray çalışanlarının ihtiyaçlarını karşılamak hem de Dolmabahçe Sarayı'nın önde gelen misafirlerini ağırlamak için yapılıyor. Birbirine karşı cepheli olarak yolun kenarına sıralanmış yapılar, 180-230 metrekarelik parseller üzerine inşa ediliyor. 66 parsel ve bu parsellerin üzerinde yer alan 133 konutun oluşturduğu proje genelinde neoklasik detaylara sıkça rastlanıyor. Maçka ile Beşiktaş arasında V şeklinde konumlanan bu evler, Süleyman Seba Caddesi ve Şair Nedim Caddesi'nin birleştikleri yerde dört koldan oluşur. Atatürk,

İstanbul'un ilk kez betonarme apartmanlar ile tanıştıran Akaretler Sıraevler'de, altı yıl boyunca annesi ve kız kardeşi ile kalıyor. Atatürk'ün kaldığı ev ise günümüzde müze olarak ziyaretçileri kabul ediyor.

İMPARATORLUĞUN İHTİŞAMLI MİRASI: ÇIRAĞAN SARAYI

Tarihimizin ve Balyanların en güzel mimari yapılarından biri Çırağan Sarayı... Geçmişte padişahların yaşadığı bu görkemli saray, mimarisiyle herkesi kendine hayran bıraktığı gibi boğazın en güzel noktasında selamlıyor İstanbulluları. Çırağan Sarayı yapılmadan önce sarayın konumunda farklı yapılar yer alıyordu. 17. yüzyılda, IV. Murat'ın kızına armağan ettiği Kazancıoğlu Bahçesi, sonrasında ise Damat İbrahim Paşa'nın eşi Fatma Sultan için yaptırdığı saray bulunuyordu. Zaman içinde saray el değiştirip terk edilince yeniden yaptırılmak üzere Sultan Abdülaziz tarafından yıkılıyor.

Araziye yapılacak yeni saray için Nigoğos Balyan ve Sarkis Balyan kardeşler görevlendiriyor. İnşaatı 1863'te fiilen başlayan saray 1871'de tamamlanıyor. Toplam 80 bin metrekarelik bir alana yayılan Çırağan Sarayı'nın yapımına 4 milyon altın harcanıyor. O dönem birçok açıdan iyi durumda olmayan Osmanlı Devleti, sarayın yapımına harcanan paralar için ise Avrupalılardan borç alıyor. Sultan Abdülaziz, Dol-

Toplam 80 bin metrekarelik bir alana yayılan Çırağan Sarayı'nın yapımına 4 milyon altın harcanıyor ve devlet sarayın yapımı için Avrupa'dan borç alıyor.

mabahçe Sarayı'ndan daha fazla süslemeleri bulunan Çırağan'ın, Arap üslubunda tasarlanmasını istiyor. Bu yüzden de birçok ressam görevlendiriliyor. Mermerden bir dış cephe ve süslü bir iç mimariye sahip olan Çırağan Sarayı, ilk bakışta neoklasik tarzda izler taşıyor gibi görünse de pencere ve cephe süslemeleri ile gotik bir havaya da sahip.

BOĞAZIN ASİL BEKÇİSİ DOLMABAĞÇE SARAYI

Boğazın biricigi Dolmabahçe Sarayı, İstanbul'un en görkemli yapılarından biri olarak yine Balyan ailesinin İstanbul'a hediyelerinden biridir. 1842 yılında I. Abdülmecit tarafından yaptırılan ve 1853 yılına kadar yapımı devam eden Dolmabahçe Sarayı,

Abdülmecit tarafından hem yaşamak için hem de resmi işler için kullanılmış. Daha sonrasında Sultan Abdülaziz'in de sarayda yaşadığı biliniyor. Garabet Amira Balyan ve oğlu Nikogos Balyan'ın yapımında yer aldığı Dolmabahçe Sarayı incelendiğinde Avrupalı mimari akımların harmanlandığı görülüyor. Üç katlı saray simetrik bir planda tasarlanmış. 285 oda ve 43 salonun bulunduğu saray, görkemli balo ve tören salonları ile Camlı Köşk'e de ev sahipliği yapıyor.

İç dekorasyonunda Uzak Doğu, Avrupa ve Türk eserlerinin yer aldığı sarayın inşaatında ise Marmara Adaları'ndan çıkarılan maviye benzer renkteki mermer kullanılmış. Süslemesinde su mermeri, billur, somaki gibi

Balyan Ailesinin Mimarlığını Üstlendiği Yapılardan Bazıları

- Beylerbeyi Sarayı
- Esmâ Sultan Yalısı
- Küçüksu Kasrı
- Nusretiye Camisi
- Ortaköy Camisi
- Kuleli Askeri Lisesi
- Beyazıt Kulesi
- Çifte Saraylar

Kendi dönemlerine göre fazlasıyla cesur olan aile üyeleri, vizyoner bakış açılarıyla gelenekselleşmiş Türk mimarisine yeni bir soluk getirerek barok mimari tarzını Osmanlı anlayışıyla sentezliyor ve yeni bir stil olan "Türk barok mimarisi"nin adımlarını atıyor.

Kıymetli haiz mermer ve taşların kullanıldığı ve 1856'da kullanıma açılan saraya, çağın teknolojisine uygun olarak 1910-1912 yıllarında elektrik ve kalorifer sistemi eklenmiş. Cumhuriyet'in ilanı ile Atatürk'ün Cumhurbaşkanlığı Konutu olan saray, 1984 yılında müze-saray hâlini aldı ve bugün de bu şekilde kullanılıyor.

YILDIZ PARKI'NIN GÖZDESİ MALTA KÖŞKÜ

Tarihteki birçok önemli olaya yakından tanıklık eden Malta Köşkü, göz alıcı ve işçilik seviyesi yüksek mimari detaylarıyla her dönemde adından söz ettirdi. Yıldız Sarayı'na bağlı olan yapı, Yıldız Parkı içinde yer alan iki köşkten birini oluşturuyor. Köşkten bir diğeri de yine Balyan

kardeşler tarafından yapılan Çadır Köşkü. Sultan Abdülaziz döneminde yaptırılan Çadır ve Malta Köşkü, Çırağan Sarayı'nın arka bahçesi olan koruda yapılacak geziler ve istirahat amacıyla inşa ediliyor.

Sarkis Balyan ve kardeşlerine Yıldız Sarayı'nın bahçe dekoru olarak yaptırılan köşk, üç bölümden oluşuyor ve adını ise Malta'dan getirilerek köşkün yapımında kullanılan taşlardan alıyor. Cephenin İstanbul Boğazı'na bakan tarafının ikinci katındaki balkonlar ise İstanbul Boğazı'nın bütün güzelliklerini gözler önüne seriyor. Heybetli bir duruşa sahip olan Malta Köşkü, Balyan kardeşlerin Neo-Barok tarzında yaptığı ve sivil mimarinin 19. yüzyıldaki en ilgi çekici örneğini oluşturuyor.

Klasik Cami Anlayışının Ötesinde

Balyan ailesi, saray, köşk, kışla, türbe, kilise ve su bendi gibi birçok eserinin yanı sıra yaptığı camiler ile de adından söz ettirdi. Aşırı süsün hakim olduğu barok mimari anlayışını, cami yapılarında kullanan Balyan ailesi, yaşadıkları döneme cesur adımlar attı. Baylanların, kıvrımlı duvarlar, oval geçişler, yoğun renkler ve ışık oyunları temelindeki barok üslubu Osmanlı mimarisi ile harmanladıkları eklektik cami örnekleri, ilk bakışta kendini belli eden belirgin özellikler taşıyor. Bu eserlerin başında; Sarkis ve Hagop Balyan'ın yaptığı ve eski Türk sanatı ile gotik sanat unsurların bir arada kullanıldığı Pertevniyal Valide Sultan Camisi geliyor. Nigoğos Balyan tarafından yapılan Ortaköy Camisi, Garabet Balyan'a yaptırılan Dolmabahçe Camisi, Sarkis ve Agop Balyan'ın yaptığı Kağıthane Camisi ve II. Mahmut tarafından Kirikor Balyan'a yaptırılan Nusretiye Camisi ise ailenin tasarladığı diğer camiler.

SAMET ÇEKMECE SİSTEMLERİ VE KALKAR KAPAK SİSTEMLERİ İLE MÜKEMMEL UYUM VE KUSURSUZ FONKSİYON...

Multi-Mech ve Solo-Mech Kalkar Kapak Sistemleri'nin Flowbox Çekmece Sistemleri ile Eşsiz Uyumu, Mutfak ve Banyolarda Modern Bir Görünüm Sağlar...

Mükemmel Çalışma Performansları, Kusursuz Bir Sessizlik Sunar...

samET

www.sametglobal.com

DESIGN
AWARD
2019

Geleneksel Kıyafetlerdeki Saklı Miras

Bazıları ilk günkü halleriyle günümüzdeki yerini korumaya devam ederken bazıları modern çizgilerle harmanlanarak yeni nesille buluşuyor. İşte günümüzde hâlâ giymeye devam eden ülkelere özgü geleneksel kıyafetler...

Günümüzde moda, sınırları olmayan bir kavram. Her sezonun mutlaka öne çıkan bir parçası, rengi ya da aksesuarı oluyor ve bu trend parçalar, dünyanın her yerine kısa sürede ulaşıyor. Çok hızlı değişkenlik gösteren trendler, eski değerlerin unutulmasına ve insanın gelenek-selden uzaklaşmasına neden oluyor. Modernleşme, toplumlarda kendini göstermeye başlamadan önce her toplum kendi kültürel özelliklerine göre yaşıyordu. Özellikle de toplumların giydikleri kıyafetler en belirleyici bir faktörlerin başında geliyor. Bir topluma özgü olan kıyafetler, yaşanan coğrafyanın özellikleri, inançları, acıları ya da mutlulukları üzerine bilgi sahibi olunmasını sağlıyor.

Gemişten bugüne uzanan, bazen nakışlarla bazen kullanılan renklerle mesajların yüklendiği geleneksel kıyafetleri özel kılan temel unsur, kendine has değerleri taşıyor olmaları. Günümüzde bazıları ilk günkü halleriyle günümüzdeki yerini korumaya devam ederken bazıları modern çizgilerle buluşarak yeni nesillere yaklaşıyor. İşte günümüzde hâlâ giymeye devam eden ülkelere özgü geleneksel kıyafetler.

İSKOÇYA'NIN İKONİK KİYAFETİ KİLT

İngiltere'nin içinde kendi kültürlerini yaşatmaya devam eden, geleneklerine fazlasıyla bağlı İskoçların tüm dünyaya adını duyuran geleneksel kıyafeti kilti bilmeyen yok. Gayda, ekose etek ve beyaz uzun çoraplar adeta İskoçya'nın sembelleri. Kilt, aslında İskoç yaylalarında giyilen geleneksel bir kıyafet. Ancak özellikle İskoç erkekleri tarafından özel günler, resmi törenler, dağlık oyunlar gibi etkinliklerde giyiliyor. Bu yerel kıyafetin en önemli parçası, ekose kumaştan yapılmış diz boyundaki etektir. Kilt ismindeki bu etek ortadan bir iğneyle tutturulmuş ve

giymesi zor bir parçadır ve eski İskandinav dilinde pileli anlamına gelen "kjiltin" bir türevidir.

İskoç yerel kıyafeti, kilt eteğinin yanı sıra ceket, yelek, şapka, uzun beyaz çoraplar ve ikonik bir çanta ile tamamlanıyor. Eteğin önüne asılan kürk çanta bir cep görevi görüyor. Gillie denilen sert av ayakkabıları ve kemerle birlikte geleneksel İskoç kıyafeti eksiksiz şekilde tamamlanmış oluyor. Kilt konusunda oldukça hassas olan ve kültürlerine büyük bir bağlılık duyan İskoçların, kıyafetleri hakkında yapılan imalı herhangi bir yorum büyük saygısızlık olarak nitelendiriliyor. Kilti sadece erkekler giyerken kadın İskoç kıyafetleri ise ekose kumaşından yapılmış elbise ile ekose şaldan oluşuyor. Genellikle tartan denilen yün yapılı ekose kumaş, atkı, şal ya da çorap yapımında kullanılsa da en tipik kullanım alanı kilt eteğidir.

KORE'NİN ZARİF KİYAFETİ HANBOK

Bugün hâlâ kullanılmaya devam eden etek, ceket ve pantolondan oluşan Kore'nin zarif giysisi

Eski İskandinav dilinde pileli anlamındaki "kjiltin" kelimesinden türeyen kilt eteğini, sadece erkekler giyiyor. Kadın İskoç kıyafetleri, ekose kumaşından yapılmış elbise ile ekose şaldan oluşuyor.

hanbok, MÖ 37 yılından beri ülkenin geleneksel kıyafeti olmayı sürdürüyor. Hanbok, hanedanlık döneminde Kore'nin günlük kıyafetiydi. Ancak hanedan üyeleri ile halkın giydiği hanboklar arasında farklar bulunuyordu. Hanedan üyelerinin giydiği hanboklarda daha fazla renk kullanılırken halkın giydiklerinde sınırlı renklerin kullanılmasına izin verilirdi. Sadece kralların giydiği hanboklar dağ, ateş, su, bitki ve ejderha gibi sembolik öğelerle süslenbiliyordu. Sınıfsal ayrımı temsil eden detayları dışında hanboklar, yaş, cinsiyet ve mevsime göre de farklı dikiliyordu.

Canlı renkler, çiçekler ve sembolik desenlerin fazlaca kullanıldığı, sade çizgilerden oluşan bu geleneksel kıyafet, çima denilen bir etek, baji denilen bir pantolon ve jeogori denilen bir ceketten oluşuyor. Kadınların, uzun etek üzerine giydikleri kısa ceketleri, erkeklerin ise pantolonların üzerine giydikleri uzun ceketleri

bulunuyor. Hanbokta kadınların tamamlayıcı parçası renklerle uyumlu göz alıcı tokalar olurken erkekler büyük şapkalar takıyor. Günümüzde ise doğum günleri, düğün ve yeni yıl gibi özel günlerde giyiliyor.

HİNDİSTAN'IN KÜLTÜREL SİMGESİ SARI

Çok zengin bir kültür yapısı olan Hindistan'da festivaller ve özel günlerde giyilen birçok farklı kıyafet bulunuyor. Ancak günlük hayatta hâlâ giymeye devam eden sari, Hindistan'ın dünyada da kabul gören ve en sevilen kıyafeti olarak biliniyor. Yıllar içinde yaşadığı ufak değişikliklerle günümüze kadar gelen sari, Hindistan'ın her bölgesinde farklılık gösteren bir kıyafet olarak sadece Hindistan'da değil Pakistan, Bangladeş, Sri Lanka ve Nepal'de de giyiliyor. Uzunluğu 4 ila 8 metre arasında değişen, el dokuması bir kumaştan yapılan geleneksel sari, dikişsiz bir kıyafettir.

Sari, kendine has bir bağlama tekniği olan ve ilk defa giyenlerin oldukça zorlandığı bir kıyafet. Çünkü sarinin hem bel hem de omuz kısımlarındaki pileler elle yapılıyor. Pilelerin yapılışı ise sarinin kullanım amacı ve giyilecek bölgenin coğrafi özelliklerine göre değişiyor. Bandhani, banasari, kanjevaram, pamuk el ve işlemeli gibi birçok çeşidi bulunan sari, vücuda oturan, rahat, zarif ve etnik bir kıyafettir. Günlük hayatta tercih edilen sariler sade bir görünümden ziyade, özel günlerde tercih edilen sarilerde ise yoğun el işçiliğine dayanan taş süslemeler görülüyor.

GEÇMİŞ VE GELECEK KARMASI BUNAD

Nordik ülkelerinin en renklilerinden olan Norveç'in geleneksel kıyafeti bunad, ilk bakışta herkesi eski dönemlere götüren bir tasarıma sahip. Geçmiş çok

da eskilere dayanmayan bunad, Norveç'in doğal yapısı ve coğrafi özelliklerinden etkilenecek şekilde oluşturulmuş. Başlarda halk arasında giyilse de modern kıyafetlerin tercih edilmeye başlamasıyla arka plana itilerek daha çok yaşlıların giydiği bir kıyafet hâline geliyor. Genellikle düğün ya da ulusal etkinliklerde giyilen bunadı, özellikle Norveç'in milli bayramı olan Anayasa Günü Kutlamaları'nda herkesin üzerinde görmek mümkün. Tasarımları bölgelere göre farklılık gösteren bunadın, 450'den fazla modeli olduğu biliniyor.

Geleneksel kadın bunadı, işlemeli bir bluz, uzun etek, korse, başlık, çorap, ayakkabı ve bir önlükten; erkek bunadı ise keten işlemeli gömlek, diz boyunda pantolon, yelek, ceket, çorap, ayakkabı ve şapkadından oluşuyor. Bunad üzerindeki işlemler aynı zamanda kıyafeti giyen kişi hakkında da bilgi veriyor. Her parçasında farklı bir kumaş kullanılan bunad, genelde keten, pamuk, ipek ve yün kumaşlardan yapılıyor. Bunad, günümüzde modern tasarımlarla buluşarak yeni nesil arasında geleneğini sürdürmeye devam ediyor.

AND YERLİLERİ ARASINDA YAŞATILAN LİKİLLA

Peru'nun, And Dağları bölgesinde bulunan yerlilerin giydiği geleneksel And kıyafetinin, birkaç kültürün etkisiyle bugünkü hâlini aldığı biliniyor. Geleneksel And kıyafetinde, İnka ve Huari kültürleri ile İspanyol işgali sonrası yaşanan kolonileşmenin yarattığı etkilerin yansımaları görülüyor. Çok fazla renk kullanımı olan bu yerel kıyafet ilk bakışta insana karmaşık gibi gelse de bütününe büyük bir uyum hakim. Likilla isimindeki el dokuması panço, geleneksel kıyafetin en önemli parçası olması sebebiyle kıyafetin tamamına llicla deniliyor.

Çeklerin geleneksel kıyafeti, Bohemya ve Moravya kültürlerinin bir mirası olarak Hristiyan ve pagan geleneklerinin etkisi altında gelişmiştir ve ülkenin her bölgesinde farklılık gösterir.

Sırt ve omuzlardan geçirilen llicla, jabona ismindeki yün ve işlemeli ceketin üzerinde durur ve tupu ismindeki bir pim ile kıyafete sabitlenir. Kalın yapılı bir kumaştan yapılan lliklla, yerli-leri soğuk havadan da koruyor. Yünden yapılan, geleneksel el dokuması polleras, geniş ve pileli bir etek modelidir. Kadınlar, kabarıklık için bu etekten birkaç tanesini üst üste giyiyor. Hatta özel günlerde bu sayı 10 eteğe kadar çıkabiliyor. And kıyafetinin en dikkat çeken aksesuarı, kullanıldığı bölgeye göre stil değiştiren montera isimli şapkasıdır. Şapkadaki süsleme ya da kullanılan boncuk sayısının, kadınların sosyal durumlarını yansıtmaya özelliği vardır.

ÇEK CUMHURİYETİ'NİN FOLKLOR KİYAFETİ MORAVYA

1993 yılına kadar bölünmeler, göçler ve savaşlar yaşamış bir ülke olan Çek Cumhuriyeti, tanık olduğu bunca olay sonucunda birçok farklı kültürden insanın bir arada yaşadığı bir yer hâline geldi. Kültürlerindeki çeşitlilik giysilerine de yansıyan Çeklerin geleneksel kıyafeti, Bohemya ve Moravya kültürlerinin bir mirası olarak Hristiyan ve pagan geleneklerinin etkisi altında gelişmiştir ve ülkenin her bölgesinde farklılık gösterir.

Moravya, Bohemya ve Silezya olmak üzere üç bölgeden oluşan ülkenin her bölgesinde giyilen geleneksel kıyafet, şekil ve biçim

Uzunluğu 4 ila 8 metre arasında değişen, el dokuması bir kumaştan yapılan ve dikişsiz bir kıyafet olan geleneksel sari, sadece Hindistan'da değil Pakistan, Bangladeş, Sri Lanka ve Nepal'de de giyiliyor.

değiştirir. Artık günlük hayatta kullanımı pek yaygın olamayan geleneksel kıyafet, her türden folklor kültürü olan ülkenin, folklor grup üyeleri tarafından özel günlerde giyiliyor. Folklorik kıyafet, kış aylarında yünlü ve saf keten kumaştan; yaz aylarında ise ipek gibi daha hafif kumaşlardan yapılıyor. Kadınlar, dantel ve nakış işlemeli, kabarık kollu beyaz gömlek, nakışlı kısa yelek ve yine bol nakışlı geleneksel bir etek giyerken erkeklerin geleneksel kıyafeti ise beyaz gömlek, bol işlemeli yelek, pantolon ve tüyler ya da sembolik diğer malzemelerle süslü şapkalarından oluşuyor. Şapkalarına taktıkları tüyler ise sadece süs değildir. Tüy uzun ise takan kişinin bekar, kısa ya da koparılmış bir tüy ise evli olduğu anlamına geliyor.

ANADOLU KÜLTÜR ZENGİNLİĞİNİN TÜRK KIYAFETLERİNDEKİ İZLERİ

Yüzyıllardır farklı etnik kökenlerin bir arada yaşayarak geniş bir mozaik oluşturduğu Türkiye, birbirinden farklı kültürlere ev sahipliği yaptı ve yapmaya da devam ediyor. Bu zengin tarih

ve kültür dokusunda Anadolu'nun her yöresinde giyilen kıyafetler de değişiklik gösteriyor. Yörelerde bulunan gelenekler, iklim koşulları, coğrafi koşullar, sosyoekonomik yapı ve kültür farklılıkları nedeniyle değişen kıyafetler, geçmişten bugüne hâlâ giyiliyor ve tercih ediliyor. Anadolu'da kadınların birbirinden farklı anlamlara gelen başlıkları, oyaları, kemerleri ve takıları yaygın olarak kullanılırken püsküller, işlemeler, dokuma ve basma kumaşlar da yöresel kıyafetlerde en dikkat çeken unsurlardan. Erkeklerin yöresel kıyafetlerinde ise fes, çizme, yün çorap, farklı türden ceketler, cepkenler ve kılıç, saat gibi aksesuarlar sıklıkla görülüyor. Bölgesel olarak renkleri ve kumaşları değişiklik gösterse de Türklerin geleneksel kıyafetlerinin temelini oluşturan unsurları başlık, fes, içlik de denilen gömlek, mintan, cepken, yelek, üç etek, kuşak ve şalvar şeklinde sıralamak mümkün. Bugün günlük yaşamda kullanılsa da Anadolu'da özel günler, düğün ve kına gecesi gibi kutlamalarda geleneksel kıyafetler giyilerek yaşatılıyor.

Zengin tarihi ve kültür varlıklarıyla mozaik bir yapıya sahip olan Anadolu'da giyilen kıyafetler, temelde birbirine benzese de iklim, coğrafya ve kültürel farklılıklar nedeniyle yöresel olarak değişkenlik gösteriyor.

Siz değerli iş ortaklarımızı **23-26 Ekim** tarihlerinde Tüyap İstanbul Fuar ve Kongre Merkezi'nde gerçekleşecek **İstanbul Avrasya Ambalaj 29. Uluslararası Ambalaj Endüstrisi Fuarı'nda 5. Salon 522 no'lu** standımıza bekleriz.

ambalajın
CAM ZAMANI

Esra Ulaşan
Magnus Kurucu Ortağı

Finansal Ekosistemde Yapay Zekâ Dönüşümü Magnus

“Yapay zekâ teknolojileri finans dünyasında büyük bir dönüşüm yaratıyor ve biz de bu değişimin öncüsü olmaktan gurur duyuyoruz.” diyen Magnus Kurucu Ortağı Esra Ulaşan, yapay zekâ destekli portföy yönetim sistemleri ile finans sektörüne çözüm sunan girişimlerini anlattı.

Magnus’un yola çıkış hikâyesini dinleyebilir miyiz?

Magnus, büyük veri ve yapay zekânın gücünü kullanarak finansal ekosistemde dönüşümü hedefliyor. Büyük veriye atıfta bulunarak hem finans kurumlarına hem de bireysel yatırımcılara yapay zekâ tabanlı portföy optimizasyonu ve robo-danışmanlık hizmetleri sunuyor. Temel gücümüz, akademik çalışmalar ve global çapta yetkin bir takım tarafından geliştirilen kendine has algoritmalara dayanıyor. North Carolina State University’de, Prof. Dr. Mehmet Caner danışmanlığında büyük veri, makine öğrenimi algoritmaları üzerine tamamladığım doktora çalışmaları sayesinde, bu alanda kendimize özgü algoritmalar geliştirdik. Bu başarının ardından girişimci Ercan Gümüş’ün de katılımıyla Magnus’u ticarileştirme kararı aldık. Finansal modeller ve zaman serileri üzerine çalışan Prof. Dr. Özlem Önder’in de katkısıyla da dört kurucu ortak olarak yolumuza devam ettik.

Firmalara hangi alanlarda çözümler sunuyorsunuz?

Magnus olarak portföy yönetim şirketleri, bankalar ve diğer finansal kuruluşlarla iş birliği yaparak, yapay zekâ tabanlı yatırım danışmanlığı ve portföy yönetimi hizmeti sunuyoruz. B2B ve B2B2C iş modelleri çerçevesinde sunduğumuz çözümler, kullanıcı dostu ara-

yüzlerimiz ve güçlü entegrasyon kabiliyetlerimiz sayesinde, finansal kurumların özel ihtiyaçlarına ve stratejilerine esnek bir şekilde uyum sağlıyor. Şu anda üç farklı portföy yönetim şirketi ile iş birliği yaparak beş farklı yatırım fonunun yönetimine destek veriyoruz.

Türkiye’nin önde gelen veri dağıtım platformları Matriks ve İdealData ile gerçekleştirdiğimiz iş birlikleriyle son kullanıcılar için kapsamlı bir yatırım yönetimi platformu sunuyoruz. Bunun yanında Kuveyt Türk Katılım Bankası ile yürüttüğümüz “Yatırım Rehberim” projesi sayesinde banka müşterilerine katılım esaslı finansal ürünlerden oluşan bir robo-advisor hizmeti sağlıyoruz.

Yapay zekâ uygulamaları yatırım fonu yönetiminde nasıl bir rol üstleniyor?

Yapay zekâ ve makine öğrenimi algoritmaları, insan sınırlarını aşarak anlık piyasa verilerini, mali verileri hızla analiz edip stratejik kararlar alabiliyor. Piyasa dalgalanmalarını dinamik olarak takip eden bu algoritmalar, yatırımcılara doğru ve hızlı analiz eden öneriler sunuyor. Türkiye’de de bu teknolojiyle yönetilen fonların sayısı hızla artıyor.

Magnus olarak biz de bu dönüşümün merkezindeyiz ve yapay zekâ destekli portföy yönetim sistemlerimizle sektörde fark yaratıyoruz. Yapay zekâ destekli sistemlerimiz,

portföylerin performansını sürekli izleyip, piyasa koşullarına göre stratejik değişiklikler yapabiliyor. Bu sayede hem riskleri minimize ediyor hem de fırsatları en verimli şekilde değerlendiriyoruz. Ayrıca yapay zekâ tabanlı çözümlerimiz sayesinde yatırımcıların risk profillerine uygun kişiselleştirilmiş stratejiler sunarak, onlara en doğru yatırım çözümlerini sağlıyoruz.

Çalıştığınız firmalarla nasıl bir yol izliyorsunuz?

İş yapış süreçlerimizi müşteri ihtiyaçlarına duyarlı bir yaklaşımla yönetiyoruz. Temel hedefimiz, müşterilerimize en uygun çözümleri sunarak hem verimliliklerini artırmak hem de onların yatırım hedeflerine ulaşmalarını sağlamak. İlk olarak firmaların ihtiyaçlarını ve hedeflerini derinlemesine analiz ederek onlara özel çözümler sunuyoruz. Yapay zekâ ve makine öğrenimi tabanlı teknolojilerimizi kullanarak, müşterilerimize kişiselleştirilmiş yatırım stratejileri ve portföy yönetim çözümleri sunuyoruz. Bu süreçte, sürekli bir geri bildirim döngüsü oluşturuyor ve firmalarla düzenli iletişim kurarak hizmetlerimizi geliştirmeye devam ediyoruz. Magnus olarak inovasyon ve müşteri odaklılık temelinde büyüyen, güçlü ve güvenilir bir iş modeli oluşturduk. Bu iş modeli sayesinde, firmalardan aldığımız dönüşler, hem iş yapış süreçlerimizi daha ileriye taşımamıza hem de pazardaki konumumuzu güçlendirmemize katkı sağlıyor.

Magnus’un geldiği noktayı nasıl tanımlarsınız?

2023, Magnus için büyüme ve gelişim yılı oldu. Yapay zekâ algoritmalarımızı daha da ileriye taşıyarak sunduğumuz hizmetlerin çeşitliliğini artırarak daha geniş bir yatırımcı kitlesine ulaştık. Aynı zamanda yeni stratejik iş birlikleri ve ortaklıklar geliştirerek hem teknolojik kapasitemizi hem de pazardaki etkinliğimizi artırdık.

2024’ün ilk sekiz ayında ise hedeflerimiz doğrultusunda güçlü bir başlangıç yaptık. Yeni mobil uygulamamızın geliştirilmesine yönelik çalışmalarımız yoğun bir şekilde devam ediyor. Özellikle bireysel yatırımcıların ihtiyaçlarına yönelik çözümler sunma ve hedeflediğimiz noktaya ulaşmak adına önemli adımlar attık. 2024’ün kalan döneminde uluslararası genişleme stratejilerimizle daha da büyümeyi planlıyoruz.

TİM-TEB Girişim Evi’nin desteklerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

TİM-TEB Girişim Evi’nin sunduğu destekler oldukça değerli. Özellikle girişimcilik ekosisteminin güçlenmesine katkı sağlayan programlar ve olanakları, bizim gibi girişimler için büyük bir fırsat yaratıyor. Bu destekler, işimizi geliştirirken hem network oluşturma hem de stratejik yönlendirme konusunda önemli avantajlar sağlıyor. Sunulan destekler, Magnus gibi inovasyon odaklı girişimlerin yerel ve ulusal pazarlarda daha hızlı ve sağlam bir şekilde büyümesine katkıda bulunuyor. Bu ekosistemin bir parçası olmak, hem stratejik açıdan bize büyük bir değer katıyor hem de girişimcilik yolculuğumuzu daha güvenli adımlarla ilerletmemizi sağlıyor.

B2B ve B2B2C iş modelleri çerçevesinde sunduğumuz çözümler, kullanıcı dostu arayüzlerimiz ve güçlü entegrasyon kabiliyetlerimiz sayesinde, finansal kurumların özel ihtiyaçlarına ve stratejilerine esnek bir şekilde uyum sağlıyor.

Cemil Alpay
Sünnetçi
3pmetrics Kurucu
Ortağı ve CEO'su

Kurumsal Dünyanın Karbon Ayak İzi Hesaplayıcısı 3pmetrics

ISO 14064 Standardında kurumsal veya ürün bazlı karbon ayak izi raporu oluşturma imkânı tanıyan sistemiyle yeşil dönüşümle güncellenen kurumsal şirketler arasında popülerleşen 3pmetrics Kurucu Ortağı ve CEO'su Cemil Alpay Sünnetçi kendilerini şöyle tanımlıyor: "3pmetrics, sürdürülebilirlik ile ilgili konuları daha yüksek teknik yeterlilik ve dijitalleşme ile daha takip edilebilir hâle getiren bir teknoloji şirketi."

Kurumsal karbon ayak izi hesaplama ve raporlamaları ile şirketlere yol gösteren 3Pmetrics'in kuruluş hikâyesini dinleyebilir miyiz? Yola çıkış amacınız neydi?

AB'nin Yeşil Mutabakatı duyurmasından sonra şirketlerin pek de aşına olmadıkları karbon ayak izi hesaplaması, sürdürülebilirlik raporlaması gibi birçok yeni düzenleme ile karşı karşıya kalacaklarını gördük. Bu çalışmaları danışmanlık yöntemleriyle yürüten şirketler vardı ancak danışmanlık hizmetlerinin hızı oldukça yavaş ve sektördeki raporlama alışkanlığı analitik yaklaşımdan oldukça uzaktı. Ortağım Mert ile şirketlerin karşılaştığı sorunları fark edip, sürdürülebilirlik yolculuklarını kolaylaştırmak için yola çıktık. Karbon ayak izi hesaplama ve raporlama platformuyla başlayan sürecimiz irili ufaklı birçok uygulama ve API hizmetinin yanında, su ayak izi ve GRI/TSRS ve EFRAG'a göre olgunluk analizi yapan ESGGAP ürünümüzle devam ediyor.

"Yeşil dönüşüme geç kalmayın!" mottosuyla hareket ediyorsunuz. Sizce yeşil dönüşüm konusunda nasıl bir yerdeyiz, bu alandaki gelişmelere karşı

Türkiye'de nasıl bir ilgi var?

Yenilenebilir enerji yatırımlarıyla birlikte Türkiye, önemli bir dönüşümün içine girmiş durumda. Öyle ki geçtiğimiz ağustos ayında ülkemizde üretilen elektriğin yüzde 50'den fazlası yenilenebilir kaynaklardan elde edildi. Şirketler ise yeşil mutabakat sonrası konunun "geçistirebilecek bir çevre beyanı" olmadığını fark etti ve şirketler için proseslerini ve tedarikçilerini bir anda değiştirmek kolay olmasa da artık şirketler konunun önemini farkında ve neler yapabileceklerini bulmaya çalışıyorlar. Bu bağlamda devletin TÜBİTAK 1831 Yeşil İnovasyon çağrısı, Responsible Programı ve KOSGEB gibi destekleriyle şirketlerin yeşil dönüşüm çabalarına, hem yol haritalarını belirlemeleri için hem de dönüşüm yatırımları yapabilmeleri için önemli ekonomik katkılar sunuyor. Bu desteklerle birlikte ilginin en üst düzeye ulaşacağını düşünüyoruz.

Yeşil dönüşüm uygulamalarının arttığı yeni dünyada 3Pmetrics için sürdürülebilirlik ne ifade ediyor, bu konu özelinde neler yapıyorsunuz?

Sürdürülebilirlik sadece sunduğumuz bir ürün değil, aynı zamanda

girişimimizin kuruluş DNA'sında yer alıyor. "3p; people, planet, profit!" Sürdürülebilirliğin kesişim kümesi. Henüz yeni bir girişim olsak da müşterilerimize yol göstermeden önce kendimiz doğrusunu yapmaya çalışıyoruz. 2023 yılı kurumsal anlamda ilk tam faaliyet yılımız olmasına rağmen sürdürülebilirlik raporumuzu hazırlayarak başladık. Attığımız her adımda sürdürülebilirlik değerlerimizi nasıl bir adım daha iyiye taşıyabiliriz diye düşünerek ilerliyoruz. Öyle ki ekip içi motivasyon seyahatlerimizin dahi ayrı karbon ayak izi raporlarını hazırlayıp, çevresel etkimizi dengeledik.

Girişiminizin iş yapış süreçleri nasıl ilerliyor, çalıştığınız firmalarla nasıl bir yol izliyorsunuz?

Sürdürülebilirliği dijitalleştirip kolaylaştırmak için yola çıktık. Bu sebeple platformlarımızı herhangi birinin kullanabileceği basitlikte geliştiriyoruz. Böylelikle müşterilerimiz bünyesinde sürdürülebilirlik uzmanı, çevre mühendisi gibi uzmanlara kaynak ayıramasalar dahi karbon ve su ayak izlerini hesaplayıp raporlayabiliyorlar, boşluk analizlerini tamamlayabiliyorlar. Sürdürülebilirlik, şirketler için oldukça yeni bir konu ama maalesef her yerde çokça fazla yanlış bilgi dolaşıyor. Müşterilerimizi doğru yönlendirmek ve sürdürülebilirliğin amacına uygun dönüşümler yapabilmelerini sağlamak için ekibimizin yarısını çevre mühendislerinden oluşturduk. Bu sayede müşterilerimiz, ürünlerimizden herhangi birini satın aldıktan sonra raporlama süreci tamamlanana kadar çevre mühendislerimizden destek alabiliyor ve sürdürülebilirlik yolculuğuna uzmanıyla beraber devam edebiliyorlar.

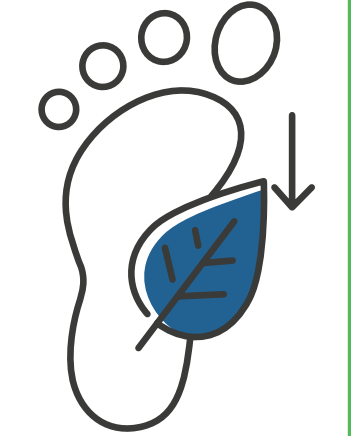
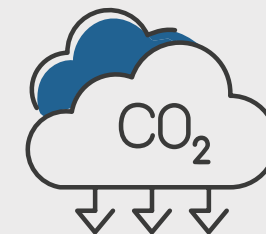
3Pmetrics girişim olarak günümüz dünyasında nasıl bir yerde

konumlanıyor?

Şirketlerin yaşadığı beş temel sorun var, bunlar: regülasyonlara uyum riski, reputasyon riski, yeşil teknolojilere uyum, yeşil finansmana erişim ve çalışan katılımı. 3pmetrics olarak müşterilerimizin tüm bu riskleri kolayca yönetebilmesini sağlıyor, süreçleri dijitalleştirerek müşterimizin de dijitalleşmesini hızlandırıyoruz. SaaS iş modelimizle her zaman, en güncel bilgiyi müşterilerimize aktarıyoruz. Bu sebeple 3pmetrics olarak kendimizi sürdürülebilirlik ile ilgili konuları daha yüksek teknik yeterlilik ve dijitalleşme ile daha takip edilebilir, özetle sürdürülebilirliği hızlandıran bir teknoloji şirketi olarak tanımlıyoruz.

Türkiye'deki girişimcilik ekosistemi nasıl değerlendiriyorsunuz?

Girişimcilik ekosistemi son yıllarda ülkemizde hızlıca büyüdü. İstanbul Avrupa'nın ve dünyanın önemli startup merkezlerinden, en fazla yatırım çeken şehirlerden birisi oldu. Ekosistemde birçok hızlandırıcı, inkübasyon ve kuluçka merkezi kuruldu. TİM-TEB Girişim Evi ekosistemde ilk kurulan merkezlerin başında geliyor. Hızlıca büyüyen, yurt dışında da önemli başarılar elde eden bir çok girişime destek veren TİM-TEB Girişim Evi sürdürülebilirlikle ilgili girişimler içinde GreenUP isminde bir program yürütüyor. Programa biz dâhil olmasak da programda bulunan start-up'ları ülkemiz ve ekosistemimiz için oldukça önemli buluyoruz.

HEDEFLER VE BAŞARILAR

2023, 3pmetrics olarak ilk yatırım turumuzu tamamladığımız, ekibimizi ve müşteri sayımızı büyütmeyle başladığımız önemli bir yıl oldu. 2023'te 100 müşteriyi geçtik, yurt dışından müşteriler edinmeye başladık. Özellikle dünyada 80'den fazla hastaneye sahip, Kuala Lumpur borsasına kote IHH Healthcare ile yaptığımız anlaşma ile iş modelimizin yurt dışında da başarılı olduğunu kanıtladık. 2024 ise sürdürülebilirlik ihtiyaçlarının KOBİ'lere doğru yayılmaya başladığı bir yıl oldu. Şu anda 150'den fazla şirketle çalışıyoruz, her geçen gün tedarik zincirlerinin çok farklı noktalarından talepler alıyoruz. Ülkemizdeki ilginin giderek artması bizi çok mutlu ediyor, önümüzdeki dönemde Türkiye'de daha da yaygınlaşacağına inanıyoruz. Aynı zamanda yurt dışında da iş birliklerimizin artıyor, ihracatımızın da yurt içi satışımız kadar büyümesini hedefliyoruz.

Prefinansman Modeli

TİMReport'un bu sayısında, ihracatçıların prefinansman modelinden faydalanmaları için İGE'nin Eximbank'la koordineli şekilde verdiği desteğe yakından bakıyoruz.

İhracatçıların en önemli ihtiyaçlarından biri, hedef pazarların kültürel ve ekonomik dinamiklerini anlayarak yurt dışında firmalarının tanıtımını yapmaları ve yeni pazarlar bulmalarıdır. İhracatçıların bu doğrultuda yürütmekte oldukları süreçlere destek olunması amacıyla devletin sağladığı destekler bulunuyor. Bu desteklerden biri de prefinansman modelidir.

PREFİNANSMAN MODELİ NEDİR?

T.C. Ticaret Bakanlığı tarafından yürütülen proje, program ve statü bazlı destek programları için yine Bakanlık tarafından başvuru rına ön onay veya onay verilen şirketlere Prefinansman Modeli sayesinde teminat sorunu olmadan finansman imkânı sağlanıyor. Bu desteklerin verilebilmesi adına T.C. Ticaret Bakanlığı, Eximbank ve İGE arasında 2022 yılında imzalanmış olan bir protokol bulunuyor. Prefinansman Modeli ile Ticaret Bakanlığının sağladığı teşviklerin etkinliği artarak ihracatın sürdürülebilirliğine katkı sunuluyor. İGE ise ihracatçıların uluslararası piyasalardaki rekabet güçlerinin artması ve ihracata hazırlık aşamasında firmaların finansman ihtiyaçlarının karşılanması için Prefinansman Modeli aracılığıyla Eximbank tarafından kullanılan kredilere kefalet desteği sağlıyor.

NASIL BAŞVURABİLİRSİNİZ?

İhracatçıların prefinansman sisteminden faydalanabilmeleri için öncelikle T.C. Ticaret Bakanlığı tarafından yürütülen destek programlarını takip etmeleri ve kendilerine en uygun gördükleri programa başvuru yapmaları

gerekiyor. Sonrasında ihracatçının yine T.C. Ticaret Bakanlığı tarafından ön onayı verilen program bilgileri ile Eximbank'a kredi başvurusu yapması bekleniyor. Eximbank tarafından kredi talebi olumlu değerlendirilen ihracatçıların harcamalarına teminat desteği sağlanması amacıyla talepler Eximbank ve İGE arasındaki entegrasyon sayesinde dijital olarak İGE'ye iletiliyor.

İGE, kefalet değerlendirme mekanizması olarak kullandığı uçtan uca dijital olarak çalışan ve elle müdahalenin yapılmadığı analitik modeli ile talebi değerlendiriyor, olumlu sonuçlanan başvuruları Eximbank'a bildiriyor. Eximbank ihracatçının ihtiyaç duyduğu prefinansman kredisini İGE teminatlı olarak kullanıyor. İGE kefaleti ile finansman ihtiyacını karşılayan ihracatçı, harcamalarını yapabilir duruma geliyor.

KİMLER FAYDALANABİLİR?

İGE kefaletli prefinansman kredilerinden KOBİ ve KOBİ Dışı segmentinde bulunan tüm ihracatçıları yararlanabiliyor.

PREFİNANSMAN MODELİNE DÂHİL OLAN PROGRAMLAR

Pazara Giriş, Küresel Tedarik Zinciri, Tasarım ve Ürün Geliştirme Projeleri ile Marka ve TURQUALITY® ile E-Turquality (Bilişim Yıldızları) Programları, İhracat Konsorsiyumları ile E-İhracat Konsorsiyumları başvurularına ön onay veya onay verilen firmaların prefinansman sisteminden faydalanabiliyor. Bunlara ek olarak Pazara Giriş Belgesi Desteği ile Yurt Dışı Lojistik Dağıtım Ağı (YLDA) projesinin de Prefinansman Modeli içerisine dâhil edilmesi için çalışmalar devam ediyor.

DİJİTAL ARŞİV İLE HIZLI VE GÜVENLİ İŞLEMLER

Müşteri Çalışma Portalı ve diğer uygulamalarımız vasıtasıyla online takip ve raporlama imkanı sunuyoruz.

Ünsped Gümrük Müşavirliği tarafından oluşturulan gümrük beyannamelerinin tüm evrakları dijital olarak arşivlenmektedir.

İlgili dökümanlara; web sitemiz üzerinden Müşteri Çalışma Portalı aracılığı ile firmalarımız, ERP sistemimiz aracılığıyla da kendi personelimiz hızlı ve güvenilir şekilde erişebilmektedir.

2024 yıl sonunda başlanan bu proje, 2018 yılı sonu itibarıyla de OCR özelliği kazandırarak evrakların otomatik isimlendirilmesi sağlanmıştır.

Müşteri Çalışma Portalı

www.ugm.com.tr

Mahmutbey Mah. 2655. Sk. No: 1-3 Bağcılar/İSTANBUL

Tel: 444 99 81 Web: www.ugm.com.tr Mail: info@ugm.com.tr

UNSPED GÜMRÜK MÜŞAVİRLİĞİ

2025-2027 Yatırım Programı Hazırlıkları Genelgesi Yayınlandı

Yayımlanan genelge ile vatandaşların refah ve mutluluğunu daha üst seviyelere çıkarma amacı doğrultusunda makroekonomik istikrarı korumak, üretimi artırmak ve toplumun refah düzeyini yükseltmek için 2024-2028 döneminde 12. Kalkınma Planı'nın uygulandığı belirtildi.

15 Eylül 2024 tarihli Resmi Gazete'nin 1. Mükerrer ekinde yer alan 2025-2027 Dönemi Yatırım Programı Hazırlıkları ile İlgili 2024/12 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi'nde, temel hedef olan sürdürülebilir büyümeyi gerçekleştirmek üzere kamu harcamalarında tasarruf yapmak, enflasyonu düşürerek fiyat istikrarını korumak, yurt içi tasarrufları artırmak, cari işlemler açığını azaltmak, kamu mali dengesini ve mali disiplini daha da güçlendirmek ve böylece makroekonomik

ve finansal istikrarı korumanın temel öncelik olduğu vurgulandı. Bu hedef ve öncelikler çerçevesinde, kamu hizmetlerinin hız ve kalitesinin artırılması amacıyla kamu yatırımlarına ayrılan kaynakların gelecek dönem için hedeflenen politikalara azami oranda katkı sağlayacak şekilde tahsisi ve verimli kullanımının temel ilke olacağı bildirildi.

Genelgede, kamu yatırım harcamalarından azami düzeyde tasarruf edilirken kalkınma potansiyelini destekleyici mahiyetteki

iktisadi ve sosyal altyapı yatırımlarına öncelik verilmeye devam edileceğine dikkat çekilerek şu ifadelerle yer verildi: "Kamu kesimi yatırımları bütüncül bir yaklaşımla özel kesim yatırımlarını tamamlayacak şekilde tasarlanacak ve hayata geçirilecektir. Kamu yatırım öncelikleri özel sektörün yenilikçi ve üretken yatırımlarını ve ticareti destekleyecek mahiyette belirlenecektir. İş, üretim, yatırım ve yaşam ortamını iyileştiren nitelikli altyapı yatırımlarına öncelik verilecektir. Kamu yatırımlarına ayrılan kay-

naklar bir taraftan öncelikli sosyal ihtiyaçları giderecek ve üretken faaliyetleri destekleyecek nitelikteki altyapı alanlarına yönlendirilirken yatırımların maliyet etkin, verimli ve zamanında gerçekleştirilmesine, mevcut sermaye stokunun daha etkin kullanılmasına ve yatırım harcamalarının en kısa zamanda ekonomik ve sosyal faydaya dönüştürülmesine azami özen gösterilecektir."

Genelgede, proje bazında ödenek teklif ve tahsislerinde, devam eden öncelikli projelerden en kısa sürede tamamlanabilecek olanlara öncelik verileceğinin altı çizilerek, şunlar kaydedildi: "Tasarruf tedbirleri kapsamında zorunlu hâller dışında 2025 Yılı Yatırım Programı'na yeni proje alınmayacaktır. Mevcut kamu sabit sermaye stokundan azami kapasitede yararlanılması için gerekli bakım ve onarımlara önem verilecek, vatandaşlarımızın acil ihtiyaçlarına ve ekonomide katma değer artışına doğrudan hizmet etmeyen projeler teklif edilmeyecektir." Genelge ekinde, 2025-2027 Dönemi Yatırım Programı Hazırlama Rehberi'ne yer verildi.

VERGİ BORCU VE CEZASI BULUNAN MÜKELLEFLERE İLİŞKİN DÜZENLEME YAPILDI

3 Eylül 2024 tarihli Resmi Gazete'de yer alan Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği (Sıra No: 564) ile vadesi geçtiği hâlde ödenmemiş 5 milyon lira ve üzerinde vergi ve ceza borçları olan mükelleflerin isimlerinin açıklanmasına yönelik düzenleme yapıldı. Bu kapsamda, 15-31 Ekim 2024 tarihleri arasında Türkiye genelinde tüm vergi dairelerinde, 1-15 Kasım 2024 tarihleri arasında ise Gelir İdaresi Başkanlığı internet sitesinde mükellef bilgilerini içeren listeler yayımlanacak.

5 Eylül 2024 tarihli Resmi Gazete'de yer alan Tahsilat Genel Tebliği Seri: A Sıra No: 1'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ ile

kamudan yapılacak ödemelerde vergi borcu bulunmaması şartının kapsamı genişletildi. Buna göre, kamu idareleriyle bu idarelere bağlı döner sermaye işletmelerinin, ödeme veya icra emirleri kapsamında 5 bin liranın üzerinde yapacakları ödemeler sırasında hak sahiplerinden vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belge istenecek.

Resmi Gazete'de 13 Ağustos'ta yayımlanan daha önceki tebliğle kamuoyunda "vergi borcu yoktur" belgesi olarak bilinen uygulamada, borç türü olarak vergi dairelerince tahsil edilen vergilerin yanı sıra tüm kamu alacaklarının da dikkate alınması yönünde düzenleme yapılmıştı.

İHRACAT SAYILAN SATIŞ VE TESLİMLERİN KAPSAMI GENİŞLETİLDİ

13 Eylül 2024 tarihli Resmi Gazete'de yer alan İhracat Sayılan Satış ve Teslimler Hakkında Tebliğ (İhracat: 2005/2)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (İhracat: 2024/3) ile imalatçı firmaların, yatırım teşvik belgesi sahibi firmaya teslim edilmek kaydıyla finansal kiralama şirketlerine yapılacak

2025-2027 Dönemi Yatırım Programı Hazırlıkları ile İlgili Cumhurbaşkanlığı Genelgesi'nde, kamu yatırımlarına ayrılan kaynakların gelecek dönem için hedeflenen politikalara azami oranda katkı sağlayacak şekilde tahsisi ve verimli kullanımının temel ilke olacağı bildirildi.

satışları, ihracat sayılan satış ve teslimler kapsamına alındı.

Önceki tebliğde yatırım teşvik belgesi kapsamında yer alan yatırım mallarını üreterek yatırım teşvik belgesi sahibi yatırımcılara teslim eden imalatçı firmaların satış ve teslimleri, ihracattan sayılan satış ve teslimler arasında yer alıyordu. Yeni tebliğle, imalatçı firmaların yatırım teşvik belgesi sahibi firmaya teslim edilmek kaydıyla finansal kiralama şirketlerine yapılacak satışları da kapsama dâhil edildi. Tebliğle ihracat sayılan satış ve teslimler ile ilgili taahhütlerin kapatılması için gerekli bilgi ve belgelerde düzenleme yapıldı. Ayrıca önceki tebliğde yer alan kurum ve kuruluşların isimleri de güncellendi.

OSB'LERDE SANAYİ ALANLARININ YATIRIMCILARA TAHSİSİNDE DÜZENLEME YAPILDI

5 Eylül 2024 tarihli Resmi Gazete'de yer alan Organize Sanayi Bölgeleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile sanayi alanlarının yatırımcılara tahsisinin hızlanması

için düzenlemeler yapıldı. Buna göre;

- OSB'lerin ön tahsis yoluyla gelir elde edebilmesi düzenlendi. Böylelikle altyapılar daha hızlı tamamlanacak.
- Her ayın ilk pazartesi günü OSB'lerdeki tüm parseller yatırımcılar için çevrimiçi ortamda tahsise açılacak.
- Tahsis koşulları şeffaflık prensibiyle tüm yatırımcılara duyurulacak.
- OSB'lerde çalışanlar için lojman bölgeleri planlanabilecek.
- Ülke ekonomisi için kritik önemde olan stratejik yatırımlar için rezerv alanlar oluşturulacak.
- Gayrimenkul geliri elde etme amaçlı izinsiz arsa devirlerinin önüne geçilecek.
- Tahsis edilen alanlarda yatırımların gerçekleşmesi için tanınan sürelerle bağlı kalınacak. Öngörülen sürelerde yatırımlarını tamamlayamamış sanayiciler için yeni uygulamaya geçiş süreci sağlandı.
- OSB'nin finansal olarak daha güçlü ve daha kapsayıcı olmasını temin edilebilmek için konu ile ilgili mesleki derneklerin,

birliklerin, kooperatiflerin ihtisas OSB'lerde olduğu gibi karma OSB'lerin de kuruluşuna katılmasına imkân tanındı.

- Yerli ve yabancı yatırımcıların OSB'lerde üst yapı parsel satın alma veya kiralama talepleri doğrultusunda OSB'lere, mülkiyetlerindeki parsellerde tesis inşa ederek, katılımcılara, üretim şartı ile üst yapı kiralama ve üst yapı satış imkânı getirildi.

İLAÇ ETKİN MADDESİ ÜRETMEK İSTEYEN KENEVİR YETİŞTİRİCİSİNE TMO'YA BAŞVURMA İMKÂNI

13 Eylül 2024 tarihli Resmi Gazete'de yer alan İlaç Etkin Maddesi Üretimi Amaçlı Kenevir Yetiştiriciliği ve Kontrolüne Dair Yönetmelik ile ilaç etkin maddesi üretmek isteyen kenevir yetiştiricisine TMO'ya başvurma imkânı getirildi. Türkiye'de Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanun kapsamında lif, tohum, sap ve benzeri amaçlarla kenevir yetiştiriciliğine izin verilebiliyor. İlaç etkin maddesi elde etmeye yönelik çiçek ve yaprak üretimi amaçlı kenevir yetiştiriciliği yapmak üzere geçen yıl nisanda Kanun'da yapılan değişiklik kapsamında söz konusu yönetmelik hazırlandı.

Yönetmelikle anılan amaç doğrultusunda kenevir yetiştiriciliğine Tarım ve Orman Bakanlığınca izin verilecek. İlaç etkin maddesi üretimi amaçlı kenevir yetiştiriciliği yapmak isteyen gerçek ve tüzel kişilerin 1 Ekim-31 Ekim tarihlerinde TMO'ya başvuruda bulunmaları gerekiyor. Başvuru esnasında üretim planı, yetiştiricilik yapılacak yerin konum bilgisi, tedarike ait protokol, alıcı firmanın iş deneyimini gösteren belge ve tesisin üretim yeri izin belgesi alacağına ilişkin taahhütnameyi içeren ayrıntılı proje dokümanı sunulacak. Başvurusu olumlu sonuçlanana bakanlıkça ilaç etkin maddesi üretimi amaçlı kenevir yetiştiriciliği izin belgesi verilecek.

Limitsiz Çözümler

Deniz taşımacılığındaki köklü tarihimiz ve deneyimizin yanı sıra intermodal taşımacılık çözümlerimizle size üstün hizmet kalitesi sunmak için çalışıyoruz.

Benzersiz taşımacılık ağıımız, filomuz ve ekibimiz sayesinde taşımacılık ihtiyaçlarınıza özel, esnek ve güvenilir çözümler sunuyoruz.

Taşımacılık süreçlerinizde karşılaştığınız zorlukları nasıl çözebileceğimiz hakkında daha fazla bilgi edinmek için:

dfds.com.tr

Ağustos 2024

Tarım Bülteni

SEKTÖREL İHRACAT VERİLERİ (1000\$)

Sektör	Ağustos 2023	Ağustos 2024	Değişim (%)
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	1.112.478	977.748	-%12,1
Mobilya, Kâğıt ve Orman Ürünleri	677.182	666.177	-%1,6
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	293.746	338.634	%15,3
Meyve Sebze Mamulleri	221.476	225.151	%1,7
Yaş Meyve ve Sebze	157.582	213.855	%35,7
Fındık ve Mamulleri	91.383	162.696	%78
Kuru Meyve ve Mamulleri	115.469	119.216	%3,2
Tütün	83.292	98.098	%17,8
Zeytin ve Zeytinyağı	42.284	55.529	%31,3
Süs Bitkileri ve Mamulleri	7.429	2.688	-%23,4

Dünyadan Tarım Haberleri

Bursa Siyah İnciri AB Coğrafi İşaretli 26'ncı Ürün Oldu

Avrupa Birliği nezdinde tescillenen Bursa Siyah İnciri, AB Coğrafi İşaretli 26. ürün oldu. Dördü ilan aşamasında olmak üzere 61 başvuru- rumuzun tescil süreçleri devam etmektedir. Türkiye'nin Avrupa Birliği'nde tescilli olan coğrafi işaretleri şunlardır: Gaziantep baklavası, Aydın inciri, Malatya kayısı, Aydın kestanesi, Milas zeytinyağı, Bayramiç beyazı, Taşköprü sarımsağı, Giresun tumbul fıncığı, Antakya künefesi, Suruç narı, Çağlayanerit cevizi, Gemlik zeytini, Edremit zeytinyağı, Milas yağlı zeytini, Ayaş domatesi, Maraş tarhanası, Edremit Körfezi yeşil çizik zeytini, Ezine peyniri, Safranbolu safranı, Aydın Memecik zeytinyağı, Araban sarımsağı, Osmaniye yer fıstığı, Bingöl balı, Bursa şeftalisi, Hüyük çileği ve Bursa siyah inciri.

Avrupa'da Küçükbaş Hayvanlarda Yüksek Ölüm Oranına Sahip Virüs Yayılıyor

Birçok Avrupa ülkesinde küçükbaş hayvanlar arasında hızla yayılan ve koyunlar için olağanüstü yüksek ölüm oranına sahip bir virüs, ciddi kayıplara yol açtı. Peste des

Petits Ruminants (PPR) virüsünün, diğer adıyla koyun ve keçi vebasının varlığı, Romanya'da temmuz ortasında tespit edilmesinden bu yana 200 binden fazla hayvanın öldürülmesine neden oldu. Bu, Romanya'nın ulusal koyun sürüsünün neredeyse yüzde 2'sinin bir aydan kısa sürede kaybedildiği anlamına geliyor. Yunanistan'da ise 11 Temmuz'da ilk kez tespit edilen virüs nedeniyle 14 binden fazla koyun önleyici tedbir olarak itlaf edildi. Yunan Tarım Bakanlığı virüsün yayılmasını kontrol altına almak amacıyla birçok çiftliği karantinaya aldı. Yunan makamları, hastalığın tespit edildiği andan itibaren hükümetin Avrupa yönetmeliklerine sıkı sıkıya uyduğunu belirtti.

İngiltere ve İskoçya'da Kuş Gribi Salgınlarında Yeni Düzenlemeler Yapıldı

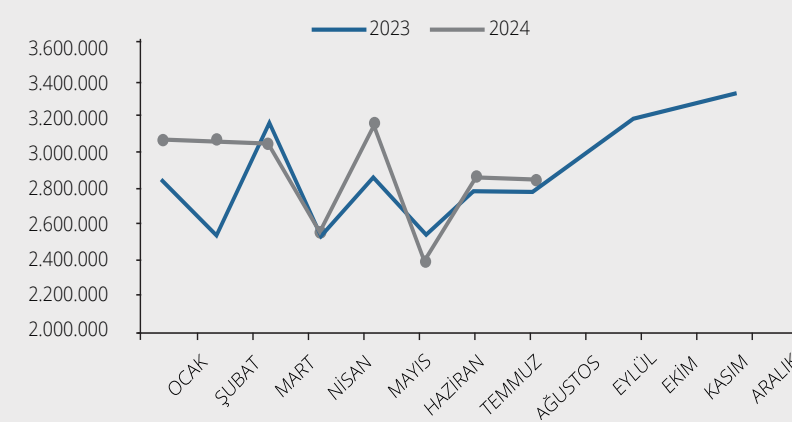
İngiltere ve İskoçya'da yumurta üreticileri ve paketleyicileri, kuş gribi salgınları sırasında yumurta etiketlerini değiştirmek zorunda kalmayacak. Hükümet tarafından duyurulan yeni önlemler doğrultusunda mevcut uygulamalarda değişiklik yapılacak. Şu anda, hastalığın yayılmasını önlemek için zorunlu

barınma emirleri yürürlüğe girdiğinde, serbest dolaşan tavuklardan elde edilen yumurtalar ilk 16 hafta boyunca "serbest dolaşan" olarak etiketlenmeye devam edebiliyor. Ancak bu sürenin ardından yumurtaların "kümeste üretilen yumurta" olarak etiketlenmesi gerekiyor ve bu durum, ambalajın değiştirilmesi gerektiğinden üreticilere önemli ek maliyetler yüklüyor.

Leeds Üniversitesi'ndeki Et Alternatifleri Araştırma Merkezi, 15 Milyon Pound Fon Alacak

Leeds Üniversitesi'nde et alternatifleri üzerine araştırmalar yapan Ulusal Alternatif Protein İnovasyon Merkezi (Napic), Birleşik Krallık hükümetinin inovasyon ajansı Innovate UK aracılığıyla önümüzdeki beş yıl içinde 15 milyon pound fon alacak. Merkez, Birleşik Krallık'ın gıda ve hayvan yemi güvenliğini "geleceğe karşı güvence altına almak" ve net sıfır emisyon hedeflerine ulaşmak için alternatif protein kaynaklarının geliştirilmesine odaklanacak. Leeds Üniversitesi öncülüğündeki projeye özel partnerlerden 23 milyon pound daha yatırım yapılacak. Merkez, baklagiller, mantarlar, algler, böcekler ve kültür et gibi çeşitli alternatif proteinlerin uygulanabilirliğini inceleyecek. Leeds Üniversitesi Gıda Bilimi ve Beslenme Fakültesi Araştırma ve İnovasyon Direktörü Prof. Anwesha Sarkar, düşük emisyonlu alternatif proteinlere geçişin sürdürülebilirlik ve protein eşitliği sağlama açısından hayati olduğunu belirtti. Ancak, alternatif proteinlerin karmaşık pazarı, nüfusun bu ürünlere erişimini ve kabulünü zorlaştıran birçok zorluk barındırıyor.

AYLAR BAZINDA TARIM İHRACATI

Mobilya Sektörü Furnishings & Design İstanbul'da Bir Araya Geldi

Türkiye'nin ilk tasarım odaklı fuarı Furnishings & Design İstanbul (FDI), mimar ve iç mimarlar ile tasarımcı, üretici ve marka temsilcilerini İstanbul'da bir araya getirdi.

TİM Başkanı Mustafa Gültepe: "Bu fuar, ilk dönemden itibaren gelişerek büyüyecek ve diğer sektörlerde de tarzıyla ilham vererek çok daha farklı çalışmalar yapacaktır."

Mobilya Dernekleri Federasyonu (MOSFED) tarafından düzenlenen ve Türkiye'nin ilk tasarım odaklı fuarı olma özelliğini taşıyan Furnishings & Design İstanbul (FDI), 19-21 Eylül tarihleri arasında İstanbul Fuar Merkezi'nde gerçekleştirildi. Mobilya endüstrisinin yaratıcı fikirlerini, iyi üretimlerini İstanbul'a çekmeyi amaçlayan fuar; üç gün boyunca mimarları, iç mimarları, endüstri ürünleri tasarımcılarını, üreticileri, marka temsilcilerini ve öğrencileri bir araya getirdi. Fuarın açılış törenine Ticaret Bakan Yardımcısı Özgür Volkan Ağar, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı Mustafa Gültepe, TİM Başkan Vekili ve MOSFED Başkanı Ahmet Güleç ile sektör paydaşları katıldı.

"SEKTÖRÜMÜZ DÜNYADA MARKA OLMA YOLUNDA İLERLİYOR"

Açılış töreninde konuşan Ticaret Bakan Yardımcısı Özgür Volkan Ağar, mobilya sektörünün Bakanlık politikalarında öncelikli olarak yer alan sektörlerden biri olduğuna işaret etti ve ekledi: "Sektör, üretim ve istihdama sağladığı katkı, yarattığı katma değer ve net ihracatçı olması boyutlarıyla ülkemizin kalkınması açısından önem arz ediyor." Türk mobilyalarının dünyanın dört bir yanında tercih edildiğini görmenin büyük bir gurur olduğunu dile getiren Ağar, tüketim yapısı bakımından yüksek talep esnekliğine sahip olması nedeniyle mobilya sektörünün dış pazarlardaki ekonomik hareketlerden diğer sektörlerle göre daha fazla etki-

lenebildiğini anlattı.

Ağar, tasarım, marka ve inovasyonun, Türk mobilyasının dünya pazarındaki yeri ve önemi belirleyen unsurlar olarak öne çıktığına işaret ederek, şunları kaydetti: "Global ekonomik dalgalanmaların olumsuz etkilerine karşı sektörün dirençli duruşu ve katma değer yaratan yönü sayesinde sektörümüz dünyada bir marka olma yolunda ilerlemektedir. Tasarım becerisini her geçen gün geliştiren mobilyacılarımızın, kurumsallaşması ve sektörün hedeflerine ulaşması için yürütülen politikaların ortak akılla kurgulanması büyük önem arz etmektedir. Bu minvalde, sektörümüzün en çok ihtiyaç duyduğu AR-GE, inovasyon, tasarım ve marka bilincinin oluşturulması ve ülkemizin mobilyada bir cazibe merkezi hâline getirilmesi noktasında ham maddede üreticisinden, tasarımcısına kadar sektöre hizmet eden, bu sektörden ekmek yiyen ve Türk mobilyasını dünyaya tanıtmaya gayesinde olan tüm üretici, sanayici ve ihracatçılarımızın birlik ve beraberlik içinde çalışması gerektiğine inanıyorum."

"GELECEKTE TASARIM DENİLDİĞİ ZAMAN TÜRKİYE AKLA GELMELİ"

TİM Başkanı Mustafa Gültepe de inovasyon, katma değer, sürdürülebilirlik, yapay zekâ ve kilogram fiyatı olarak ihracat birim değerini yukarı çıkarma noktasında yapılan çalışmalardan birinin de FDI olduğunu söyledi.

Hem hazır giyim hem de mobilya sektörünün birbirini tamamlayan sektörlerin başında geldiğine dikkati çeken Gültepe, şöyle konuştu: "Hâlihazırda hazır giyim ve mobilyada İtalya önde. Bizim gelecekle ilgili beklentimiz, Türkiye'nin hem hazır giyim-

de hem de mobilya gibi diğer sektörlerde İtalya'nın yerini alması ve tasarım denildiği zaman Türkiye'nin akla gelmesidir. Bütün gayretimiz ve amacımız bu olmalı. Hep söylüyoruz birlik, beraberlik ve ortak akılla Türkiye'nin başaramayacağı bir konu yok. Burada da ortak akılla, istişareyle güzel bir proje ortaya çıktı. İnanıyorum ki bu fuar, ilk dönemden itibaren gelişerek büyüyecek ve diğer sektörlerde de tarzıyla ilham vererek çok daha farklı çalışmalar yapacaktır."

"FDI, FUARCILIK ANLAYIŞINA YENİ BİR SOLUK GETİRİYOR"

Son 20 yılda gerçekleştirilen atılımlarla üretim ve ihracatta ciddi başarı yakaladıklarına işaret eden TİM Başkan Vekili ve MOSFED Başkanı Ahmet Güleç, şu değerlendirmelerde bulundu: "Bunu tasarımla, üretimle, pazarla ve marka stratejisiyle başardık ama bunu yeterli görmüyoruz. Çünkü gelecek için önümüze koyduğumuz hedefler çok net. Dünyadaki marka algımızı bir üst seviyeye çıkarmak, Türk mobilyasını vazgeçilmez hâle getirmek, üretimdeki katma değeri ciddi oranda artırmak, ihracatımızı artırarak en büyük ilk üç ülkeden biri olmak. Öte yandan, tasarımı endüstrinin ayrılmaz bir parçası hâline getirmeden ve inovasyonu merkeze koymadan sahip olduğumuz başarıyı büyütürük sürdürmemiz mümkün değil."

Güleç, "Burayı iş birliğini geliştirme alanı olarak da düşünebilirsiniz. Tasarımın sağlayacağı katma değer yalnızca ürünlerimizi güçlendirmekle kalmayacak, aynı zamanda Türkiye'yi global arenada daha güçlü bir konuma taşıyacak. FDI bu büyük yeni dönüşümde katalizör olsun istiyoruz." şeklinde konuştu.

TİM Başkan Vekili ve MOSFED Başkanı Ahmet Güleç: "Son 20 yılda gerçekleştirilen atılımlarla üretim ve ihracatta ciddi başarı yakaladık."

Ticaret Bakan Yardımcısı Özgür Volkan Ağar: "Türk mobilyasını dünyaya tanıtmaya gayesindeki tüm ihracatçılarımızın birlik ve beraberlik içinde çalışması gerektiğine inanıyorum."

Mücevher Sektöründe Sürdürülebilirlik Eylem Planı Raporu Yayınlandı

Mücevher İhracatçıları Birliği, Responsible Jewellery Council üyesi oldu ve ilk sürdürülebilirlik raporu olan "Mücevher Sektöründe Sürdürülebilirlik Eylem Planı Raporu"nu açıkladı.

TİM Başkanı Mustafa Gültepe: "Mücevher sektörünün farklı noktalara gelmesi için sürdürülebilirlik adımı sektöre yeni bir ivme kazandıracak."

Mücevher İhracatçıları Birliği (MİB), Responsible Jewellery Council (Sorumlu Mücevher Konseyi) üyesi olarak ilk sürdürülebilirlik raporunu 17 Eylül'de açıkladı. MİB, küresel çapta sorumlu üretimi destekleyen RJC üyeliğiyle, çevre dostu ve sosyal açıdan sorumlu üretim süreçlerine verdiği önemi pekiştirdi. Birliğin yayınladığı "Mücevher Sektöründe Sürdürülebilirlik Eylem Planı Raporu", sektörün çevresel ve sosyal sorumluluklarını artırmayı hedefliyor.

Birliğin üyeliğe kabulü dolayısıyla Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Dış Ticaret Kompleksi'nde düzenlenen Sürdürülebilirlik Eylem Planı ve Sorumlu Mücevher Konseyi üyelik tanıtım toplantısına, TİM Başkanı Mustafa

Gültepe, Mücevher İhracatçıları Birliği (MİB) Başkanı Burak Yakın ve RJC Yönetim Kurulu Üyesi Satta Matturi katıldı.

"SEKTÖRÜN GELİŞİMİNİ GURURLA İZLİYORUZ"

TİM Başkanı Mustafa Gültepe, etkinlikte yaptığı konuşmada Avrupa Yeşil Mutabakatı süreciyle küresel ticarete kuralların yeniden yazılmaya başlandığını belirterek TİM olarak bu dönüşümün merkezinde yer almaya ve ihracatın yeşil dönüşümüne odaklandıklarını ifade etti.

İhracat yapan tüm firmaların ve sektörlerin Türkiye ekonomisine çok değerli katkıları olduğunu dile getiren Gültepe, mücevher sektörünün ihracatının gelişmesini gururla izlediklerini söyledi. Gültepe, dünyayı

tüketmeden dünya için üretmenin en büyük mottoları olduğunu ifade ederek mücevher sektörünün farklı noktalara gelmesi için de sürdürülebilirlik adımının önemli olduğunu ve sektöre yeni ivme kazandıracığını vurguladı.

"MÜCEVHER İHRACATI YILIN SEKİZ AYINDA YÜZDE 15 ARTIŞ GÖSTERDİ"

Mücevher İhracatçıları Birliği Başkanı Burak Yakın, törendeki konuşmasında mücevher sektörünün Türkiye'nin en yüksek katma değerli ihracatına imza attığını belirterek uluslararası ticaretin sektöre uğradığı pandemi sonrası dönemde, Türkiye ekonomisindeki zorluklara ve altın farklarına rağmen sektörün hızla toparlanması için önemli adımlar attıklarını söyledi. Yakın, "Ocak ayından bugüne mücevher ihracatımız, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 15 artışla 4 milyar 921 milyona ulaştı. Bu artış, külçe altın ihracatındaki 300 milyon dolarlık azalmaya rağmen, bitmiş takı ihracatımızdaki güçlü artışla sağladık. Bitmiş takıdaki ihracatımız ise 3 milyar 780 milyon dolara ulaşarak geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 44'lük çarpıcı bir artış gösterdi. Külçe altın ihracatındaki aynı dönemde yüzde 23'lük düşüşe dikkatinizi çekerim. Bu rakamlara sınır ticaretimizi ve komşu ülkelerdeki ihracatımızı da eklersek bu yılı 10 milyar doların üzerinde ihracatla kapatacağımızı düşünüyoruz." dedi.

"HEDEFİMİZ SÜRDÜRÜLEBİLİR BÜYÜME"

Kaynakların verimli kullanılarak gelecek nesillere aktarılmasına imkân sağlanmasının, çevrenin korunmasının, toplumsal adaletin sağlanmasının ekonomik büyümenin sürdürülebilir ve adil olması prensiplerine dayandığını belirten Burak Yakın, "Bugün Mücevher

Sektöründe Sürdürülebilirlik Raporu'muzun takdimi ve Sorumlu Mücevher Konseyi üyeliği ile sektörümüzün geleceğini şekillendirecek önemli bir adımı birlikte atıyoruz. Hedefimiz, büyümeye devam ederken sürdürülebilirlik prensiplerine bağlı ve sorumluluk bilinciyle hareket eden bir sektör yaratmak." diye konuştu.

"TÜRKİYE'DEKİ MÜCEVHER SANATI KÜRESEL TANINIRLIĞA ERİŞTİ"

RJC Yönetim Kurulu Üyesi Matturi de Türk tarihinin ve sahip olduğu değerli taşların dünya genelinde bilindiğini, Türkiye'deki mücevher sanatının da küresel tanınırlığa eriştiğini söyledi. Matturi, üyelikle küresel mücevher topluluğu için daha güçlü ve sorumlu bir gelecek inşa edileceğini belirtti.

Konuşmaların ardından RJC Avrupa Kalkınma Sorumlusu Alyssa Fontaine'nin moderatör, Mioro Yönetici Ortağı Umur Gençoğlu ve Goldenline Yönetim Kurulu Başkanı Göknur Karadağ'ın konuşmacı olduğu söyleşi etkinliği yapıldı.

Goldenline Yönetim Kurulu Başkanı Karadağ, söyleşide çok büyük perakende zincirlerine altın tedarik etmeyi sektörde herkesin bildiğini ve bundan dolayı izlene-

bilir şeffaf denetimlerin öneminin farkında olduklarını söyledi.

Söyleşi sonrası ORE Hukuk Kurucu Ortağı Avukat Aycan Karagöz, "Mücevher Sektöründe Sorumlu Tedarik Zinciri Açısından Sürdürülebilirlik" ve Kuyumculuk Sektörü Yönetim/Strateji Uzmanı Dr. Meri Taksi Devciyan, "Mücevher Sektöründe Kurumsallaşma ve Markalaşma: Stratejik Önemi ve Sürdürülebilirlik Perspektifi" başlıklı sunum gerçekleştirdi.

Burak Yakın
MİB Başkanı

Worldfood İstanbul 32. Kez Ziyaretçileriyle Buluştu

Avrasya'nın en büyük sektör fuarı olan etkinliğin açılışı, Tarım ve Orman Bakan Yardımcısı Prof. Dr. Ahmet Gümen ve TİM Başkanı Mustafa Gültepe'nin katılımıyla gerçekleştirildi.

3 Eylül'de kapılarını açarak 32. yılında yeniden sektör-deki son yenilikleri ve gıda trendlerini sergileme ve keşfetme imkânı sağlayan Uluslararası Gıda Ürünleri ve Teknolojileri Fuarı-WorldFood İstanbul, 6 Eylül 2024 tarihine kadar Tüyap Kongre ve Fuar Merkezi'nde misafirlerini ağırladı. Dört gün boyunca 155 ülkeden toplam 72 bin 864 ziyaretçi, 43 ülkeden 1.276 katılımcı ve 2 bin 899 marka WorldFood İstanbul'da yer aldı. Avrasya'nın en büyük sektör fuarı olan etkinliğin açılışı, Tarım ve Orman Bakan Yardımcısı Prof. Dr. Ahmet Gümen ve Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı Mustafa Gültepe'nin katılımıyla gerçekleştirildi.

Fuar kapsamında düzenlenen "Küresel Pazarlarda Yeni Dönem: Sürdürülebilir Gıda ve İhracat" başlıklı oturumun moderatörlüğünü TİM Sektör Kurulu Başkanı Ahmet Tiryakioğlu yaptı. Oturumda, Toprak Mahsulleri Ofisi

(TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal, Ticaret Bakanlığı İhracat Genel Müdürü Mehmet Ali Kılıçkaya ve TİM Meyve ve Sebze Mamulleri Sektör Kurulu Başkanı Melisa Tokgöz Mutlu konuşmacı olarak yer aldı.

"GENİŞ ÜRÜN YELPAZEMİZ DÜNYADA DA BÜYÜK İLGI GÖRÜYOR"

Tarımsal üretim ve gıdada şanslı ülkelerden biri olduklarını ifade eden TİM Başkanı Mustafa Gültepe, "Coğrafi konumu ve iklimi ülkemize birçok avantaj sağlıyor. Dünyanın en kaliteli tarım ve gıda ürünleri bu topraklarda yetişiyor. Bu topraklarda yetişen ürünler, yüz yıllardır dünya sofralarına lezzet katıyor. Geniş ürün yelpazemiz sadece iç piyasada değil, dünyada da büyük ilgi görüyor. Tarımsal ürün çeşitliliğimizin yanı sıra mutfağımız da çok zengin. Her ilimizin kendine özgü lezzetleri var, tam bir gastronomi ülkesiyiz. Bu fuar Türk gıda sektörünün

dünyaya açılması için önemli bir fırsat sunuyor." dedi.

Bütün bu artılara rağmen, Türk mutfağının dünyada arzu ettikleri konumda olmadığını belirten Gültepe, Türkiye'nin eşsiz zenginliklerini, markanın çarpan etkisiyle değer katıp, dünyaya tanıtılması gerektiğini söyledi.

"ÜRETİMDE İSTİKRAR ANCAK PLANLAMA İLE MÜMKÜN"

Oturumun konuşmacılarından T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Genel Müdürü Ahmet Güldal, "İklim değişikliği ve pandemi gibi dünya üzerindeki gerilimlerden gıda sektörüne dair önemli etkilenmelerin konuşulduğu günümüzde, üretimde 'devamlılık' yaklaşımının altını çizmek isterim. Üretimde istikrar ve devamlılık ancak planlama ile mümkündür. Tarım Bakanlığımız ve ilgili kamu kuruluşlarımızın bu alandaki özel çabaları ve sektör profesyonellerinin iş birliğiyle bu alanda yüksek hedefler koymuş

155 ülkeden toplam 72 bin 864 ziyaretçi, 43 ülkeden 1.276 katılımcı ve 2 bin 899 marka WorldFood İstanbul'da yer aldı.

durumdayız. Özellikle de Tarım ve Orman Bakanlığı Üretim Planlaması bu alanda atılan en önemli adımlardan bir tanesi." dedi.

"TARIMSAL ÜRÜN İHRACATINDA DÜNYA LİDERLERİ ARASINDAYIZ"

T.C. Ticaret Bakanlığı İhracat Genel Müdürü Mehmet Ali Kılıçkaya şunları aktardı: "Pandemi ve iklim krizi ile tarım ve gıdanın herkes için ne kadar önemli olduğunu birkez daha gördük. Türkiye, etkili dış ticaret politikaları sayesinde tarımsal ürün ihracatında dünya liderleri arasında yer alıyor. Gıda arz güvenliğimizden ödün vermeden elde ettiğimiz bu başarıları ileriye taşımak için çeşitli alanlarda destekler sunmaktayız. Değişen ihtiyaçlara uygun olarak sağladığımız bu destekler arasında yer alan e-ticaret destekleriyle, 2023 yılında toplam ihracat rakamları içinde yüzde 1,5 olan e-ihracat payını, 2028 yılına kadar yüzde

10'a çıkarmayı hedefliyoruz."

"İKLİM KRİZİNE KARŞI PROAKTİF ADIMLAR ATMALIYIZ"

TİM Tarım Kurulu Başkanı Melisa Tokgöz Mutlu, "Sürdürülebilirlik, tarladan sofraya gıdanın aksa-madan ulaşmasıyla mümkün. Küresel belirsizliklerin gölgesinde, gıda arzında istikrarımızı sürdürebilmemiz için iklim krizine karşı proaktif adımlar atmamız gerekiyor. Örneğin, dünya genelinde yaş meyve tüketiminden paketli meyvelere doğru bir ilgi artışı gözlenmekte. Önümüzdeki dönemde bu süreci en iyi şekilde yönetebilmek için çiftçilerle ilişkilerimizi güçlü tutmalı ve geleneksel yöntemlerin ötesinde, en verimli uygulamaların erişilebilirliğini artırmaya çabalamalıyız. Bu alandaki tüm paydaşlarımızla birlikte, neler yapabileceğimiz konusunda iş birliğine odaklanmış durumdayız." dedi.

TİM Başkanı Mustafa Gültepe:
"Dünyanın en kaliteli tarım ve gıda ürünleri bu topraklarda yetişiyor. Bu topraklarda yetişen ürünler, yüz yıllardır dünya sofralarına lezzet katıyor."

Texhibition Küresel Profesyonelleri Ağırladı

Dünya tekstil sektörünün önemli buluşma noktalarından birisi hâline gelen Texhibition İstanbul Kumaş, İplik ve Tekstil Aksesuarları Fuarı, 11-13 Eylül tarihleri arasında İstanbul Fuar Merkezi'nde ziyaretçilerini ağırladı.

İstanbul Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği (İTHİB) tarafından bu yıl altıncısı düzenlenen fuara, 100'den fazla ülkeden, 539 firma ile 25 bine yakın ziyaretçi katıldı. 3 gün boyunca devam eden fuarda, trend seminerleri, Sustainability Talks - Texhibition programı ve inovasyon alanları katılımcılar tarafından yoğun ilgi gördü.

“TEKSTİL VE KONFEKSİYON SEKTÖRÜNÜ ASLA İHMAL ETMEDİK”

Fuarın açılışında konuşan Ticaret Bakanı Prof. Dr. Ömer Bolat, Texhibition fuarının giderek büyüdüğünü, bunun da tekstil ve konfeksiyon sektörünün Türkiye için önemli ve temel stratejik bir sektör olarak gösterdiğini belirtti. Hükümet olarak tekstil ve konfeksiyon sektörünü asla ihmal etmediklerini ve etmeyeceklerini ifade eden Bolat, şöyle devam etti: “Diğer sektörler için de aynı sözü hep söyledik ve dünya çapında bir şöhrete ulaşan Türk tekstili, Türk markaları hem tekstilde hem de konfeksiyonda büyümeye devam

Türk tekstil sektörü için bir “vitrin” niteliği taşıyan Texhibition İstanbul Kumaş, İplik ve Tekstil Aksesuarları Fuarı; 527 firma, 100’ün üzerinde ülkeden davetli ve 28 binden fazla profesyoneli ağırladı.

edecekler. Yeter ki istişare ile doğru reçetelerde buluşalım, doğru tedbirler alalım ve markalaşma yoluyla, inovasyon yoluyla, kaliteli üretim yoluyla sizlerin dünya arenasında, ticarete daha kârlı, daha yüksek fiyatlı ürünler satabilmeniz mümkün olsun demistik. Bizim bütün aldığımız tedbirler bu doğrultuda oldu.”

“TEXHIBITION İSTANBUL, SEKTÖRE KALDIRAÇ ETKİSİ YAPIYOR”

TİM Başkanı Gültepe, burada yaptığı konuşmada, “Tekstil ve hazır giyim dün Türkiye’de güçlüydü. Bugün de güçlü, inşallah yarın da güçlü olacak. Texhibition İstanbul, sektöre gerçekten bir kaldıraç etkisi yapıyor.” dedi.

Son 1,5 yılda bazı sektörlerde rekabetçilik konusunda sıkıntıların olduğunu belirten Gültepe, şunları kaydetti: “Tekstil ve hazır giyim en fazla etkilenen sektörlerin başında geliyor. 2023 yılını maalesef eksiyle kapattık. Yüzde 6-7 civarında bir eksi oldu. 2024

yılının ilk 8 ayında yine eksi. Son iki ayda bir toparlanma gözüktü de eksiyle kapatmış olduğumuz bir sektör var. Şimdi tabii ekonomik değerler, ekonomik farklılıkları sürekli söylüyoruz. Sadece şunu söyleyebilirim makas sürdürülebilir değil. Yani makas biraz daha birbirine yaklaşırsa bizim, tekstil ve hazır giyimciler olarak ve diğer sektörler olarak bence ortaya koymuş olduğumuz orta vadeli programlardaki ciroları ve ihracatları yakalamama şansımız yok. Güzel bir trend yakaladık.”

“HAZIR GIYIM İLE BİR BÜTÜNÜZ”

İTHİB Başkanı Ahmet Öksüz de bugün alanında marka olan Texhibition İstanbul gibi, markalaşmaya daha fazla emek harcanması gerektiğini söyledi. Öksüz, “Küresel markalara satın alma veya ortaklık modeli ile yatırım yapmalıyız. Markalı ihracat için yeni yol haritaları belirlemeliyiz. Kardeş sektörümüz hazır giyim ile bir bütünüz.” diye konuştu.

Tekstil Sektörünün İhracat Şampiyonları Ödüllendirildi

İTHİB İhracatın Yıldızları 2023 Ödül Töreni’nde; 3 yıldız, 27 platin, 22 altın, 73 gümüş, 267 bronz, 171 başarı ödülü sahiplerini buldu.

İstanbul Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği (İTHİB), 2023 yılında gerçekleştirilen 11,6 milyar dolarlık ihracata katkı sağlayan tekstil ihracatçılarına ödüllendirdi. İTHİB Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Öksüz ev sahipliğinde düzenlenen ödül törenine, Ticaret Bakanlığı İhracat Genel Müdürü Mehmet Ali Kılıçkaya, Türkiye İhracatçıları Meclisi (TİM) Başkan Vekili Çetin Tecdelioğlu ve çok sayıda davetli katıldı.

“YURT İÇİ FUARLARA DESTEK ARTIYOR”

Türkiye için önümüzdeki dönemde büyümenin motorunun ihracat olacağını belirten Ticaret Bakanlığı İhracat Genel Müdürü Mehmet Ali Kılıçkaya, bakanlık olarak ihracatçılara çok önemli destekler verdiklerinin altını çizdi ve yurt içi fuarlar için de ilave destek hazırlığında olduklarını söyledi. Son dönemde yapılan fuarlara çok büyük bir ilginin olduğunu ve İstanbul’un uluslararası fuar merkezi olma yolunda her geçen gün bir adım daha ileriye gittiğini belirten Kılıçkaya, “Buraya gelmeden önce genel

sekreterimizle oturduk, çalıştık. Bir düşüncemiz var. Yurt içi fuarları daha güçlü bir şekilde destekleyeceğiz. Bunun mevzuatını ve altyapısını en kısa zamanda oluşturacağız. Bunun müjdesini vermek istiyorum.” dedi.

“YEŞİL DÖNÜŞÜMLE BERABER REKABET AVANTAJIMIZI ARTIRACAĞIZ”

Türk tekstil sektörünün, 200 ülke ve bölgeye gerçekleştirdiği ihracatla tüm dünyada markalaştıkları sektörlerin başında geldiğine işaret eden TİM Başkan Vekili Çetin Tecdelioğlu, ‘Made in Türkiye’ algısına da büyük hizmetler sunduğunu ve Türkiye markasını kalitesiyle güçlendirdiğini kaydetti.

Tekstil sektörünün sürdürülebilirlik ve dijitalleşme gibi yenilikçi adımlar atmaya devam etmesinin de hayati önem taşıdığına altını çizen Tecdelioğlu, TİM ve ihracatçı birlikleri olarak sektörel sürdürülebilirlik eylem planlarının tamamlandığını ve GreenTİM ve EcoTİM gibi, yeşil dönüşüme yönelik projelerin devreye alındığını belirtti. Tekstil sektörünün, TİM

olarak başlattıkları Sürdürülebilirlik Elem Planı’nı uygulamaya koyan ilk sektör olduğuna işaret eden Tecdelioğlu, “İhracatçı birliklerimiz eylem planlarını aşama aşama takip ediyor. İnanıyorum ki yeşil dönüşümle beraber rekabet avantajımızı artıracacağız.” diye konuştu.

“MARKALAŞMAYA DAHA FAZLA EMEK HARCAMALIYIZ”

Tekstil ve hazır giyim sektörlerinin Türkiye ekonomisinin mihenk taşları olduğuna işaret eden İTHİB Başkanı Ahmet Öksüz, küresel anlamda yaşanan talep daralması, üretim maliyetlerimizdeki beklenmeyen hızlı artışlar ve özellikle de kurdaki yükselişin enflasyonun altında kalmasının, sektörü derinden etkilediğini belirtti. Tüm bu şartlar altında, sektörün artık yeni hikâyeler yazma zamanının gelip geçtiğine değinen Öksüz, “Markalaşmaya çok daha fazla emek harcamalı, küresel marka ve firma satın alımları ya da ortaklık modeliyle yatırımlar yapmalı ve daha global düşünmeliyiz. Markalı ihracat için yeni yol haritaları belirlemeliyiz.” dedi.

AYMOD Uluslararası Ayakkabı Fuarı Kapılarını Açtı

Türkiye Ayakkabı Sanayicileri Derneği (TASD) tarafından 71'inci düzenlenen AYMOD Uluslararası Ayakkabı Moda Fuarı, İstanbul Fuar Merkezi'nde kapılarını açtı. Açılış törenine Ticaret Bakan Yardımcısı Özgür Volkan Açar, Türkiye İhracatçıları Meclisi (TİM) Başkanı Mustafa Gültepe, İstanbul Ticaret Odası (İTO) Başkanı Şekib Avdagiç, İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı İrfan Özhamaratlı, İstanbul Deri ve Deri Mamulleri İhracatçıları Birliği (İDMİB) Başkanı Güven Karaca, TASD Başkanı Berke İçten ve sektör paydaşları katıldı.

“İHRACAT, TÜRKİYE EKONOMİSİNİN BELKEMİĞİ”

50'ye yakını yabancı 420 katılımcının da yer aldığı fuarın açılışında konuşan Özgür Volkan Açar, Türkiye ekonomisinin her şeye rağmen yatırıma, üretime, istihdama ve ihracata devam ettiğini aktardı. Açar, “Türkiye 2024'ün ikinci çeyreğinde G20 ülkeleri içinde hizmet ihracatını en fazla artıran ülke oldu. İlk altı ayda gerçekleştirilen hizmet ihracatı 47,2 milyar dolar. Mal ve hizmet ticaretindeki tüm bu olumlu gelişmelerle yıllıklandırılmış cari işlemler açığımız 2024

Haziran itibarıyla 24,8 milyar dolara kadar geriledi. İnşallah temmuz ayı verileri açıklandığında bu rakamın 20 milyar doların altına 19,5 milyar dolar civarına düşeceğini, ağustos ayı rakamları açıklandığında cari işlemler açığımızın 16 milyar dolara kadar gerilediğini hep birlikte müşahade edeceğiz. Ayakkabı ve saraciye sektöründe faaliyet gösteren firmaların fuarda dört gün boyunca 60 bin metrekare alanda kadın, erkek ayakkabı, çocuk ayakkabı, spor ayakkabı, çanta ve saraciye ürün gruplarında ülkemiz ürünleri tanıtılacak ve kurulacak yeni ticari işbirlikleriyle ülkemiz ihracatına önemli katkılar sağlanacak.” değerlendirmesinde bulundu.

“KÜRESELDEKİ PAYIMIZI 2 MİLYAR DOLARLARA ÇIKARABİLMELİYİZ”

Ayakkabı endüstrisinde küresel pazarlarda iddialı olduklarını ve 580 milyon çiftle Avrupa'nın en büyük üretim kapasitesine sahip olduklarını belirten TİM Başkanı Mustafa Gültepe, şöyle devam etti: “Diğer taraftan, tüm sektörlerimizde olduğu gibi deri ve ayakkabıda da sürdürülebilirlik uyumu çok önemli. Bir yıl önce, deri sektöründe yeşil dönüşümün yol haritası

580 milyon çiftle Avrupa'nın en büyük üretim kapasitesine sahip Türkiye, ayakkabı endüstrisinde küresel pazarın iddialı ülkelerinden biri konumunda.

niteliğindeki eylem planını, Güven Başkan ile birlikte açıkladık. Eylem planındaki hedefleri ne kadar hızlı gerçekleştireceksek rekabette o kadar avantaj elde edeceğimizi söyleyebilirim. Ayakkabının ve arkadaşın iyisi yolculukta belli olurmuş. Türk ayakkabısı kalitesini dünyaya kanıtladı. Bence ayakkabılarımızın kalitesinde sorun yok. Ama ihracatta ne yazık ki arzu ettiğimiz noktada değiliz. 190 milyar dolarlık küresel ayakkabı ihracatındaki payımız yüzde 1'in altında. Biz bu payı en azından 2 milyar dolara çıkarabilmeliyiz. Rekabetçiliğimizin önündeki engeller kaldırılırsa ayakkabı ihracatında yeni bir sıçrama yakalayabiliriz.”

Tekstil Sektörü Yeşil Dönüşüm Yolunda

“Tekstil Endüstrisi'nin Yeşil ve Mavi Geleceği'ne Dönüşüm” temasıyla düzenlenen “16. Uluslararası Ekoteks Tekstil Sempozyumu”, 26 Eylül tarihinde TİM Dış Ticaret Kompleksi Konferans Salonu'nda gerçekleştirildi.

İstanbul Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği'nin (İHKİB) moda endüstrisinde sürdürülebilir üretim altyapısını güçlendirmek ve sektörde farkındalığı artırmak için yürüttüğü çalışmalar bütün hızıyla devam ediyor. İHKİB'in iştiraki Ekoteks tarafından “Tekstil Endüstrisi'nin Yeşil ve Mavi Geleceği'ne Dönüşüm” temasıyla düzenlenen “16. Uluslararası Ekoteks Tekstil Sempozyumu”nda, sürdürülebilir üretim mercek altına alındı.

“TÜM SEKTÖRLERİN YEŞİL MUTABAKAT'A UYUMUNU SAĞLAMAK ZORUNDAYIZ”

Sempozyumun açılışında konuşan Türkiye İhracatçıları Meclisi (TİM) Başkanı Mustafa Gültepe, sadece tekstil ve hazır giyimde değil, tüm sektörler için dönüşümden başka bir yol bulunmadığının altını çizdi ve şöyle devam etti: “Olaya bu bilinçle bakıyor, sözden çok eyleme odaklanıyoruz. Önümüzde dönüşümün anayasası niteliğindeki Yeşil Mutabakat var. Dolayısıyla tüm sektörlerimizin Yeşil Mutaba-

kat'a uyumunu sağlamak zorundayız. Bu gerçekten hareketle TİM olarak üç yıl önce sürdürülebilirlik eylem planımızı hazırladık. Tekstil ve hazır giyimde de aralarında bulunduğu tüm sektörlerimiz eylem planlarını tamamladılar. Kurduğumuz takip platformuyla süreçleri izliyor, gerektiğinde çalışmalarımızı güncelliyoruz. Sürdürülebilirlik konusunda birçok proje yürütüyoruz. Yapay zekâ destekli GreenTİM platformumuzu haziran ayında ihracatçılarımızın hizmetine sunduk.”

“İHKİB, AB'DEN 37 MİLYON EURO HİBE DESTEĞİ ALACAK”

İHKİB olarak ilgili bakanlıklarla ve AB ile iş birlikleri yapıp projeler geliştirdiklerini bildiren Gültepe, şunları söyledi: “Bugüne kadar tamamladığımız ve devam eden projelere ilave olarak TİM ve İHKİB'in öncülüğünde; tekstil ihracatçıları ve tüm paydaşları bir araya getiren 'Karbon Ayak İzinin Takibi ve Azaltılması' projemizi seneye haziran ayında başlatacağız. Ayrıca Temmuz 2024 itibarıyla Avrupa

Dijital İnovasyon Merkezleri Programı çerçevesinde hibe kullanmaya hak kazandı. İHKİB'in AB'den almaya hak kazandığı hibe destekleri toplamda 37 milyon Euro'ya ulaştı. Söz konusu destekleri moda endüstrimizi geliştirmek, dijital ve yeşil üretim kapasitemizi artırmak, markalı üretime geçişi hızlandırmak için kullanıyoruz. Aynı zamanda bu projelerle moda endüstrimizi, AB Dijital Tek Pazar Stratejisi'ne hazırlıyoruz. Sektörün farkındalığını artırmak için de yoğun bir çalışma yürütüyoruz. Firmalarımız için yeşil dönüşüm konusunda başlangıç düzeyinde kılavuzlar hazırladık. Bütün bu çalışmalardan da görülebileceği gibi çifte dönüşümün önemini biliyor, kararlı ve ödünsüz bir şekilde yola devam ediyoruz.”

“YEŞİL ÜRETİM, KÜRESEL EKONOMİ İÇİN BELİRLEYİCİ UNSUR”

Ekoteks Genel Müdürü Nida Arslanbay da konuşmasında, yeni dönemde sürdürülebilir ve yeşil üretiminin küresel ekonomi için belirleyici unsur olacağına dikkat çekti. AB'nin Yeşil Mutabakat ile 2050 yılından itibaren karbon nötr kıta hedeflediğini hatırlatan Arslanbay, “İHKİB ve moda endüstrimiz bu hedef doğrultusunda bilimsel temellere dayalı çalışmalarına devam ediyor. Ekoteks olarak biz de artık gelenekselleşen sempozyumlarımızla bu çalışmalara destek veriyoruz. Bu yıl 16'ncısını düzenlediğimiz sempozyumda dögüsel ekonomi, iklim değişikliği, dijitalleşme ve inovatif uygulama örneklerini konuşmak üzere tüm paydaşların temsilcilerini bir araya getirdik” diye konuştu.

Resimden
Seramiğe Bir
Serüven
Sergi

Mekân:
AKM Galeri

Saat:
11.00-18.00

Pablo Picasso'nun Sanatı

20. yüzyıl sanatının en bilindik isimlerinden olan ve kübizm akımının en önemli temsilcisi hâline gelen Pablo Picasso, sanat tarihine silinmez izler bıraktı. "Resim yapmak, günlük tutmanın farklı biçimidir." diyen ressam, 75 yıllık kariyerine birçok eser sığdırdı. Farklı stil ve tekniklerle ortaya koyduğu 13 bin 500 tablo, yüz binden fazla baskı, 300 heykel ve seramik çalışması olduğu biliniyor. Picasso'nun sanatına odaklanan "Resimden Seramiğe Bir Serüven" sergisi, tamamı orijinal ve mirasçılar tarafından onaylanmış 170 parçayı bir araya getiriyor.

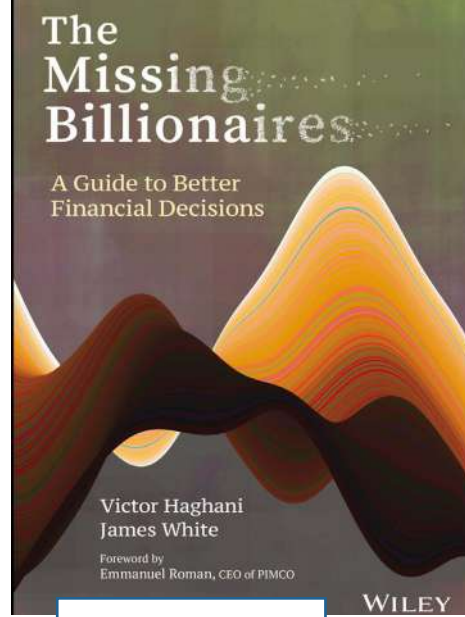
Dijital
Karşılaşmalar
Sergi

Mekân:
Yerebatan Sarnıcı

Saat:
19:30-23:50

Büyülü Dünyaya Dijital Bakış

Yerebatan Sarnıcı'nın kadim atmosferi, modern teknolojinin sunduğu olanaklarla yeniden keşfediliyor. İstanbul'un eşsiz tarihi dokusunu taşıyan sarnıç, Night Shift etkinlikleriyle tarih ve sanatı buluşturuyor. Yerebatan Sarnıcı'ni ziyaret edenler, büyüleyici sütunlarının arasında dolaşırken bir yandan da Dijital Deneyim Müzesi'ne açılan eseri keşfederek modern sanatın dijital evrenine adım atma imkânı bulacak. Nigh Shift, sarnıcın mistik tarihinin çağdaş sanatla buluşturarak ziyaretçileri farklı boyuta taşıyor.

Kayıp
Milyarderler
Victor Haghani
James White

Sayfa Sayısı:
416

İlk Baskı Yılı:
2023

Finansal Kararlar için Bir Kılavuz

Geçtiğimiz yüzyılda, zengin aileler servetlerinin makul bir kısmını bir sonraki nesile aktarmış olsaydı, bugün nesiller boyu süren servetlerin 10 binlerce milyar dolar varisi olurdu. Kayıp Milyarderler'in bilmecesi de şu anki zenginler listesinde böyle bir milyarder bulunmamasından geliyor. Temel düzeyde finansal okuryazarlığa sahip okuyucular için olan kitap, kişisel finans kitapları ile akademik literatür arasındaki boşluğu doldurarak, akademik finansın değerli içgörülerini aktarıyor.

Kullan-At:
Gezegelimiz,
Yegane Evimiz
Eduardo
Galeano

Sayfa Sayısı:
160

İlk Baskı Yılı:
2024

Yayınevi:
Sel Yayıncılık

Gezegenin İnsana Söyledikleri

Ekolojik yıkımın sorumluluğunu mustukları fazla açık tutanların omuzlarına yükleyerek bireyleri vicdan muhasebesine sürükleyen küresel kapitalizmin lokomotif şirketleri, çeşitli fonlardan faydalanmak için; karbon ayak izini, "sürdürülebilir" ama diğerlerinden daha pahalı o kıyafetleri ve endüstriyel vegan gıdaları lügatımıza sokmadan önce Galeano, insanları olduğu kadar tabiatı da yiyip bitiren ve bir kenara tüküren sistemin açgözlülüğü ve küstahlığı hakkında uyarıda bulunmuştu. Şimdi de gezegenin yağmalanmasına karşı çıkarılarla kol kola toprağın nabzını tutuyor.

Özsoy Operası
Opera

Libretto:
Münir Hayri Egele

Orkestra Şefi:
Hasan Niyazi Tura

Mekân:
Türk Telekom
Opera Salonu

Görkemli Destan Sahnedede

İlk Türk Operası olma özelliği taşıyan Özsoy Operası ile sanatseverler Anadolu'nun derinliklerinden gelen efsanevi bir yolculuğa çıkıyor. Ünlü Türk besteci Ahmed Adnan Saygun tarafından bestelenmiş ve hem müzikal hem de dramatik açıdan zengin bir şölen sunuyor. Anadolu'nun geleneksel motifleriyle harmanlanmış etkileyici bir hikâye sunan bu opera, tarih ve mitoloji arasında bir köprü kurarak sanatseverleri zaman ve mekân ötesine taşıyor. Yalnızca bir aşk hikâyesi değil; aynı zamanda cesaret, onur ve kahramanlığın destanı olan opera, 29 ve 31 Ekim tarihlerinde Türk Telekom Opera Salonu'nda sahnelenecek.

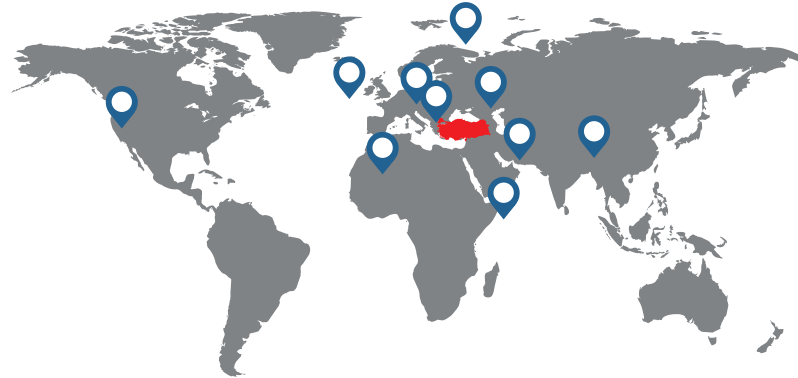
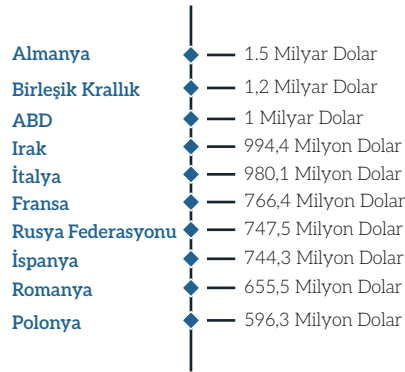
Konstantin
Emelyanov
& Festival
Ensemble
Konser

Mekân:
AKM Tiyatro Salonu

Bach İstanbul'da Konserleri

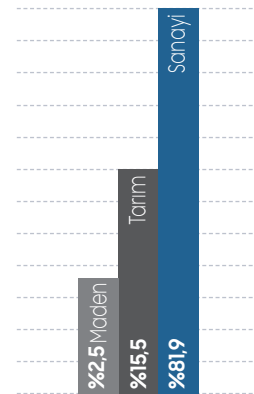
2019 yılında 16. Uluslararası Çaykovski Yarışması'nda üçüncülük ödülünü kazanarak "Rusya Radyosu Sanatçısı" unvanını elde eden Konstantin Emelyanov, genç yaşına rağmen "olağanüstü" olarak kabul ediliyor. Ünlü piyanist, solo resitaller ve ünlü orkestralarla solist olarak Rusya'da ve dünya çapında aktif olarak turnelere çıkıyor. Kültür Yolu Festivali kapsamında Türkiye'de sahne alacak Emelyanov, 21 Ekim'de AKM Tiyatro Salonu'nda müzikseverlerle buluşacak.

İhracat Rakamları (ÖTS)

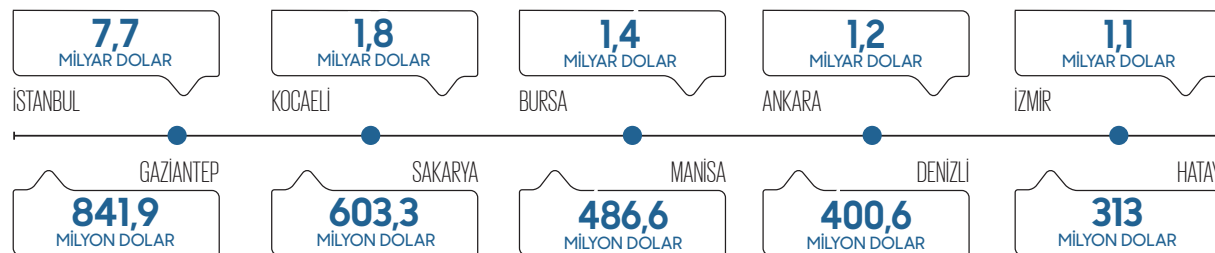
2024 Yılı Eylül Ayı İhracatı
22 Milyar Dolar Oldu.Dokuz Aylık İhracat
192,8 Milyar Dolar Oldu.Önceki Yılın Ocak- Eylül
Dönemine Göre İhracat
%9,1 Arttı.2024 Yılı Eylül Ayında
15 Sektör İhracatını Artırdı.

En Fazla İhracat Yapılan 10 Ülke

2024 yılı Eylül ayında en fazla ihracat yapılan ülke 1,5 milyar dolarla Almanya oldu. Almanya'yı 1,2 milyar dolarla Birleşik Krallık ve 1 milyar dolarla ABD izledi.

Alt Üretim Gruplarının 2024 Yılı Eylül
Ayında İhracattan Aldığı PayAna Üretim Gruplarının
2024 Yılı Eylül Ayında
İhracattan Aldığı Pay2024 Yılı Eylül Ayında
İl Bazında En Dikkat Çeken
İhracat Artışı

İllere Göre 2024 Yılı Eylül Ayı İhracat Dağılımı

Sektörel Bazda İhracat Rakamları -1,000 \$

SEKTÖRLER	1 - 30 EYLÜL				1 OCAK - 30 EYLÜL			
	2023	2024	Değişim ('24/'23)	Pay(24) (%)	2023	2024	Değişim ('24/'23)	Pay(24) (%)
I. TARIM	3.025.516	2.991.958	-1,1	15,5	25.199.598	26.147.137	3,8	15,7
A. BİTKİSEL ÜRÜNLER	2.051.675	1.999.070	-2,6	10,4	16.677.477	17.515.791	5,0	10,5
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	1.162.289	966.824	-16,8	5,0	8.858.004	8.719.638	-1,6	5,2
Yaş Meyve ve Sebze	244.101	268.765	10,1	1,4	2.294.202	2.405.501	4,9	1,4
Meyve Sebze Mamulleri	218.654	228.388	4,5	1,2	1.698.527	1.967.581	15,8	1,2
Kuru Meyve ve Mamulleri	134.642	198.228	47,2	1,0	1.074.169	1.249.168	16,3	0,8
Fındık ve Mamulleri	151.342	196.037	29,5	1,0	1.207.299	1.740.893	44,2	1,0
Zeytin ve Zeytinyağı	53.857	56.123	4,2	0,3	727.638	607.714	-16,5	0,4
Tütün	80.259	77.069	-4,0	0,4	711.290	719.694	1,2	0,4
Süs Bitkileri ve Mamulleri	6.531	7.638	16,9	0,0	106.348	105.601	-0,7	0,1
B. HAYVANSAL ÜRÜNLER	294.295	331.070	12,5	1,7	2.581.294	2.802.740	8,6	1,7
Sü Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	294.295	331.070	12,5	1,7	2.581.294	2.802.740	8,6	1,7
C. AĞAÇ VE ORMAN ÜRÜNLERİ	679.546	661.819	-2,6	3,4	5.940.827	5.828.607	-1,9	3,5
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	679.546	661.819	-2,6	3,4	5.940.827	5.828.607	-1,9	3,5
II. SANAYİ	15.628.589	15.800.334	1,1	81,9	132.999.560	135.608.137	2,0	81,6
A. TARIMA DAYALI İŞLENMİŞ ÜRÜNLER	1.285.074	1.189.526	-7,4	6,2	10.587.051	10.275.634	-2,9	6,2
Tekstil ve Hammaddeleri	870.204	806.714	-7,3	4,2	7.147.686	7.021.585	-1,8	4,2
Deri ve Deri Mamulleri	158.945	132.356	-16,7	0,7	1.484.565	1.167.867	-21,3	0,7
Halı	255.925	250.456	-2,1	1,3	1.954.800	2.086.182	6,7	1,3
B. KİMYEVİ MADDELER VE MAM.	2.774.831	2.216.035	-20,1	11,5	22.261.351	23.187.332	4,2	14,0
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	2.774.831	2.216.035	-20,1	11,5	22.261.351	23.187.332	4,2	14,0
C. SANAYİ MAMULLERİ	11.568.684	12.394.774	7,1	64,3	100.151.157	102.145.171	2,0	61,5
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	1.669.000	1.586.256	-5,0	8,2	14.871.712	13.609.306	-8,5	8,2
Otomotiv Endüstrisi	2.818.492	3.406.665	20,9	17,7	25.574.639	26.933.806	5,3	16,2
Gemi, Yat ve Hizmetleri	179.322	234.437	30,7	1,2	1.361.484	1.365.477	0,3	0,8
Elektrik ve Elektronik	1.396.039	1.482.897	6,2	7,7	11.976.365	12.206.148	1,9	7,3
Makine ve Aksamları	1.005.442	929.548	-7,5	4,8	8.327.174	8.289.541	-0,5	5,0
Demir ve Demir Dışı Metaller	1.015.935	1.044.954	2,9	5,4	9.571.464	9.287.704	-3,0	5,6
Çelik	1.372.057	1.474.316	7,5	7,6	11.033.936	12.210.199	10,7	7,3
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	382.586	377.177	-1,4	2,0	3.537.821	3.264.352	-7,7	2,0
Mücevher	694.814	673.526	-3,1	3,5	4.709.110	5.388.374	14,4	3,2
Savunma ve Havacılık Sanayii	430.282	566.801	31,7	2,9	3.834.682	4.304.304	12,2	2,6
İklimlendirme Sanayii	604.713	618.197	2,2	3,2	5.352.769	5.285.961	-1,2	3,2
III. MADENCİLİK	487.012	491.697	1,0	2,5	4.258.134	4.424.103	3,9	2,7
Madencilik Ürünleri	487.012	491.697	1,0	2,5	4.258.134	4.424.103	3,9	2,7
TOPLAM (TİM*)	19.141.118	19.283.990	0,7	100,0	162.457.291	166.179.377	2,3	100,0
İhracatçı Birlikleri Kaydından Muaf İhracat ile Antrepo ve Serbest Bölgeler Farkı	3.270.268	2.723.405	-16,7	12,4	24.406.816	26.629.071	9,1	13,8
GENEL İHRACAT TOPLAMI	22.411.386	22.007.395	-1,8	100,0	186.864.108	192.808.449	3,2	100,0

 <p>Akdeniz İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği Limonluk Mah. Vali Hüseyin Aksoy Cad. No: 4 Yenisehir/Mersin Tel: 0 324 325 37 37 Faks: 0 324 325 41 42 E-Posta: akib@akib.org.tr Web Adresi: www.akib.org.tr Genel Sekreter: Mehmet Ali Erkan Genel Sekreter Yrd.: Canan Aktan Sarı Genel Sekreter Yrd.: Osman Erşahan Genel Sekreter Yrd.: H. Okan Şenel</p>	 <p>Hizmet İhracatçı Birliği Genel Sekreterliği Dış Ticaret Kompleksi Yenibosna Merkez Mah. Sanayi Cad. No: 3 A Blok Bahçelievler / İSTANBUL Tel: 0 212 454 01 00 Faks: 0 212 454 01 01 E-Posta: info@hib.org.tr Web Adresi: www.hib.org.tr Genel Sekreter: Fatih Özer Genel Sekreter Yrd.: Abdullah Keskin Genel Sekreter Yrd.: Üzeyir Işık</p>
 <p>Batı Akdeniz İhracatçıları Birliği Genel Sekreterliği Aspendos Bulvarı No: 221 07200/Antalya Tel: 0 242 311 80 00 Faks: 0 242 311 79 00 E-Posta: baib@baib.gov.tr Web Adresi: www.baib.gov.tr Genel Sekreter: Ümit Sezer</p>	 <p>İstanbul İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği Dış Ticaret Kompleksi Yenibosna Merkez Mah. Sanayi Cad. No: 3 C Blok, Bahçelievler / İSTANBUL Tel: 0 212 454 05 00 Faks: 0 212 454 05 01-02 E-Posta: iib@iib.org.tr Web Adresi: www.iib.org.tr Genel Sekreter: Doğuş Tozanlı Genel Sekreter Yrd.: İsmail Bozdemir Genel Sekreter Yrd.: Kutay Oktay Genel Sekreter Yrd.: Volkan Kekevi</p>
 <p>Denizli İhracatçıları Birliği Genel Sekreterliği Akhan Mah. 246 Sok. No: 8 Pamukkale/Denizli Tel: 0 258 274 66 88 Faks: 0 258 274 72 22 - 62 E-Posta: denib@denib.org.tr Web Adresi: www.denib.org.tr Genel Sekreter: Uğur Dayıoğlu Genel Sekreter Yrd.: Yusuf Fidangenç</p>	 <p>İstanbul Maden ve Metal İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği Dış Ticaret Kompleksi Yenibosna Merkez Mah. Sanayi Cad. No: 3 B Blok Bahçelievler / İSTANBUL Tel: 0 212 454 00 00 Faks: 0 212 454 00 01 E-Posta: immib@immib.org.tr Web Adresi: www.immib.org.tr Genel Sekreter: Armağan Vurdu Genel Sekreter Yrd.: Coşkun Kıriloğlu Genel Sekreter Yrd.: Muharrem Kayılı Genel Sekreter Yrd.: Aydın Yılmaz</p>
 <p>Doğu Anadolu İhracatçıları Birliği Genel Sekreterliği Cumhuriyet Cad. Eren İş Mrk. No: 86 K: 4-5 Erzurum Tel: 0 442 214 11 85 Faks: 0 442 214 11 89-91 E-Posta: daibarge@daib.org.tr Web Adresi: www.daib.org.tr Genel Sekreter: Murat Karapınar</p>	 <p>İstanbul Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği Dış Ticaret Kompleksi Yenibosna Merkez Mah. Sanayi Cad. No: 3 B Blok Bahçelievler / İSTANBUL Tel: 0 212 454 02 00 Faks: 0 212 454 02 01 E-Posta: info@itkib.org.tr Web Adresi: www.itkib.org.tr Genel Sekreter: Mustafa Bektaş Genel Sekreter Yrd.: Özlem Güneş Genel Sekreter Yrd.: Fatih Zengin Genel Sekreter Yrd.: Çağrı Öztürk</p>
 <p>Doğu Karadeniz İhracatçıları Birliği Genel Sekreterliği Pazarca Mah. Sahil Cad. No: 95 Trabzon Tel: 0 462 326 16 01 Faks: 0 462 326 94 01-02 E-Posta: dkib@dkib.org.tr Web Adresi: www.dkib.org.tr Genel Sekreter: İdris Çevik</p>	 <p>Karadeniz İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği Atatürk Bulvarı No:19/E 28200 Giresun Tel: 0 454 216 24 26 Faks: 0 454 216 48 42 E-Posta: kib@kib.org.tr Web Adresi: www.kib.org.tr Genel Sekreter: Sertaç Şevket Toramanoğlu</p>
 <p>Ege İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği Atatürk Cad. No:382 Alsancak/İzmir Tel: 0 232 488 60 00 Faks: 0 232 488 61 00 E-Posta: eib@egebirlik.org.tr Web Adresi: www.egebirlik.org.tr Genel Sekreter: İ. Cumhuri İşbirakmaz Genel Sekreter Yrd.: Kemal Coşkun Genel Sekreter Yrd.: Çiğdem Önsal Genel Sekreter Yrd.: Serap Ünal</p>	 <p>Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği Ceyhan Atuf Kansu Cad. No: 120 Balgat/Ankara Tel: 0 312 447 27 40 (5 Hat) Faks: 0 312 446 96 05 E-Posta: oaibwebmaster@oaib.org.tr Web Adresi: www.oaib.org.tr Genel Sekreter: Musa Demir Genel Sekreter Yrd.: Esra Arpınar Genel Sekreter Yrd.: Fatih Yumuş</p>
 <p>Güneydoğu Anadolu İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği Gazimuhtarpaşa Bulvarı Mücahitler Mah. 52012 No'lu Sk. No: 6 27090 Şehitkamil/Gaziantep Tel: 0 342 211 05 00 Faks: 0 342 221 05 09-10 E-Posta: gaibevrak@gaib.org.tr Web Adresi: www.gaib.org.tr Genel Sekreter: Bülent Kayalı Genel Sekreter Yrd.: Ahmet Şahbudak Genel Sekreter Yrd.: Aydın Kutlu Genel Sekreter Yrd.: Serdar Hasan Aydoğan</p>	 <p>Uludağ İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği Organize Sanayi Bölgesi 2. Gelişim Sahası Kahverengi Cad. No: 11 16140 Nilüfer/Bursa Tel: 0 224 219 10 00 Faks: 0 224 219 10 90 E-Posta: uludag@uib.org.tr Web Adresi: www.uib.org.tr Genel Sekreter: Mümin Karacakayalılar Genel Sekreter Yrd.: Ayşe Mehtap Ekinci Genel Sekreter Yrd.: Birgül Polat</p>

Genel Sekreter Vekili Yiğit Tufan Eser
Genel Sekreter Yrd. Dr. Kübra Ulutaş Genel Sekreter Yrd. Mustafa Seçilmiş Genel Sekreter Yrd. Funda Özgüleç Yüceer

Dış Ticaret Kompleksi
Yenibosna Merkez Mahallesi Sanayi Caddesi No: 3 B Blok Kat : 9 34197 Bahçelievler / İSTANBUL
444 0 846 (TİM)
tim@tim.org.tr • tim.org.tr

Türkiye İhracatla Yükseliyor

trihracatcilarmeclisi

turkihracat

turkiyeihracatcilarmeclisi

Türkiye Exporters Assembly

GÖNDERİLERİNİZ BİZİM İÇİN ÇOK DEĞERLİ.

Sea

Air

Road

www.weld-op.com
www.weld-int.com

